

Handläggare
Philip Hall
Telefon: 08-508 263 76Till
Trafiknämnden

Verksamhetsberättelse 2016 för trafiknämnden

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner verksamhetsberättelse och bokslut för 2016 och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden begär att återredovisade medel om 8,2 mnkr avseende utökad plan för åtgärder inom gångplanen ombudgeteras 2017.
3. Trafiknämnden beslutar om omedelbar justering.

Jonas Eliasson
FörvaltningschefKarin Dhakal
Avdelningschef**Trafiknämnden**Box 8311
10420 STOCKHOLM
08-508 263 76
08-508 272 00
philip.hall@stockholm.se
stockholm.se

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	6
1. Ett Stockholm som håller samman	6
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	6
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	13
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	16
2. Ett klimatsmart Stockholm	18
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	18
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	20
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	35
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	38
2.5 Stockholms miljö är giftfri	40
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	41
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	43
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion.....	43
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	44
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	47
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	48
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	51
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	51
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	52
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	56
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	57
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	58
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	59
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	62
Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar	63
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	63
Särskilda satsningar	70
Investeringar	72

Betydande projekt som inte är investeringar	80
Ombudgeteringar	80
Analys av balansräkning	80
Synpunkter och klagomål	80
Övrigt.....	81

Bilagor

Bilaga 1 Budgetavräkning Trafiknämnden dec 2016

Bilaga 2 Driftspecifikation VB 2016

Bilaga 3 Balansräkning VB 2016

Bilaga 4 Investeringar VB 2016

Bilaga 5 Beslutsläge stora projekt VB 2016

Bilaga 6 Planerade cykelfrämjande åtgärder VB 2016

Bilaga 7 Sammanställning Slutredovisningar VB 2016

Bilaga 8 Uppföljningsrapport Jämställdhets- och mångfaldsrapport

Bilaga 9 Redovisning av genomförda granskningar enligt 2016 års internkontrollplan till VB

Bilaga 10 Uppföljning klimatinvesteringar - solcellskomprimerande skräpkorgar

Bilaga 11 Nyckeltal 2016 Trafiknämnden

Sammanfattande analys

Kontoret bedömer att trafiknämnden i allt väsentligt har nått sina mål och därmed bidragit till att stadens övergripande mål uppnås.

Ett Stockholm som håller samman

För att åstadkomma ett väl fungerande trafiksystem och attraktiva offentliga rum när staden växer ställs höga krav på planering av infrastruktur och bebyggelse. Trafikkontoret har bidragit till detta, bl.a. genom att delta i arbetet med de 140 000 nya bostäder som ska byggas mellan åren 2010 och 2030 och i arbetet med större infrastrukturprojekt, t.ex. tunnelbaneutbyggnaden och Slussenprojektet.

Genom fortsatt främjande av framkomligheten för gång-, cykel-, kollektiv- och leveranstrafik har kontoret arbetat för att Stockholm ska vara en stad som håller ihop med ett tryggt och levande stadsliv i hela staden. Konceptet Levande Stockholm initierades under året, vilket bl.a. innebar etablering av sommargångator och en popup-park för att bidra till ett ökat stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer. Arbetet med att främja trafiksäkerheten har fortsatt, speciellt i de områden där barn och unga vistas. Arbetet med hastighetsöversynen har drivits vidare och nya hastigheter har börjat införas på ett antal gator runt om i staden.

Ett klimatsmart Stockholm

Kontoret har arbetat för att öka andelen som går, cyklar och åker kollektivt, och samtidigt minska biltrafiken, eftersom trafikens påverkan på både miljö och klimat då minskar. Främjandet av hållbara transportslag, genom implementering av framkomlighetsstrategins principer, har därför fortsatt. Satsningen på Stockholm som cykelstad har drivits vidare, bl.a. med nya och ombyggda cykelbanor, utökning av den förbättrade vinterväghållningen, nya cykelparkeringsplatser och omhändertagande av övergivna cyklar. Arbetet med den av kommunfullmäktige antagna gångplanen har inletts och arbetet med att förbättra stombussarnas medelhastighet, regelbundenhet och attraktivitet i hela staden har drivits vidare. Kontoret har även arbetat vidare enligt den strategiska inriktningen för leveranstrafik, t.ex. med försök med samlastning och nattliga varuleveranser. Stadens nya parkeringsstrategi med tillhörande parkeringsplan, som syftar till att förbättra framkomligheten och öka tillgången på lediga platser, har börjat implementeras. Fr.o.m. 2016 sker all kommunikation om stadens satsningar på gång-, cykel-, kollektiv- och leveranstrafik inom ramen för konceptet "Ser du möjligheterna".

Arbetet med att förbättra luftkvaliteten och minska partikelhalterna (PM10) har gett bra resultat och antalet överskridna dygnsvärden för PM10 ligger fortfarande under gällande miljökvalitetsnorm. Dubbdäcksförbud infördes på två nya gator fr.o.m. 2016, vilket har minskat dubbdäcksanvändningen och förbättrat luftkvaliteten ytterligare. Vad gäller kvävedioxid (NO₂) saknar kontoret effektiva verktyg för att minska halterna, förutom att verka för trafikminskningar. Detta sker idag genom kontorets arbete med att implementera framkomlighetsstrategins principer som innebär en successiv omställning till ett mer hållbart transportsystem med minskad vägtrafik.

Kontoret har på många andra sätt bidragit till ett miljövänligt och klimatsmart Stockholm, bl.a. genom förbättrade förutsättningar för stadens gatutråd, arbete med lokalt omhändertagande av dagvatten och åtgärder för att förenkla återvinning på offentliga platser.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Ett välfungerande transportsystem gör att stadens bostads- och arbetsmarknader fungerar bättre, då matchningsmöjligheterna förbättras. För att företag ska välja att etablera sig i Stockholm har kontoret bl.a. fortsatt arbetet med att förbättra leveranstrafiken, åstadkomma en så snabb och effektiv handläggning som möjligt av tillståndsärenden och vidhålla välskötta och inbjudande offentliga rum. En ny upplåtelse taxa har antagits och implementerats. I syfte att bidra till ökad sysselsättning har kontoret skapat arbetstillfällen för både långtidsarbetslösa och sommararbetande ungdomar med uppgift att plockstäda och åtgärda brister i stadsmiljön.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Arbetet med att jämställdhetsintegrera kontorets verksamhet har drivits vidare och granskningar har genomförts för att synliggöra effekten av resursfördelningen utifrån kön. Stockholm ska vara en stad för alla och därför har arbetet med att tillgänglighetsanpassa staden fortsatt. Vid planering och drift av de offentliga rummen har fortsatt hänsyn till mänskliga rättigheter och till barns och ungdomars perspektiv tagits.

I den snabbt växande staden är det viktigt att involvera stockholmarna och etablera former för att kunna göra sin röst hörd, dels för att skapa delaktighet och förankring och dels för att kunna fatta allsidigt avvägda beslut. Därför har arbetet med medborgardialog fortsatt, bl.a. genom utveckling och marknadsföring av webbformuläret och mobilappen Tyck till. Kontoret har beviljats medel för att utveckla en funktion för återkoppling på felanmälningar och detta arbete har påbörjats.

Kontoret har en alltmer omfattande samverkan med olika stadsdels- och områdesforum i syfte att tillsammans med ytterstadscentrumens företags- och föreningsliv skapa en renare och tryggare stad. Detta arbete har även innefattat samverkan med stadsdelsförvaltningarna gällande framtagandet av lokala utvecklingsprogram (LUP).

Uppföljning av ekonomi

För driftbudgeten redovisar kontoret, jämfört med justerad budget, minskade kostnader om 53,3 mnkr och ökade intäkter om 33,2 mnkr. Det ger ett nettoöverskott för driftbudgeten om 86,5 mnkr. Främsta anledningen till avvikelserna är minskade kostnader för dagvattenavtal 11,3 mnkr, lägre kostnader för återbetalning av upplåtelser 7,8 mnkr, lägre kapitaltjänstkostnader 16,1 mnkr samt ökade intäkter för upplåtelser 8,7 mnkr och trafikplaneringsplaner 9,4 mnkr.

För investeringar redovisas totalt minskade nettoutgifter om 59,1 mnkr jämfört med justerad budget för 2016. Den redovisade nettoavvikelsen består av minskade utgifter om 12,9 mnkr och ökade inkomster om 46,2 mnkr. Större projekt som har pågått under året är bl.a. fortsatt upprustning av tätskiktet vid Sergels torg, byte av bro för Västberga allé, fortsatta arbeten vid Norra Länken, Söderledstunnelns trafikstyrningssystem, åtgärder inom cykelplanen samt fortsatta åtgärder inom beslutade reinvesteringsprogram för belysning, trafiksignaler, gatuytor och mindre konstbyggnader.

En redogörelse av sammansättningen och viktiga ärenden i urval för trafiknämnden och rådet för funktionshinderfrågor presenteras under ”Övrigt”.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Trafiknämnden har bidragit till att uppnå KF:s inriktningsmål om ett Stockholm som håller samman genom att uppfylla underliggande nämndmål. Genom fortsatt främjande av framkomligheten för gång-, cykel-, kollektiv- och leveranstrafik har kontoret arbetat för att Stockholm ska vara en stad som håller ihop med ett tryggt och levande stadsliv i hela staden. För att åstadkomma ett väl fungerande trafiksystem och attraktiva offentliga rum när staden växer ställs höga krav på planering av infrastruktur och bebyggelse och kontoret har aktivt deltagit i arbetet med de 140 000 nya bostäder som ska byggas mellan åren 2010 och 2030.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

● Uppfylls helt

Analys

Trafikkontoret har huvudmannaansvar för stadens allmänna platser, vilket bl.a. innebär ansvar för stadens gator, vägar, torg, belysning, gatuträd, blomsterprogram och de kommuncentrala parkerna. I egenskap av väghållare ansvarar kontoret även för renhållning, klottersanering, gatuintspektion, gatubelysning, offentliga toaletter, brounderhåll, vinterväghållning, vägmärkingar och beläggningsunderhåll. Ett bra underhåll av Stockholms gatunät och stadsmiljö bidrar till förbättrad trafiksäkerhet, framkomlighet och tillgänglighet och är en grundförutsättning för att nå målet om funktionella och trygga offentliga rum.

I takt med stadens utbyggnad med fler bostäder, arbetsplatser och servicefunktioner är det viktigt att kunna erbjuda en jämlik service i hela staden avseende drift och underhåll. Detta innebär att frångå uppdelningen mellan innerstad och ytterstad och att anpassa insatserna efter de behov som uppstår utifrån hur frekvent platserna nyttjas, t.ex. gällande snöröjning och renhållning. Offentliga platser är i allt större utsträckning naturliga mötesplatser och används även för fler evenemang. Detta ställer krav på utökad möblering, t.ex. cykelställ, gatumöbler och blomsterarrangemang, samt medför även ett ökat behov av renhållningsinsatser. Det finns dessutom ett stort behov av renhållning på de platser i centrala Stockholm där många utsatta EU-medborgare uppehåller sig dag- och nattetid och dessa insatser har utökats ytterligare under året.

Under 2016 har kontoret utvecklat konceptet Levande Stockholm, som syftar till att i samarbete med t.ex. näringsidkare, fastighetsägare och berörda förvaltningar skapa ett ännu mer levande stadsliv. Detta koncept beskrivs närmare under nämndmålet.

Årsmålen för tre av åtta indikatorer under detta mål har inte nåtts och avvikelser kommenteras under respektive indikator. Resultaten föranleder även en närmare analys för att avgöra huruvida KF:s mål för verksamhetsområdet respektive nämndmålet kan anses vara uppfyllda. Utfallet för indikatorn ”Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor” är en procentenhet under målvärdet och torde därmed vara inom felmarginalen. Utfallet för indikatorn som mäter hastighetsefterlevnad har stora statistiska brister, vilket beskrivs i

anslutning till indikatorn nedan. Indikatorn som mäter uppfyllnadsgraden för 24-timmarsgarantin avseende klotter ligger två procentenheter under målet, vilket delvis beror på den ökning av denna typ av skadegörelse som kontoret har kunnat konstatera. Ökningen innebär att kontoret under 2016 har sanerat mycket mer klotter än föregående år. Bland övriga indikatorer märks en kraftigt förbättrad nöjdhet med flera av kontorets ansvarsområden, bl.a. med hur rent och städat det är i staden. Detta mål rymmer en stor del av kontorets verksamhet och under 2016 har betydande insatser genomförts för bl.a. ökad trafiksäkerhet och trygghet, samt ett mer levande stadsliv med trivsammare vistelsemiljöer. Mot bakgrund av det gör kontoret bedömningen att enbart utfallet för indikatorn gällande klotter inte föranleder någon annan bedömning än att målet har uppnåtts. Kontoret fortsätter dock att bedriva ett aktivt arbete med att sanera klotter så fort som möjligt och vad som gäller i enlighet med 24-timmarsgarantin i hela staden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk och sårbarhetsanalys (RSA)	100 %			100 %	100 %	100 %	2016
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor 	74 %	76 %	72 %	74 %	75 %	75 %	2016
Analys Sedan 2011 har andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor sakta men säkert ökat, från 69 % till 74 %. Kontoret fortsätter sitt arbete med trygghetsskapande åtgärder i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna och det fortsatta arbetet bedrivs med särskilt fokus på kvinnor och barns upplevelser och behov.							
  Hastighetsefterlevnad	68 %			75 %	75 %	75 %	2016
Analys Datan som använts är baserad på den översyn som norska Transportökonomisk institutt (TÖI) genomförde 2012, då 40 gator i Stockholm valdes ut med en sammanvägd uppmätt hastighetsefterlevnad på 74 %. För 2016 finns dock enbart användbar data för 30 av de 40 gatorna och den sammanvägda hastighetsefterlevnaden är 68 %. Andelen som håller hastigheten varierar mycket från gata till gata, mellan 12 % och 100 %, och urvalet av gator får därmed avgörande betydelse för utfallet. Det går därför inte att säga om utvecklingen är så pass negativ som resultatet antyder, om ens negativ. Översyn av trafiksäkerhetsprogrammets indikatorer och metod för uppföljning pågår.							
  Stockholmarnas nöjdhet med rent och städat 	68	67 %	69 %	57	65 %	65 %	2016
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden 	68 %	67 %	69 %	66 %	64 %	64 %	2016
  Stockholmarnas nöjdhet med snöröjning/sandning 	63 %	64 %	62 %	48 %	50 %	tas fram av nämnden	2016
  Säkra passager för Gång-, Cykel- och Moped (GCM)	33			20	21	21 %	2016
Analys Andelen säkra passager är framtagen genom inventering och har utförts enligt Trafikverkets definition av säkra passager. Tidigare utfall är inte jämförbara med detta utfall eftersom de bygger på en annan definition av vad som är säkert. Andelen säkra eller delvis säkra passager är 33 %.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende klotter	96 %			94 %	98 %	tas fram av nämnden	VB 2016
Analys							
<p>Kontoret gör stora insatser för att sanera och klotterskydda allehanda ytor men kan, i likhet med t.ex. grannkommuner och SL, tyvärr konstatera en ökning av denna typ av skadegörelse. De södra förorterna och Södermalm är särskilt utsatta och inte sällan uppdagas klotter av stötande eller fientlig karaktär. Den fortsatta ökningen av antalet anmälningar via Tyck till spelar också in på resultatet. I jämförelse med 2015 ökade antalet klotterärenden under 2016 med ca 63 %. Detta kan jämföras med den generella ökningen av ärenden till Tyck till som uppgår till ca 17 %. Ökningen av antalet klotterärenden kan således inte enbart tillskrivas ökningen av anmälningar via Tyck till. Vidare innebär ökningen att kontoret under 2016 sanerat betydligt mer klotter än föregående år.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska initiera konceptet Levande Stockholm för ett mer levande stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
<p>Kontoret har under året arbetat på ett flertal sätt för att skapa ett levande stadsliv med trivsamma vistelsemiljöer. Under sommaren gjordes delar av Swedenborgsgatan, Skånegatan och Rörstrandsgatan om till sommargåtor. Delar av Humlegårdsgatan blev en popup-park och Sergels torg och Soltorget försågs med möbler för att bidra till ett ökat stadsliv. På Pipersgatan invigdes i augusti stadens första "parklet", där en parkeringsyta gjorts om till en tillfällig park. I decemberberedningen behandlades ett ärende som utvärderade arbetet under 2016 och planerade inför 2017.</p>			
  Trafiknämnden ska påbörja ett arbete tillsammans med berörda nämnder att inventera de projekt som pågår på Järvafältet i syfte att utarbeta ett samlat grepp för parken.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
<p>Ett arbete pågår med att inventera små och stora projekt inom Järva friområde. Kontoret genomförde en workshop i december med berörda förvaltningar för att identifiera ytterligare projekt. Kartläggningen skedde med fokus på kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål. I december redovisades ett ärende för nämnden och kontoret fick i fortsatt uppdrag att utveckla området tillsammans med andra berörda förvaltningar.</p>			

Nämndmål:

Stadens offentliga rum upplevs som attraktiva och trygga i hela staden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Drift och underhåll bidrar till förbättrad trafiksäkerhet, framkomlighet och tillgänglighet.
- Nedskräpningen minskar och staden blir renare.
- Stockholmarna upplever ökad trygghet.

Analys

Levande Stockholm

Inom ramen för uppdraget Levande Stockholm har kontoret arbetat tillsammans med stadsdelsförvaltningar, fastighetsägare och näringsidkare för ett ökat stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer. En del av arbetet har handlat om att identifiera och skapa fler gågator, gångfartsgator och sommargåtor. Under sommaren 2016 kunde stockholmarna t.ex. njuta av levande stadsliv på tre sommargåtor: Swedenborgsgatan, Skånegatan och

Rörstrandsgatan. På en del av Humlegårdsgatan uppfördes en popup-park i samarbete med fastighetsägaren. Kontoret har även sett över trottoarer som kan breddas och genom revidering av upplåtelseavgiften och framtagande av utformningskrav infört möjligheten att tillfälligt upplåta parkeringsplatser för andra användningsområden, så kallade ”parklets”. Mellan augusti och oktober anlades stadens första ”parklet”, eller ”pip-in-park”, på Pipersgatan, där en parkeringsyta gjordes om till en tillfällig park. Detta blev både en trevlig oas i stadsrummet och visade på gaturummets mångsidiga möjligheter. Under året har kontoret tagit fram bygghandling för en tillgänglighets-, växtbädd- och transportanpassad ”parklet” som under hösten producerats i sex exemplar. Under hösten har kontoret också inlett arbetet med att författa en verktyglåda att använda vid skapande av sommargångator och tillfälliga installationer. I uppdraget Levande Stockholm ryms även stadens gestaltningsprogram för möblering och skyltning. Kontoret har även i samarbete med socialförvaltningen och miljöförvaltningen utrett hanteringen av satellitserveringar och detta uppdrag återfinns under mål 3.2. I december nämndbehandlades en utvärdering av sommarens arbete med Levande Stockholm och kontoret lämnade även förslag på hur arbetet ska drivas vidare och utvecklas under 2017.

Under sommaren stängdes bl.a. delar av Skånegatan av för biltrafik som en del av konceptet Levande Stockholm

Trygga och attraktiva offentliga rum

Ett kontinuerligt arbete sker för att minska nedskräpningen och för att få en renare, tryggare och mer attraktiv stad. Stadens städgaranti innebär att anmälningar om nedskräpning och fyllda skräpkorgar ska åtgärdas inom 24 timmar från det att anmälan mottagits av anlitad entreprenör. För stora delar av staden har denna garanti uppfyllts med bred marginal. Flera informationskampanjer riktade till stockholmarna om möjligheten att anmäla nedskräpning och andra synpunkter på stadens trafik- och utemiljö via Tyck Till har genomförts under året. Samverkan har även skett med landstingets trafikförvaltning för rena och trygga resemiljöer. Jämfört med fjolåret uppgår andelen som upplever stadsdelens miljö som trygg fortfarande till

74 %, medan andelen som upplever sin stadsdel som ren och städad har ökat från 65 % 2015 till 68 % 2016. Nätverket Håll Sverige Rent rangordnar årligen Sveriges alla kommuner utifrån engagemang för och insatser mot nedskräpning. I 2016 års rangordning hamnade Stockholm på nionde plats av landets 290 kommuner, vilket kan jämföras med en trettondeplats 2015.

Evenemang på offentliga platser innebär ökat behov av städinsatser. Bilden är tagen efter Stockholm Marathon.

I arbetet för en renare, tryggare och mer attraktiv stad inbegrips också de satsningar som gjorts i samverkansprojekt med privata och offentliga aktörer i olika fokusområden, vilka beskrivs närmare under nämndmål 3.2. För cityområdet bedriver kontoret samarbete med City i Samverkan, vilket bl.a. inkluderar arbetsledning av Stockholmsvärdarna som plockstädar och signalerar närvaro. En särskild trygghetssamverkan har etablerats för Klarakvarteren som koordineras av stadsdelsförvaltningen och polisen.

Arbetet med trygghetsskapande belysningsåtgärder har drivits vidare för att skapa en befolkad miljö. Detta arbete innefattar att säkerställa att vegetation inte skymmer belysning och får en plats att upplevas som mörk. Kontoret arbetar även löpande med att kontrollera att den vegetation runt gång- och cykelbanor som trafiknämnden har skötselansvar för röjs och med att beskära de ca 35 000 träd som finns planterade på gatumark runt om i staden.

I snitt rapporteras ca 1 400 fallolyckor i staden varje år och av de personer över 45 år som drabbas är majoriteten kvinnor. På vinterhalvåret, när marken är täckt av is och snö, är risken att skadas nästan åtta gånger större än sommartid. Gränsen för hur mycket snö som ska falla innan gång- och cykelbanor ska snöröjas i staden är lägre än för bilvägar. Under vintern fortsatte försöksarbetet med att utveckla snöröjningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv, främst genom höjd kvalitet för gående och cyklister genom alternativa metoder på ett tjugotal gator i innerstaden som utgör viktiga knutpunkter för kollektivtrafiken och därmed har många gående. Kontoret har utvärderat försöket och fortsatt utveckla metoder och maskiner med fokus på att förbättra metoden med saltlösning på gångbanor och test av förbättrad metod för halkbekämpning vid ett antal busstationer i ytterstaden.

Snöovädret den 9 november 2016 var det största i Stockholm i november på över hundra år.

Ca 200 enheter arbetade med snöröjning runt om i staden med fokus på att forsla bort snön, eftersom plogad snö inte får plats på stadens gator. Faktorer som komplicerade arbetet ytterligare var vinden och att vissa bilar fortfarande körde med sommardäck. Trots de stora snöolymer som föll kunde viktiga samhällsfunktioner bibehållas. För enskilda individer som satt fast i långa bilköer, drabbades av inställda bussturer eller inte kunde ta sig fram på gång- och cykelbanor fick snöfallet en stor påverkan. Samtidigt är det viktigt att betona att det är ofrånkomligt att det största snöfallet på över hundra år får stora konsekvenser på framkomligheten i staden. I december redovisade kontoret sitt arbete utifrån en preliminär utvärdering vid en pressträff. Kontoret avser vidare att redovisa en rapport om snöfallet till nämnden under våren 2017. Framöver kommer kontoret fortsätta att kontinuerligt utvärdera de kontrakt som gäller idag, samt att se över förbättringsmöjligheter genom omvärldsbevakning, samt utbyte av lärdomar och erfarenheter med andra kommuner och organisationer i landet.

Trafiksäkerhet

Stockholms trafikmiljö ska utgå från de oskyddade trafikanterna och kontoret konstaterar att antalet omkomna och svårt skadade i trafikolyckor på stadens vägnät minskar. Hastighetsplanerna är centrala för trafiksäkerheten och arbetet med dessa har fortgått genom att hastigheterna i delområde 1, bestående av Kungsholmen, Spånga-Tensta och Hägersten, anpassats till de lokala förutsättningarna. Omskyltningar av hastighetsförändringar i dessa områden har utförts och kampanjer har genomförts under våren och sommaren för att informera om och skapa förståelse för de förändrade hastigheterna. Arbeta pågår nu tillsammans med landstingets trafikförvaltning för att utreda förändringarnas inverkan på restider och busschaufförernas arbetsmiljö, vilket innebär att fysiska åtgärder för vissa gator i delområde 1 skjuts på framtiden. Under tiden pågår arbetet med hastighetsplaner för övriga områden i staden.

I de årliga handlingsplanerna som följer av stadens trafiksäkerhetsprogram läggs särskild vikt vid trafiksäkerheten vid skolor, samt vid tungt belastade och olycksdrabbade gång- och cykelstråk. En plan för trygga och säkra skolvägar antogs i april av nämnden och fastställdes av kommunfullmäktige i september. Utifrån den prioriteringslista som tidigare tagits fram genomförs nu ombyggnationer invid ett antal skolor, bl.a. Sköndalsskolan, Hässelby villastads skola och Långbrodalsskolan. Även andra skolor har möjlighet att få stöd i form av metodhjälp och andra verktyg för att förbättra tryggheten och trafiksäkerheten runt skolan. Bland övriga trafiksäkerhetsåtgärder som kontoret har genomfört märks hastighetsdämpande åtgärder, utbyggnad av cykelinfrastrukturen samt grusupptagning och utökad sopsaltning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal genomförda trygghetsvandringar	30			33	30		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbetet med bättre belysning ska fortsätta. Platser som upplevs som otrugga och där sikten är dålig för trafikanterna ska förbättras.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Arbetet med att förbättra stadens belysning har bedrivits löpande under året och ett ärende togs upp i marsnämnden där			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>genomförande av trygghetsskapande belysning under perioden 2016-2020 beslutades. Åtgärder för ökad säkerhet och trygghet har bl.a. utförts efter synpunkter från trygghetsvandringar. Ronderingsfrekvensen har utökats på utsatta områden för att säkerställa att belysningen fungerar.</p>			
<p> Efterlevnaden av stadens städgarantier ska förbättras och information om stadens städgaranti ska utvecklas.</p>	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p>			
<p>Återkommande kontroller har skett av hur avtalade rutiner avseende städning och skräpkorgstömning upprätthålls av kontorets entreprenörer. Under våren och hösten genomfördes kampanjer om möjligheten att anmäla nedskräpning och andra synpunkter på stadens trafik- och utemiljö via mobilappen Tyck Till. För varje kampanj som genomförs ökar antalet nedladdningar av appen.</p>			
<p> Fortsätta arbetet med att genomföra åtgärder i enlighet med trafiksäkerhetsprogrammet i syfte att uppnå en trafikmiljö som utgår från de oskyddade trafikanternas förutsättningar, bl.a. vid skolor.</p>	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p>			
<p>Åtgärder är genomförda enligt de genomförandebeslut som antogs av nämnden i februari. Arbetet med skolor har fortsatt, både genom ombyggnader och beteendepåverkande åtgärder. Utöver detta har även arbete med hastighetsplanerna bedrivits, som syftar till att skapa en trafiksäker miljö. En prioriteringslista för olycksdrabbade gång- och cykelpassager, samt för gångfartsområden har tagits fram. Kontoret ingår i en grupp för nationell samverkan och har deltagit i nätverksträffar med Göteborg, Malmö, Huddinge och Umeå. Kontoret har också initierat ett nätverk för STRADA, Transportstyrelsens informationssystem om skadade och olyckor i vägtransportssystemet.</p>			
<p> Förbättra systematiken och utöka kontrollerna av entreprenörers utförda arbete beträffande drift och underhåll.</p>	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p>			
<p>Kontroller av entreprenörers utförda arbete har genomförts bl.a. genom ökad närvaro i produktionskedjet gällande beläggningsarbeten och markarbeten. Implementeringen av underhållsmodulen i Driftportalen förbättrar kontorets möjligheter till kontroll av entreprenörerna, bl.a. genom fotodokumentation.</p>			
<p> Genomföra beslutat reinvesteringsprogram för belysning under perioden 2011-2020.</p>	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p>			
<p>Arbetet med att genomföra reinvesteringsprogrammet har fortsatt under året. Äldre materiel, t.ex. kablar, stolpar och armaturer, byts ut när de har passerat sin ekonomiska livslängd.</p>			
<p> Införa en sänkning av hastigheten på fler gator under 2016. I syfte att skapa en trafiksäker miljö och en bättre stadsmiljö ska bashastigheten 30 km/h gälla på lokalgator och 40 km/h på huvudgator.</p>	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p>			
<p>Skyllning av nya hastigheter för gator i hastighetsplanens delområde 1, bestående av Kungsholmen, Spånga-Tensta och Hägersten, blev klar under sommaren. Kampanjer har genomförts under våren och sommaren för att informera om och skapa förståelse för de förändrade hastigheterna. Arbetet pågår nu tillsammans med landstingets trafikförvaltning för att utreda förändringarnas inverkan på restider och busschaufförernas arbetsmiljö, vilket innebär att fysiska åtgärder för vissa gator i delområde 1 skjuts på framtiden. Under tiden pågår arbetet med nya hastighetsplaner för övriga områden i staden.</p>			
<p> Inrymma fler vistelsezoner med t.ex. parkbänkar och andra sittmöbleringar i den offentliga miljön.</p>	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p>			
<p>Arbetet med att inrymma fler vistelsezoner i den offentliga miljön har bedrivits under året. T.ex. har fler parksoffor placerats utmed Söder Mälarstrand och nya parksoffor har placerats på Ekehjelmstorget på Södermalm efter att önskemål inkommit via Tyck till. Nya parksoffor, sittplatser och perennplanteringar har bl.a. även anordnats på Mannhemsgatan, Tenstagången, Essingtorget, Bodholmsplan och Svartviks torg. Nämnden fattade i april beslut om att komplettera gångstråket mellan Medborgarplatsen och Norrtull med fler sittplatser. Underlag har tagits fram för översyn av ett antal mindre platser och torg på Södermalm och Gamla Stan med förbättringsåtgärder gällande bl.a. möblering med genomförandestart under våren 2017.</p>			
<p> Revidera stadens policy mot klotter och liknande skadegörelse.</p>	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p>			
<p>Arbete med att revidera stadens policy pågår och ett ärende kommer att redovisas till nämnden under våren.</p>			

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Säkerställa en god standard avseende vinter- och barmarksrenhållning samt underhållsinsatser för stadens alla gator, torg, gång- och cykelvägar, i enlighet med stadens framkomlighetsstrategi.	2016-01-01	2016-12-31	
	Analys Stadens vinterväghållning och barmarksrenhållning bedrivs löpande. Under våren hölls ett vinteravslutningsmöte tillsammans med entreprenörer och forskare från Statens väg- och trafikforskningsinstitut (VTI). Under det extrema snöfallet i november kunde brister noteras och en särskild utvärdering av vinterväghållningen under denna period görs för närvarande och planeras att redovisas för nämnden i april.			
	Tillsammans med Stockholm Vatten AB utreda förutsättningarna för dricksvattenbrunnar på lämpliga platser i staden.	2016-01-01	2016-12-31	
	Analys En inventering av stadens dricksfontäner har genomförts under året. Försök görs med att integrera dricksvatten i nya offentliga toaletter och under 2017 ska sex toaletter förses med dricksfontän.			
	Utveckla arbetssätt och metoder för att förbättra snöröjningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv.	2016-01-01	2016-12-31	
	Analys Inom gällande driftbudget har försök gjorts med alternativa metoder för snöröjning på ett tjugotal gator i innerstaden. Bl.a. har saltlösning använts som halkbekämpningsmedel på gångbanor när det är möjligt utmed ett antal gator i innerstaden. I ytterstaden har försök gjorts med ny metod, plogning och halkbekämpning med torrsalt vid utvalda busshållplatser. En utvärdering togs upp i majnämnden. Under våren 2017 kommer resultatet av arbetet under vintern 2016/2017 att redovisas i nämnden.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

Stockholm växer och för att klara av att möta behovet av bostäder ska bostadsbyggnadstakten vara hög. Fram till år 2020 ska 40 000 nya bostäder byggas och till år 2030 ska sammanlagt 140 000 nya lägenheter byggas. Trafikkontoret har deltagit i detta arbete, eftersom det är viktigt med ett tydligt infrastrukturperspektiv i planeringen avseende var dessa nya bostäder ska byggas, inte minst för att bidra till socialt och ekologiskt hållbar tillväxt. Kontoret har därför följt samtliga stora utvecklings- och exploateringsprojekt i ett tidigt skede och bland de projekt som kontoret deltagit aktivt i kan Norra Djurgårdsstaden och Hagastaden nämnas. Centralt i detta arbete är framkomlighetsstrategin, som anger hur staden ska kunna växa med bästa möjliga funktion i trafiksystemet. Denna strategi, tillsammans med att stadsplanera så att drift och underhåll fungerar, är kontorets utgångspunkt i samverkan om planeringen av det växande Stockholm. Vidare har kontoret medverkat i planering och genomförande av flera större infrastrukturprojekt.

Nämndmål:

Vara en del i utvecklingen av ett växande Stockholm till en hållbar, funktionell och tillgänglig stad med god infrastruktur och attraktiva offentliga rum

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Ett tydligt infrastrukturperspektiv finns tidigt i planeringen av det växande Stockholm.
- Välavvägda prioriteringar vid planering av det offentliga rummet uppnås.
- Driftperspektivet beaktas redan i planeringsstadiet.

Analys

Ett växande Stockholm

Kontoret har under året fortsatt arbetet med att med start i tidigt skede följa samtliga stora utvecklings- och exploateringsprojekt. Gällande exempelvis Norra Djurgårdsstaden och Hagastaden har kontoret deltagit vid ett antal tidiga planeringsmöten, med syftet att garantera att framkomlighetsfrågorna sätts i sitt sammanhang och säkerställa att driften av områdena fungerar i framtiden. En tydlig kontaktväg in till kontoret för drift- och underhållsfrågor vad gäller Hagastaden har skapats under våren. Arbetet för att få en tydlig rutin för kommande övertagande av mark och övriga konstruktioner såsom betongtunnlar har påbörjats tillsammans med exploateringskontoret.

Bostadsförsörjningen riskerar att hämmas av säkerhetskrav kring farliga transporter. Kontoret har därför tillsammans med stadsbyggnadskontoret, Länsstyrelsen och landstingets tillväxt- och regionplaneförvaltning bedrivit ett arbete med att finna lösningar som varken hindrar transport- eller bostadssektorn, utan att göra avkall på säkerheten. Inom ramen för det arbetet har ett seminarium genomförts med brett deltagande från bl.a. representanter från transportbranschen.

En central fråga är hur tillgången på kommunaltekniska ytor kan säkerställas i den allt tätare staden. Dessa ytor behövs bl.a. för att användas som sand- eller snöupplag och som etableringsplatser för drift- och underhållsentreprenörer. Ett strategiförslag för att säkerställa behovet av kommunaltekniska ytor antogs av kommunfullmäktige i december 2015 och kontoret har under året arbetat i enlighet med denna. Bl.a. har lämpliga ytor för driftverksamheten inventerats och platser för snötippning säkerställts. En förnyad dispens har även getts för fortsatt sjötippning av innerstadens snö när sådant behov uppkommer.

Kontoret har fortsatt medverka i planering och genomförande av större infrastrukturprojekt, t.ex. utbyggnaden av tunnelbanan, Slussen, Spårväg City, Mäljarbanan, Förbifart Stockholm och arbetet med Sverigeförhandlingen. Samarbete sker även med kommunstyrelsen gällande förhandlingar om genomförandeavtal för transportinfrastrukturprojekt med Trafikverket och landstingets trafikförvaltning.

Attraktiva offentliga rum

Kommunfullmäktige har beslutat om Vision för City och med den som utgångspunkt har kontoret arbetat med att ta fram en trafik- och gatumiljöplan för City. Många intressenter önskar förändringar av befintligt gatunät liksom de offentliga rummen och för att detta ska vara möjligt behöver nyttjandet av yt- och transporteffektiva trafikslag, d.v.s. gång, cykel och kollektivtrafik, utvecklas. Vidare är utvecklingen av stråk, torg, platser och parker för att öka citykärnans attraktivitet och trygghet en central fråga. I augusti inleddes ombyggnationen av Brunkebergstorg, som kommer göra torget till en mer levande plats där både uteservering och evenemang medges. Invigning planeras till juni 2017. Två avtal har träffats under året om medfinansiering från fastighetsägare, ett för Brunkebergstorg och ett avseende omdaning av

Vasagatan.

Bilden visar hur Brunkebergstorg kommer att se ut när ombyggnaden är färdig sommaren 2017

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Aktivt medverka i planeringsprocessen för att genomföra uppdraget att bygga 40 000 bostäder till 2020 och medverka till nya driftvänliga, attraktiva, trygga offentliga rum och goda förutsättningar för klimatsmarta och hållbara transporter.	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p> <p>Kontoret har aktivt medverkat i arbetet med att bygga 40 000 bostäder till år 2020, genom att löpande delta med kompetens i stadens exploateringsprojekt, t.ex. i arbetsgrupper för att säkerställa planering och samordning gällande infrastruktur till exploateringsområden. Medarbetare har även deltagit i stadsbyggnadskontorets områdesplaneringsmöten, t.ex. "Kista växer". Kontoret anställde under 2015 en bostadssamordnare som arbetar med att koordinera frågor inom kontorets verksamhetsområde som uppkommer i olika exploateringsprojekt så att de löses effektivt.</p>			
☒ Delta i det av exploateringsnämnden ledda operativa arbetet med stadsutvecklingsområdet City. Strategi för medfinansiering från privata fastighetsägare ska tas fram skyndsamt.	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p> <p>Kontoret deltar tillsammans med stadsbyggnadskontoret i projektgruppen för Projekt City, som leds av exploateringskontoret. Två olika projekt med medfinansiering, Vasagatan och Brunkebergstorg, pågår för närvarande i City och är pilotprojekt för att testa olika typer av medfinansiering. Utifrån resultaten i dessa projekt kan riktlinjer för hur medfinansiering kan vara möjligt i olika typer av projekt tas fram. Det viktigt att få med sig erfarenheterna från de pågående projekten, vilket gör det svårt att skyndsamt ta fram en strategi.</p>			
☒ Delta i exploateringsnämndens och stadsbyggnadsnämndens arbete med att utveckla en samlad produktionsplanering med utgångspunkt från kommunfullmäktiges mål för bostadsbyggandet, stadsutvecklingsstrategierna i Översiktsplanen och 2013 års Stockholmsförhandling (tunnelbaneöverenskommelsen).	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p> <p>Kontoret deltar kontinuerligt i stadens exploateringsprojekt. Under året har bl.a. programmen för Slakthusområdet och Centrala Bromma varit på samråd, samt detaljplanen för Stadshagen. Gällande tunnelbaneutbyggnaden fortsätter arbetet och kontoret har en projektledare som samordnar med Trafikförvaltningen.</p>			
☒ Delta i stadsbyggnadsnämndens arbete med att se över möjligheten att omvandla ett antal huvudgator till integrerade stadsgator.	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
En serie workshops har hållits och underlagsmaterial från konsultuppdrag 2015 har sammanställts till ett utkast till rapport som en del av samrådet för nya översiktsplanen. Samrådet påbörjas under vintern 2016/2017.			
☒	Medverka i den förberedande planeringen för en framtida bostadsexploatering på nuvarande Bromma flygplats. Planeringen med övergripande frågor för områdets stadsutveckling, trafik och kopplingar till omkringliggande bebyggelse fortsätter.	2016-01-01	2016-12-31
Analys			
Under årets första kvartal var programmet för Centrala Bromma på samråd. Kontoret har övergripande studerat hur trafikförsörjningen till Bromma flygplats skulle kunna hanteras vid eventuell exploatering av nya bostäder och arbetsplatser. Kontoret bevakar den fortsatta utvecklingen i frågan.			
☒	Säkerställa att permanenta platser finns för bortforsling av snö i takt med den växande staden, t.ex. genom att studera nya lösningar för snösmältningsanläggningar, intensifiera arbetet med att hitta fler etableringsplatser för snö och säkerställa att det finns en beredskapsplan även för mycket stora snömängder.	2016-01-01	2016-12-31
Analys			
Ett strategiförslag för att säkerställa behovet av kommunaltekniska ytor behandlades av nämnden i juni 2015 och antogs av kommunfullmäktige i december 2015. Under tidig höst 2016 säkerställdes behovet inför vintern 2016/2017. Ny dispens har beviljats för sjötippling vad avser innerstadens behov. Alternativa tekniker för omhändertagande av stora snömängder studerades under en studieresa till Kanada. Försök med ny snösmältningsteknik har påbörjats och kommer att fortsätta 2017.			
☒	Upprätta förslag till utveckling av Brunkebergstorg till en levande plats i City med stor flexibilitet, så att uteserveringar och kulturaktiviteter kan fylla delar av torget.	2016-01-01	2016-12-31
Analys			
Arbetet med ombyggnad av torget påbörjades i augusti. Torget ska gestaltas så att det medger både uteservering och evenemang. Invigning är beräknad till juni 2017.			
☒	Utveckla framkomlighetsstrategin för att omfatta en större del av det offentliga rummet inklusive hur inner- och ytterstaden kan knytas samman.	2016-01-01	2016-12-31
Analys			
Arbetet med att utveckla framkomlighetsstrategin pågår och kontoret planerar att redovisa ärendet för nämnden under våren 2017.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Analys

Ett kontinuerligt arbete har bedrivits för att utveckla stadens offentliga miljöer så att de blir attraktiva för alla och detta arbete har inkluderat att säkerställa att kulturell verksamhet stöds och inkluderas i stadens offentliga rum. Inom projektet Levande Stockholm har möten hållits med Stockholm Konst och Konstfrämjandet och i arbetet med utvecklingen av Brunkebergstorg har hänsyn tagits till att torget ska vara anpassat för mindre evenemang. Vidare har ett fortsatt arbete bedrivits för att stärka evenemangsverksamheten i staden, t.ex. genom att utveckla samverkansformerna med kulturförvaltningen.

Nämndmål:

Stadens offentliga rum stödjer och inkluderar kulturell verksamhet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Fler platser rymmer möjlighet för kulturell upplevelse och verksamhet.

Analys

Trafikkontoret är en viktig aktör i samband med alla evenemang som helt eller delvis äger rum på offentlig plats, tar gatumark i anspråk eller genererar större trafikmängder. Kontoret arbetar kontinuerligt med att se över vilka platser i staden som har förutsättningar för större evenemang. Den 1 januari 2016 bildades en ny organisatorisk enhet vid kontoret som arbetar med evenemangstillstånd. Denna enhet har regelbundna möten med kulturförvaltningen i syfte att utveckla samverkansformerna.

Inom programmet Kultur i ögonhöjd ingår kontoret i nätverket Staden i ögonhöjd, med medarbetare från olika förvaltningar med fokus på stadsutvecklingsfrågor. Nätverket arbetar med att belysa barns och ungas behov och stärka deras delaktighet gällande stadsutvecklingsfrågor och detta arbete beskrivs närmare under nämndmål 4.4. Under året har dialog förts med bl.a. medlemmar i skönhetsrådet och stadsmuséet, t.ex. om lek i Vällingby centrum. För att uppmuntra kulturell verksamhet riktad mot barn och ungdomar är mindre evenemang utan möblering som anordnas av barn- och ungdomsverksamhet, t.ex. skolor, förskolor och idrottsföreningar, befriade från upplåtelseavgift. Dessa evenemang utgör även exempel på gaturummets mångsidiga möjligheter, något som under konceptet Levande Stockholm beskrivs närmare under nämndmål 1.3.

I maj arrangerades Eurovision Song Contest i Stockholm och kontoret var delaktigt på flera sätt i arbetet kring evenemanget. För att ge både stockholmare och besökare bra vibrationer utsmyckades stadsmiljön med bl.a. banér, blommor och möbler, städinsatser utökades, uppfräschningar genomfördes, sex centrala signalreglerade övergångsställen spelade Eurovisionmelodier och fem sjungande gångtunnlar installerades runt om i staden. I stadens projektorganisation för evenemanget leddes två avdelningar, City Logistics och Arena Production, av medarbetare från trafikkontoret. Evenemanget var väl genomfört och Stockholm har fått mycket beröm för sitt värdskap.

I maj blev Stockholm en stad i ljus när Eurovision Song Contest arrangerades. Bilderna visar före och efter iordningställande av gångstråk mot Globen inför evenemanget.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Det offentliga rummets betydelse för kulturell upplevelse och verksamhet beaktas i planering och genomförande.	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p> <p>Arbetet pågår kontinuerligt, t.ex. inom projektet Levande Stockholm där möten har hållits med Stockholm Konst och Konstfrämjandet. I arbetet med utvecklingen av Brunkebergstorg har fortlöpande dialog förts med kulturförvaltningen i och med att torget ska vara anpassat för mindre evenemang.</p>				
✓	Utveckla samverkansformerna med kulturförvaltningen i syfte att stärka evenemangsverksamheten i Stockholm.	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p> <p>2016 bildades en ny organisatorisk enhet vid kontoret som arbetar med evenemangstillstånd. Denna enhet har under året haft regelbundna möten med kulturförvaltningen i syfte att utveckla samverkansformerna kring Kungsträdgården.</p>				

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Trafiknämnden har bidragit till att uppnå KF:s inriktningsmål om ett klimatsmart Stockholm genom att uppfylla underliggande nämndmål. När andelen som går, cyklar och åker kollektivt ökar, samtidigt som biltrafiken minskar, minskar trafikens påverkan på både miljö och klimat. Främjandet av hållbara transportslag, genom implementering av framkomlighetsstrategins principer, har därför fortsatt. Kontoret har även på många andra sätt bidragit till ett miljövänligt och klimatsmart Stockholm, bl.a. genom förbättrade förutsättningar för stadens gatutråd, arbete med lokalt omhändertagande av dagvatten och åtgärder för att förenkla återvinning på offentliga platser.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

● Uppfylls helt

Analys

En hållbar energianvändning är centralt för att staden ska uppnå målet om att år 2040 vara en fossilbränslefri stad. Genom att ha arbetat med energieffektiviseringar har kontoret bidragit till att uppnå stadens mål, samtidigt som driftskostnaderna minskat. Som exempel på åtgärder kan nämnas armaturbyten och driftoptimering av tekniska system.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Köpt energi (GWh)	62 GWh				65 GWh	1 880 GWh	2016

Nämndmål:

Förvaltningens egen energianvändning är hållbar

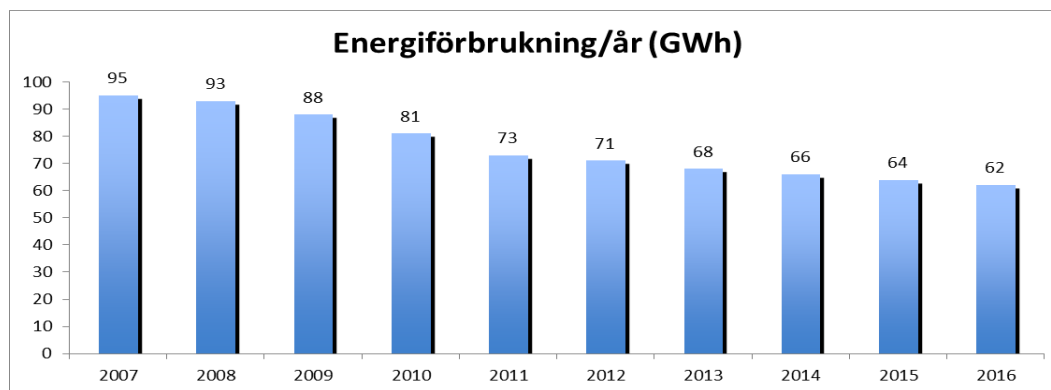
 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Energiförbrukningen i kontorets anläggningar minskar.
- Verksamhetens klimatpåverkan minskar.

Analys

Kontoret har under året framgångsrikt arbetat för att minska energiåtgången i dess tekniska anläggningar och den slutliga minskningen av energiförbrukningen har överträffat förväntningarna. Belysningen står för tre fjärdedelar av kontorets totala energiförbrukning och genom att successivt gå över till energieffektiv LED-belysning har energikostnaderna sänkts, samtidigt som positiva effekter för miljön och stadsbilden uppnås. Nyexploateringar och förtätning av belysning på parkvägar innebär att stadens belysning ständigt byggs ut och vid utbyggnad väljs det mest energieffektiva systemet som motsvarar uppställda krav. Energiförbrukningen för anläggningar såsom broar, gångtunnlar, hissar och toaletter varierar beroende på omgivningens temperatur. Generellt har energiförbrukningen för denna typ av anläggningar minskat med ca 57 % de senaste tio åren, bl.a. tack vare modernare och energieffektivare anläggningar, energisnålare ventilationssystem i trafiktunnlar och optimerad drift. I november påbörjades ett test av prognosstyrning av markvärme i samarbete med SMHI, vilket beräknas kunna minska energiförbrukningen från stadens markvärme med ca 10 %.

Verksamhetens energiförbrukning per år i GWh, 2007-2016.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Reducera energiåtgången vid reinvesteringar i tekniska anläggningar som belysningsanläggningar, tunnelsystem, markvärme, hissar och rulltrappor.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Vid samtliga byten och reparationer tar kontoret hänsyn till möjligheten att reducera energiåtgången. T.ex. väljs, där så är möjligt, ljuskällor i ledningstunnlar och armaturer som automatiskt reducerar energiförbrukningen. Under 2016 har även två hissmaskinerier bytts mot energisnålare maskinerier.				
	Upprätta förslag till ett nytt genomförandebeslut för reinvesteringar i energibesparande armaturbyte för åren 2017-2019.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Ett genomförandebeslut för armaturbyten 2017-2018 har beslutats inom ramen för klimatmiljarden. Utbytet avser 7 100 armaturer vilket kommer att reducera energianvändningen med 2,4 GWh/år och 200 000 kg CO ₂ /år.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

Stockholmsregionen växer och detta medför att staden måste utnyttja det gatuutrymme som finns så effektivt som möjligt. Framkomlighetsstrategin beskriver hur stadens gator, torg och kajer behöver planeras och utvecklas för att bidra till en attraktiv stad och ett hållbart transportsystem. Detta sker främst genom ökad prioritering av den rörliga trafiken och de färdssätt som kan transportera flest människor och gods på minst yta, d.v.s. gång, cykel, kollektivtrafik och godsfordon med hög beläggning. För att detta ska gå att genomföra måste biltrafiken och antalet körda fordonskilometer minska.

Framkomlighetsstrategin har konkretiserats i ett antal underliggande inriktningsplaner. Under 2016 har dessa fortsatt att realiseras genom arbete i konkreta ny- och ombyggnadsprojekt, bl.a. i flera samarbeten med landstingets trafikförvaltning kring stombusstrafiken. Syftet är att öka bussarnas medelhastighet, regelbundenhet och attraktivitet, bl.a. genom åtgärder som nya kollektivkörvägar och högre prioritet i korsningar genom både fysiska åtgärder och signalåtgärder.

Stora satsningar har gjorts för att underlätta för stadens cyklister och målet är att cyklisternas pendlingsstråk ska vara både trafiksäkra och framkomliga året runt. Arbetet med att förbättra gångstråken enligt gångplanen har fortsatt i syfte att främja gång i staden. Projekten med samlastning och off-peak-leveranser har drivits vidare med syftet att utvärdera om erfarenheterna kan användas till att genomföra sådana åtgärder i större omfattning. I september påbörjades arbetet med att implementera stadens nya parkeringsstrategi, som syftar till att förbättra framkomligheten och öka tillgången på lediga parkeringsplatser. Fr.o.m. våren 2016 samlas kommunikationsåtgärderna om stadens arbete med hållbart resande under konceptet ”Ser du möjligheterna”.

Samarbetet med landstingets trafikförvaltning, Trafikverket och övriga aktörer har fördjupats genom fortsatt utveckling av arbetet kring huvudtidplanen för trafikstörande arbeten, som omfattar de kommande tio åren. Samarbetet leder till att byggarbeten kan styras bättre i tid och till konkreta åtgärder som minimerar de trafikstörningar som ändå uppstår. Det gäller

särskilt för gång-, cykel- och kollektivtrafiken.

I egenskap av väghållare verkar kontoret för att transportsektorns klimatpåverkan ska minska, vilket ska bidra till att uppnå stadens klimatmål och de nationella klimatmålen till år 2030. Motorfordonstrafiken i staden påverkar luftkvaliteten och tidigare har miljö kvalitetsnormerna för kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM₁₀) överskridits. Kontorets arbete med att minska halterna av PM₁₀ genom bl.a. dammbindning har dock gett resultat och för att ytterligare förbättra luftkvaliteten infördes dubbdäcksförbud på två nya gator fr.o.m. 2016. Antalet dygn över normvärdet för NO₂ är dock fortsatt för högt.

För fem av de nio indikatorer under detta mål där ett utfall har kunnat rapporteras har kontoret inte uppnått årsmålen och avvikelser kommenteras under respektive indikator. Resultaten föranleder även en närmare analys för att avgöra huruvida KF:s mål för verksamhetsområdet respektive nämndmålet kan anses vara uppfyllda. Den indikator med störst avvikelse gäller antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft. På lång sikt kommer kontorets arbete för mer hållbara transporter i staden att innebära minskade halter av kvävedioxid i luften. De verktyg som krävs för att kraftigt minska halterna på kort sikt ligger dock utanför kontorets verksamhet och rådighet. För två indikatorer gällande medelhastigheten för stombusstrafiken når inte årets utfall upp till målen. Kontoret gör bedömningen att detta i huvudsak beror på de många vägarbeten som ägt rum i staden under året. Dessa arbeten är nödvändiga för att säkerställa god framkomlighet även i framtiden och syftar även till att underlätta omställningen till mer hållbara transportslag såsom cykel och kollektivtrafik. På kort sikt kan dessa arbeten innebära nedsatt framkomlighet men det är kontorets inställning att de på lång sikt är nödvändiga för att skapa ett Stockholm med hållbara transporter. De två andra indikatorerna med avvikelser rör andel resande med kollektivtrafik respektive antalet cykelpassager. För den förstnämnda är utfallet en procentenhet under målet vilket torde anses vara inom felmarginalen. Den sistnämnda indikatorn visar ett rullande femårsmedelvärde, där de första åren drar ner årets utfall till under målet. Årets utfall är dock det högst uppmätta hittills och med god marginal över årsmålet. Mot bakgrund av förklaringarna ovan, samt den stora uppsjö av aktiviteter som genomförts under året för en stad med miljöanpassade transporter och god framkomlighet, gör kontoret bedömningen att KF:s mål för verksamhetsområdet respektive nämndmålet bör anses vara uppfyllda.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel dubbdäcksanvändning på innerstadsgator	39				40	40 %	VB 2016
  Andel elbilar	33,3 %			21,9 %	30 %	14 %	VB 2016
  Andel resande med kollektivtrafik, innerstadssnittet	71				72	72 %	2016
Analys							
Indikatorn mäter utfall närmast föregående år, d.v.s. 2015. Både kollektivtrafikresorna och bilresorna ökade över innerstadssnittet 2015, vilket innebär att andelen blev 71 %, samma som 2014. Skulle trafiken i Norra länken räknas bort, som bara kör igenom, skulle andelen kollektivtrafikresor bli högre. Att göra den korrigeringen bakåt i tiden är dock inte möjligt.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft	46 dygn				7 dygn	7 dygn	2016
Analys Det är svårt att hitta effektiva och rimliga åtgärder för att minska halten av kvävedioxid i luft. Allmänt trafikdämpande åtgärder, t.ex. trängselskatt och eventuellt parkeringsavgifter, har vissa effekter. Det viktigaste är dock åtgärder riktade mot fordon, t.ex. utsläppskrav på nya fordon, förbud att köra med gamla bilar och val av bränsle. Samtliga av dessa åtgärder ligger utanför kontorets rådighet. Vidare bidrar den ökande andelen av dieselfordon till att målet ej nås och även väderförhållanden kan påverka.							
  Antal dygn över normvärdet för PM10 i luft	20 Dygn				35 dygn	35 dygn	2016
  Antalet cykelpassager över innerstadssnittet	62 520 st			59 080 st	70 000 st	70 000 st	2016
Analys 2016 observerades 75 880 cykelpassager, vilket är det högst uppmätta värdet hittills och med god marginal över årsmålet 70 000. Indikatoren redovisar dock rullande femårsmedelvärden, varför utfallet landar på 62 520 passager.							
  Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i innerstaden	16 km/h			17 km/h	18 km/h	18 km/h	2016
Analys Den genomsnittliga hastigheten för stombusstrafiken har under 2016 minskat något i både inner- och ytterstaden. Kontorets bedömning är att detta till stor del, särskilt under hösten, beror på de många vägarbeten som ägt rum runt om i staden. Det med störst effekt är omläggningen av linje 2 och 3 p.g.a. Slussens ombyggnad där det har uppstått köer i Söderledstunneln nordgående på morgnar och sydgående på eftermiddagar och köbildning på Folkungagatan västgående. Andra exempel är ombyggnader för cykel respektive buss vid Långholmsgatan och Kungsträdgårdsgatan. Samtidigt är dessa typer av arbeten nödvändiga för ett Stockholm med hållbara transporter i framtiden, även om de får vissa negativa effekter för framkomligheten på kort sikt. Dessa effekter hade dock troligen varit ännu större om det inte hade varit för de trimningsåtgärder kontoret har genomfört för stombusstrafiken under året och som beskrivs mer ingående under nämndmålet nedan.							
  Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden	28 km/h			29 km/h	31 km/h	31 km/h	2016
Analys Den genomsnittliga hastigheten för stombusstrafiken har under 2016 minskat något i både inner- och ytterstaden. De åtgärder som genomförts av kontoret rörande framkomligheten för stombussarna har tidigare varit koncentrerade till innerstaden. Under 2017 avser kontoret att inleda arbetet med att förbättra medelhastigheten, regelbundenheten och attraktiviteten för stombussarna i ytterstaden.							
  Gångflöde på ett urval gator.						Fastställs 2016	2016
Analys En upphandling av gångmätstationsstationer har genomförts för att kunna mäta gångflöde, men tilldelningsbeslutet har överklagats, varför inget utfall finns att redovisa. Planen för driftsättning nu är april 2017.							
  Passager över innerstadssnitt, lastbilar	17 823				19 200	19 200	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden och servicenämnden ska lämna en lägesrapport till kommunstyrelsen om utredningen av förutsättningarna för samlastning av stadens egna varuleveranser, som görs i samarbete med servicenämnden och exploateringsnämnden.	2016-01-01	2016-04-30	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
En lägesrapport om utredningen av förutsättningarna för samlastning av stadens egna varuleveranser togs upp i juniinämnden. Kontoret kommer att medverka i det fortsatta arbetet under 2017.			
  Trafiknämnden ska genomföra utökade framkomlighetsåtgärder för stombusstrafiken utanför tullarna.	2016-01-01	2016-10-01	
Analys			
Under året har framkomlighetsåtgärder för stombussarna genomförts, bl.a. skyltning och målning. Arbetet kommer att drivas vidare under 2017 och bygghandlingar har tagits fram inför detta arbete.			
  Trafiknämnden ska implementera parkeringsplanen under 2016.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Parkeringsstrategi och plan för gatuparkering antogs av nämnden i april och av kommunfullmäktige i juni. Planen har börjat implementeras, bl.a. genom omskyltning och utsättning av parkeringsautomater i taxeområde 4, vilket bl.a. innefattar Traneberg, Stora Essingen och Enskede. Planen planeras vara fullt genomförd sista december 2018.			
  Trafiknämnden ska rapportera till kommunstyrelsen om effekterna av trängselskatternas införande på Essingeleden den 1 januari 2016.	2016-01-01	2016-08-30	
Analys			
Kontoret har deltagit i en utvärdering som delrapporterades på Trafikverkets hemsida i juni. Under hösten har ytterligare mätningar genomförts och i februari 2017 ska slutrapporten vara klar. Preliminära siffror visar att passagera under trängselskattetid blivit ca 4 % färre till innerstaden medan passagera på Essingeleden har blivit ca 2 % fler.			
  Trafiknämnden ska samverka med näringslivet för fortsatt utbyggnad av laddinfrastruktur samt ta fram ett gemensamt långsiktigt mål för Stockholm stad.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Samverkan med näringslivet för fortsatt utbyggnad av laddinfrastrukturen har pågått under hela året och beskrevs i ett ärende om förutsättningar för laddgator för normalladdning som behandlades av nämnden i december. Arbetet med att ta fram ett långsiktigt mål har pågått parallellt. En underlagsrapport har tagits fram som presenterades vid ett rundabordssamtal med representanter för politik, förvaltningar och näringsliv den 29 september. Kontoret har därefter tagit fram ett förslag till mål som planeras att nämndbehandlas i februari 2017.			
  Trafiknämnden ska se över förutsättningarna för att även upphandla bilpooltjänst istället för att inneha egna bilar.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Enligt den strategi för fordonshantering som har skickats ut på remiss av kommunstyrelsen ska en bilpool som avser hela staden handlas upp. Kontoret avser att följa och delta i den upphandlingen.			
  Trafiknämnden ska se över om det är möjligt att dispensen för boendeparkering kan vara förenlig med ett växande Stockholm.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Kontoret har sett över dispensen för boendeparkering och presenterade sina slutsatser i ett ärende till decembernämnden.			
  Trafiknämnden ska utreda en cykelbro mellan Gamla Stan och Tegelbacken.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
En utredning pågår där olika alternativ studeras. Ärendet kommer att nämndredovisas under våren 2017.			
  Trafiknämnden ska utreda hur investeringar och reinvesteringar av huvudstråken för cykel inom stadsdelarnas ansvar ska finansieras och byggas. Stadsdelarna ska medverka i detta arbete.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Fokus under året har varit åtgärder på de stråk som är utpekade som pendlingsstråk i cykelplanen. I det arbetet har dialog och samverkan med stadsdelarna skett i ett antal ärenden, t ex Söder Mälarstrand längs Pårsundet och Rålambshovsparken. Diskussioner mellan tk och Södermalms stadsdelsförvaltning har även förts kring gång- och cykelstråket längs Årstavikens norra sida, påkallat både av medborgarsynpunkter och ärenden i trafiknämnden. När det gäller att generellt utreda investeringar på huvudstråk inom stadsdelarnas ansvar har kontoret ännu inte haft möjlighet att prioritera detta, men avser att ta ett samlat grepp när det gäller behovet av investeringar i och utformning av cykelinfrastruktur på de stråk där stadsdelarna är väghållare.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska utvärdera projektet Testplats Cykel.	2016-01-01	2016-04-30	
Analys I oktober nämndredovisades en utvärdering av projektet Testplats Cykel som visade att lösningen med mer utrymme för cyklister och gående på bekostnad av ett körfält i varje riktning kan permanentas.			
  Trafiknämnden ska, i enlighet med framkomlighetsstrategin, ta fram konkreta förslag som innebär att stombusstrafiken i innerstaden på sikt kan ha en medelhastighet på minst 20 km i timmen.	2016-01-01	2016-10-01	
Analys Ett ärende togs upp på novemberberäkningen, där möjligheterna att nå en medelhastighet om 20 km/h diskuterades. Kontoret avser att fortsätta det aktiva arbetet för att förbättra medelhastigheten, regelbundenheten och attraktiviteten för stombussarna, dels genom utredningar och dels genom fortsatta trimningsåtgärder.			

Nämndmål:

Hållbara trafiklösningar och ökad framkomlighet gör att fler människor och mer gods kan förflyttas i staden, samtidigt som klimat- och miljöpåverkan minskar

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Ökad tillämpning av stadens framkomlighetsstrategi.
- Andelen döda och svårt skadade i trafikolyckor på stadens vägnät minskar.
- Utvecklad regional samverkan.
- Fossila utsläpp från vägtrafiken minskar.
- Miljö kvalitetsnormerna för PM10 klaras och halterna av NO2 minskar.

Analys

Stora satsningar på cykel och förbättrad gångvänlighet

I enlighet med ”Strategi för ökad cykling i Stockholms stad” har stora satsningar för att göra det enklare att cykla i staden genomförts under 2016. Genom investeringar i utbyggnad av cykelnätet enligt cykelplanen och reinvesteringsprogrammet för cykel skapas och upprätthålls ett väl fungerande pendlingsnät med god framkomlighet och hög trafiksäkerhet. Arbetet med cykelinvesteringar beskrivs närmare i bilaga 6. Kontoret medverkar även till genomförande av den regionala cykelplanen. En utredning av förutsättningar för cykelgarage har genomförts och tillsammans med Stockholm Parkering har ett nytt cykelgarage vid Odenplan invigts och åtta cykelboxar placerats ut i Älvsjö cykelgarage. Dessutom har ca 2 100 säkra cykelparkeringsplatser uppförts runt om i staden.

Invgning av ny, 4,5 meter bred cykelbana längs med Norr Mälärstrand och Rålambshovsleden i november. Sträckan är en av innerstadens mest trafikerade cykelstråk med flöden upp till 10 000 cyklister per dygn.

Ett prioriterat pendlingsstråk för cykel har tagits fram som ska hålla en högre standard på snöröjning och vinterunderhåll, och på sikt är ambitionen att det ska bli bättre framkomlighet på allt fler cykelbanor i hela staden. Vintern 2016/2017 utökades den särskilda driften med sopsaltning på utpekade stråk ytterligare, från 155 km till 185 km. Samarbetet med forskarteam från VTI har fortsatt och detsamma gäller utvecklingsarbetet tillsammans med entreprenörer för att bl.a. prova nya metoder, maskiner och material. Belysningen runt huvudcykelstråk har förstärkts vid behov och informationen om de prioriterade cykelstråken har löpande utvecklats på stadens hemsida och ingår som en viktig del när kontoret kommunicerar cykelsatsningarna. I nämndens budget ingår särskilda klimatinvesteringar för ett flerårigt reinvesteringsprogram för cykel som sträcker sig till 2018, och som en del av detta pågår planering och prioritering av beläggningsåtgärder för cykelbanor.

Flera utredningar har gjorts under året om åtgärder i syfte att underlätta för stadens cyklister, såsom möjligheter till holländsk högersväng och förkortade väntetider vid trafiksignaler. Dessa utredningar kommer att nämndredovisas under våren. Dessutom har dubbelriktad cykling införts på lämpliga enkelriktade gator och ca 250 kvarter har skyltats om.

Kommunikationen om hållbart resande har stärkts och samlades fr.o.m. våren 2016 inom ramen för konceptet "Ser du möjligheterna". För att realisera Stockholm som cykelstad behövs bra kommunikation som lyfter fram de nya möjligheterna och uppmuntrar invånarna att ställa bilen och cykla istället. Detsamma gäller gångtrafiken och ett ökat användande av kollektivtrafiken. I slutet av maj anordnades därför t.ex. kampanjen "Gå och cykla i Stockholm", där stadens gång- och cykelsatsningar lyftes fram. En utställning pågick under maj-augusti i Stockholmsrummet med temat hållbart resande. Stockholm deltog i september 2016 i European Mobility Week och genomförde samtidigt en kommunikationskampanj om hållbart resande. Som en del av deltagandet genomförde kontoret under denna vecka evenemanget "I stan utan min bil", då Gamla stan och delar av City stängdes av för biltrafik

mellan kl. 9-18. Mätningar visade att mer än varannan stockholmare såg någon av kampanjerna i samband med trafikantveckan.

Den 18 september genomförde kontoret evenemanget "I stan utan min bil", då Gamla stan och delar av City stängdes av för biltrafik.

Kommunfullmäktige har antagit den av nämnden föreslagna gångplanen och nu har arbetet inletts med att genomföra de åtgärder som pekats ut med syftet att förbättra gångvänligheten på ett antal gångstråk. Stråket mellan Hornstull och Telefonplan har prioriterats och ett projekt har startats. Arbetet pågår även med att prioritera vilka rekreativstråk som ska anläggas först. Det finns mindre tillgänglig data om gångtrafik än om andra trafikslag och därför behöver kontoret samla in denna typ av data. Efter att ett tilldelningsbeslut överklagades har driftsättningen av fasta gångmätningstationer försenats och planeras nu till våren. Under 2017 kommer arbetet med gångplanen att samordnas med Levande Stockholm. Under året påbörjades arbetet med att placera ut 42 unika kartor i reklamvitriner runt om i staden. Kartorna är framtagna enligt stadens nya grafiska profil för kartor och fokuserar på gångavstånd till välbesökta sevärdheter.

Arbetet med att placera ut 42 unika kartor runt om i staden har påbörjats under året.

Ökad framkomlighet för övriga transportslag

Under 2016 fortsatte arbetet för att öka medelhastigheten, regelbundenheten och attraktiviteten för stombussarna i hela staden, bl.a. i enlighet med handlingsplanen för linje 1-4. Som exempel på insatser kan nämnas åtgärdsvalsstudier för flertalet viktiga stråk i staden, förbättringar av skyltning och vägmålning av kollektivtrafikkörfält, försök med breda busskörfält, medverkan i utredningar om framtida stombusslinjer och framtagande av en ny handlingsplan för 2017-2021. Dessutom fortsatte arbetet med att uppdatera och optimera stadens befintliga samordnade trafiksignalsystem efter aktuella trafikflöden i syfte att öka framkomligheten och minska väntetiderna för de prioriterade trafikslagen.

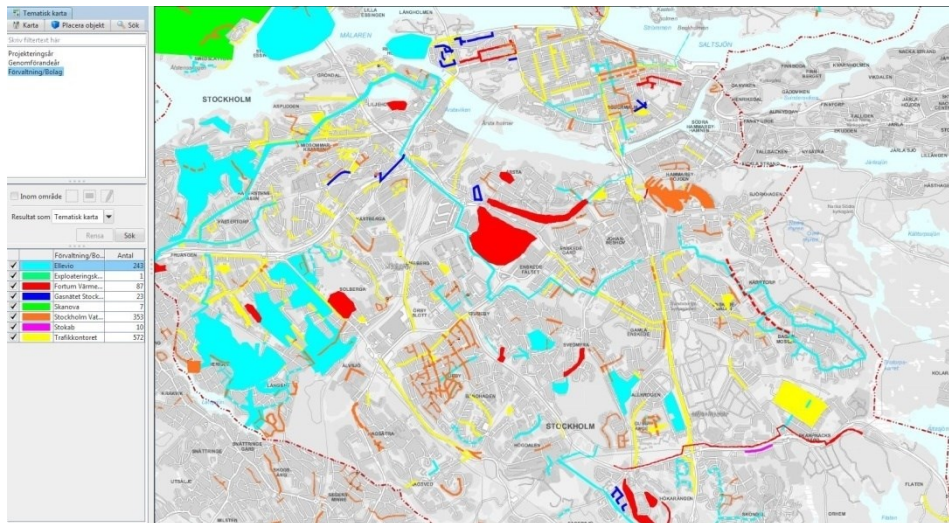
Kontoret har i samarbete med branschen och näringslivet fortsatt arbetet med att genomföra de åtgärder som anges i en strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017. Strategin innehåller åtgärder som t.ex. fler lastplatser endast för lastbil, förbättrad övervakning av lastplatser, off-peak-leveranser (nattleveranser med tysta lastbilar eller leveranser vid andra tider då det kommunala vägnätet är mindre belastat), en samlastningslösning och bildande av ett gods nätverk. Inventeringar och mätningar för att bättre förstå dagens gods- och citylogistiksituation har också genomförts. Ett arbete med att undersöka möjligheterna för kommunal samlastning bedrevs under året och kontoret kommer att medverka i stadens fortsatta arbete i denna fråga. Arbetet med att driva gods nätverk beskrivs närmare under nämndmål 3.2.

Kontoret har under 2016 fortsatt arbetet med utbyggnad av laddinfrastruktur i samarbete med näringslivet. Under året har förutsättningarna för laddgator för normalladdning utretts och ärendet behandlades av nämnden i december. De första laddgatorna planeras komma upp under våren 2017. Ett förslag till långsiktigt mål för laddinfrastrukturen är framtaget och kommer att nämndbehandlas i början av 2017.

I juni antog kommunfullmäktige förslaget till ny parkeringsstrategi och plan för gatuparkering, som innebär att parkeringsavgifter och boendeparkering införs i fler delar av staden och att avgiftstiden för parkering förlängs i vissa delar av staden. Kontoret påbörjade i september arbetet med att implementera planen. Strategin och planen är en del av framkomlighetsstrategin och syftar till att förbättra framkomligheten och öka tillgången på lediga parkeringsplatser. De nya parkeringsautomater som sätts upp kommer att vara kontantlösa och antalet automater glesas ut, därför är det viktigt att allmänheten har kännedom om alternativa betalsystem. Flera informationskampanjer har genomförts för mobilappen Betala P, som med fördel kan användas vid all parkering på gatumark.

Planering och styrning för en mer framkomlig stad

Den regionala framkomligheten förutsätter ett fördjupat samarbete mellan regionens aktörer, vilket bl.a. sker genom huvudtidplanen för trafikstörande arbeten och genom utvecklingsprojekt inom ramen för Trafik Stockholm. Kontoret förbättrar även den interna samordningen av arbeten som påverkar trafiken genom den samordnade projektplaneringen. Denna syftar till att samordna åtgärder på gatorna för att minska antalet störningstillfällen och ge mesta möjliga nytta för insatta medel. För att även möjliggöra samordning av de ledningsdragande bolagens planerade arbeten i staden har kontoret under våren driftsatt systemet Gatuarbete Samordnad Projektplanering (GSP). Ett arbete bedrivs för att tillsammans inventera och ta fram ett gemensamt underlag för ett arbetsprogram 2018-2022.

Utdrag ur GSP, ett verktyg för samordnad projektplanering av åtgärder på stadens gator

Utvecklingsarbete har bedrivits för att ta fram en ny modell för trafiksimuleringar anpassad för Stockholm och kontoret har under våren 2016 köpt en licens för verktyget TransModeler och kan därmed använda modellen i egen regi. Målsättningen är att ha modelluppbyggnaden klar under våren 2017 och kontoret har tillsammans med Trafikverket initierat en gemensam förvaltning av modellen. Det långsiktiga målet är att bättre kunna svara på frågor om trafiksystemets styrkor och svagheter, samt analysera olika scenarier kopplade till stadsbyggande, regleringar och gatuåtgärder.

Minskad klimatpåverkan

Kontoret arbetar med att genomföra åtgärder i enlighet med utredningen om en fossiloberoende fordonsflotta vilket bidrar till att uppnå stadens klimatmål och de nationella klimatmålen till år 2030. Att utforma gaturummet på gående och cyklisters villkor, medverka till att kollektivtrafik byggs ut, öka kollektivtrafikens attraktivitet, styra tillgången till parkering och priset på densamma, främja bilpooler och anpassa hastigheter är samtliga exempel på åtgärder som kan minska biltrafiken och klimatpåverkan och som i varierande grad ligger inom ramen för kontorets verksamhet och rådighet.

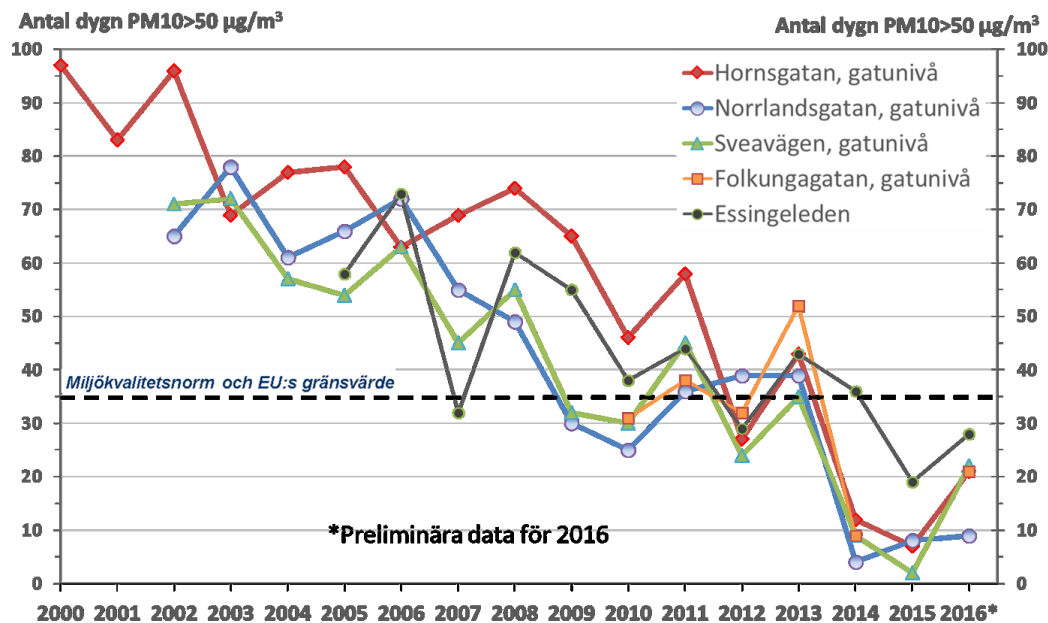
Förbättrad luftkvalitet

Arbetet för att förbättra luftkvaliteten avseende partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO2) har fortsatt. Enligt gällande åtgärdsprogram för luft arbetade kontoret under 2016 med följande:

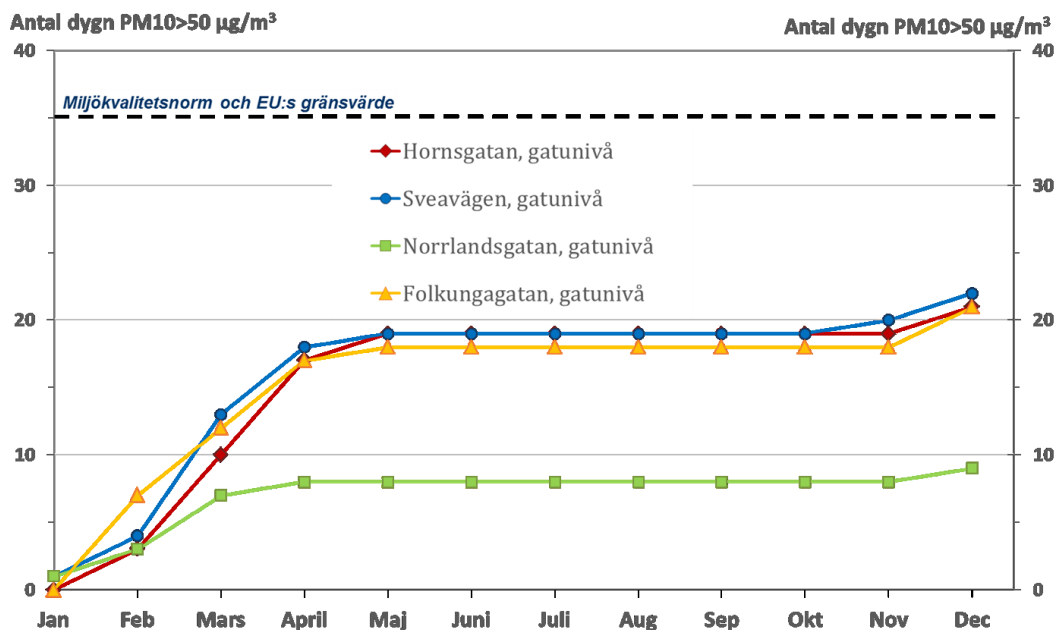
- Dammbindning av gator och trafikleder i Stockholms stad vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM10.
- Städning med ny teknik på Stockholms stads gator vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM10.
- Tidig vårstädning av Stockholms stads gator vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM10.
- Optimerad halkbekämpning.
- Informationsinsatser för ökad efterlevnad av miljözonsregleringen avseende tunga fordon.

Kontoret har genomfört åtgärder för samtliga utpekade gator med mycket bra resultat. Som

framgår av nedanstående diagram ligger stadens gator fortsatt under gränsvärdet för dygnsöverskridanden för PM10. Arbetet behöver dock drivas vidare och staden har alltjämt för höga partikelhalter för att klara det långsiktiga nationella miljömålet om frisk luft.

Trend för antalet dygnsmedelhalter av PM10 högre än normvärdet 50 µg/m³, åren 2000-2016. Normvärdet får överskridas maximalt 35 dygn per år för att klaras. Den relativa ökningen under 2016 beror i huvudsak på det fina vårvädret med lite nederbörd och torra vägbanor. Våta vägbanor gör att PM10-halterna minskar.

Preliminärt ackumulerat antal dygnsmedelhalter av PM10 högre än normvärdet 50 µg/m³ under perioden 1 januari – 31 december 2016. Normvärdet får överskridas maximalt 35 dygn per år för att klaras.

Dubbdäcken utgör den enskilt viktigaste källan till partikelemissioner och stadens inställning är att en dubbdäcksavgift eller -skatt vore det mest effektiva sättet att få ned dubbdäcksanvändningen. Detta föreslogs dock inte av 2015 års statliga utredning och i syfte att förbättra luftkvaliteten och minska hälsoriskerna införde kontoret den 1 januari 2016 dubbdäcksförbud på Fleminggatan och delar av Kungsgatan. Samtidigt genomfördes en informationsinsats för att uppmärksamma stockholmarna på förbudet och dess bakgrund. En utvärdering av förbudet redovisades på septembernämnden och visade att dubbdäcksanvändningen minskar, både på förbudsgatorna och på flera andra gator i staden. Till följd av detta, och av den minskade trafiken på förbudsgatorna, minskade även PM10-emissionerna på Fleminggatan med 21 % och på Kungsgatan med 17 % under perioden januari-maj 2016. Kontoret följer och utvärderar tillsammans med miljöförvaltningen andra åtgärder för att ytterligare minska partikelemissionerna och ser över möjligheterna att påverka Trafikverket att förbättra luftkvaliteten längs de statliga vägarna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
—	Vägtrafikarbete per person						2016
Analys							
Inget utfall i enlighet med indikatorns definition har kunnat levereras av ansvarig konsult. Kontoret gör dock den preliminära bedömningen att vägtrafikarbetet har ökat, baserat på trafikmätningar hösten 2016. Bakomliggande orsaker är bl.a. en stark inflyttning, bättre ekonomi och oförändrade drivmedelspriser. Kontoret avser att återkomma med utfall för indikatorerna i samband med tertialrapport 1.							
—	Vägtrafikarbete totalt						2016
Analys							
Inget utfall i enlighet med indikatorns definition har kunnat levereras av ansvarig konsult. Kontoret gör dock den preliminära bedömningen att vägtrafikarbetet har ökat, baserat på trafikmätningar hösten 2016. Bakomliggande orsaker är bl.a. en stark inflyttning, bättre ekonomi och oförändrade drivmedelspriser. Kontoret avser att återkomma med utfall för indikatorerna i samband med tertialrapport 1.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Aktivt arbeta för framkomlighet på stadens cykelbanor och snabbt vidta åtgärder när dessa blockeras av felparkerade bilar eller andra hinder.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Under 2016 har framkomligheten på cykelbanor varit ett prioriterat område. Snabba åtgärder har vidtagits vid felparkering och andra hinder på cykelbanor. Under sommarhalvåret utökades övervakningen med mc-burna parkeringsvakter.			
 Anlägga gångstråk enligt gångplanen för att stärka möjligheterna för gångtrafiken i staden.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Gångplanen har antagits av kommunfullmäktige och efter ett arbete med att prioritera vilka gångsstråk som ska förbättras först har stråket mellan Hornstull och Telefonplan valts ut och ett projekt har startats. Sedan tidigare pågår även ett arbete med gångstråket Medborgarplatsen till Norrtull.			
 Arbeta för minskad dubbdäcksanvändning, dels genom att genomföra och följa upp dubbdäcksförbud på två ytterligare gator, dels genom att följa utvecklingen och arbeta fram fler nya redskap för minskad dubbdäcksanvändning.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Dubbdäcksförbud infördes från den 1 januari 2016 på Kungsgatan och Fleminggatan och den utvärdering av förbudet som redovisades i septembernämnden visade att dubbdäcksanvändningen minskar, både på förbudsgatorna och på flera andra gator i staden. I övrigt bevakar kontoret den internationella utvecklingen i frågan om minskad dubbdäcksanvändning.			

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Bevaka den potential som finns kring pågående projekt för godsleveranser på stadens inre vattenvägar och logistiklösningar vid större byggprojekt.	2016-01-01	2016-12-31	
	<p>Analys</p> <p>Trafikkontoret har under året medverkat i det av exploateringskontoret ledda arbetet och ett flertal projekt har bedrivits, t.ex. har en rapport tagits fram som belyser transporter av flytande drivmedel. Ett test med att transportera byggavfall på Mälaren genomförs tillsammans med två näringslivsaktörer. Gällande logistiklösningar för större byggprojekt tillvaratas erfarenheter från nuvarande bygglogistikcenter i Norra Djurgårdsstaden. Stadens arbete kring gods på vatten presenterades på riksdagens maritima nätverk.</p>			
✓	Delta i kyrkogårdsnämndens arbete med att utreda förutsättningarna för Skogskyrkogårdens dag.	2016-01-01	2016-12-31	
	<p>Analys</p> <p>Stadsträdgårdsmästaren deltar i arbetsgruppen och två möten har hållits under 2016. En workshop för Skogskyrkogårdens dag planeras till januari.</p>			
✓	Fortsätta arbeta med att implementera en gemensam trafikmodell i regionen för att göra s.k. mesoprognoser, vilket innebär att trängsel i större områden kan analyseras bättre.	2016-01-01	2016-12-31	
	<p>Analys</p> <p>Under 2015 skapade kontoret tillsammans med andra aktörer i regionen enighet om att börja arbeta med verktyget TransModeler från Caliper. Kontoret har köpt en licens för verktyget och har tillsammans med Trafikverket beslutat att gemensamt finansiera fortsatt utveckling med målet om att ha en första modell klar under våren 2017. Verktyget har även använts till analyser kopplade till arbetet med en trafik- och gatumiljöplan för cityområdet.</p>			
✓	Fortsätta arbetet med en sammanhängande gågata mellan Medborgarplatsen och Norrtull.	2016-01-01	2016-12-31	
	<p>Analys</p> <p>En slutrapport har färdigställts och bifogades det tjänsteutlåtande med förslag till vidare utredningar och åtgärder för att förbättra förutsättningarna för fotgängare längs med stråket Medborgarplatsen-Norrtull som antogs av nämnden i april. Nämndens beslut genomförs inom ramen för projektet.</p>			
✓	Fortsätta arbetet med trafikvägledning och störningshantering samt utvecklingen av ett korttidsprognosverktyg som gör det möjligt att minska effekterna av störningar i trafiken och ge stockholmarna mer relevant trafikinformation.	2016-01-01	2016-12-31	
	<p>Analys</p> <p>Syftet med projektet var att via en innovationsupphandling införskaffa ett prognosverktyg för Trafik Stockholm. Projektet drevs gemensamt av Trafikverket och Stockholms stad med stöd av Vinnova. Då Trafikverket infört besparingskrav på utvecklingsprojekt, tvingades styrgruppen i februari 2016 fatta beslut om att lägga ner projektet.</p>			
✓	Fortsätta samordningsarbetet mellan stora infrastrukturprojekt genom att utveckla metoderna för arbetet med en gemensam huvudtidplan med andra trafikhuvudmän, ledningsdragande bolag och kommuner, för att främja framkomligheten.	2016-01-01	2016-12-31	
	<p>Analys</p> <p>Arbetet med regional samordning utvecklas kontinuerligt. Under året har ett internt arbete bedrivits för att förbättra kontorets rutiner för arbete med trafikstörningar.</p>			
✓	Främja arbetet med cykelparkeringar, t.ex. genom att ta stor hänsyn till behov av trygga cykelparkeringar i planeringen av nya områden och att fortsatt utreda förutsättningarna för cykelgarage i kollektivtrafiknära lägen.	2016-01-01	2016-12-31	
	<p>Analys</p> <p>Kontoret samarbetar med Stockholm Parkering AB som i ett pilotprojekt har placerat ut åtta cykelboxar i Älvsjö cykelgarage, som alla är uthyrda. Cykelpendlare har intervjuats på sex olika kollektivtrafikknutpunkter i staden om deras betalningsvilja för säkrare cykelparkering. Kontoret kommer nu i tidigt skede i olika exploateringsprojekt med synpunkter på planerade cykelgarage.</p>			
✓	Genom tydlig skyltning och fysisk infrastruktur tydliggöra respektive trafikslags skyldigheter och förutsättningar på olika platser samt minska antalet konfliktytor i stadsrummet.	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
Arbetet med att tydliggöra respektive trafikslags skyldigheter och förutsättningar på olika platser samt minska antalet konfliktytor i stadsrummet har pågått under flera år. Kontoret avrapporterade arbetet till nämnden i december 2015.			
 Genomföra en bilfri dag.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Evenemanget "I stan utan min bil" genomfördes den 18 september, då Gamla stan och delar av City stängdes av för biltrafik mellan kl. 9-18.			
 Genomföra reinvesteringsprogrammen för gator, torg, cykel, trafiksignaler och konstbyggnader för att säkra funktionen i befintlig transportinfrastruktur.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Arbetet med samtliga reinvesteringsprogram har bedrivits enligt plan.			
 Genomföra åtgärder i enlighet med det av Länsstyrelsen framtagna åtgärdsprogram mot PM10 och NO2. Ny teknik och nya metoder för förbättrad luftkvalitet ska följas, prövas och utvärderas.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Kontoret genomför löpande åtgärder enligt det av Länsstyrelsen framtagna åtgärdsprogrammet, t.ex. åtgärder för dammbindning och optimerad halkbekämpning. I samband med förändringar av miljözonsregleringen avseende tunga fordon genomför kontoret informationsinsatser. Kontoret deltog även i Naturvårdsverkets seminarium om förbättrad luftkvalitet i februari.			
 Höja ambitionen avseende skötsel, drift och underhåll av cykelpendlingsnätet, samt i samråd med stadsdelsnämnderna säkerställa en effektiv drift av cykelplanens pendlings- och huvudstråk.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Kontoret har fortsatt att klassificera cykelvägnätet och därigenom fastlägga en drift som utgår från respektive sträckas användning, karaktär och potential. Arbetet med att genom sopsaltning höja standarden på cykelpendlingsnätet har drivits vidare och under vintern 2015/2016 sopsaltades 155 km prioriterade cykelbanor och under vintern 2016/2017 är motsvarande siffra 184 km. Kontoret har tagit del av och anpassat sitt arbete efter den utvärdering cykeljouren sammanställde under våren för att säkerställa effektiv drift även i framtiden.			
 I samarbete med Stockholms Hamn AB och andra berörda leda stadens arbete för att samverka med landstingets planering för utökad kollektivtrafik på stadens vatten.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Arbete med att klargöra ansvarsfördelningen för båthållplatserna har bedrivits under året och kommer att fortsätta under 2017.			
 Införa möjligheten för dubbelriktad cykling på lämpliga enkelriktade gator.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Under året har projektet genomförts och ca 250 kvarter har skyltats om. En efterstudie genomförs nu.			
 Inventera trafiksignaler på stadens pendlingsstråk för cykeltrafik med avseende på detektering, överanmälan och andra åtgärder. Ta fram en handlingsplan med åtgärder, budget och tidplan.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Inventering av de trafiksignaler som ingår i pendlingsstråken har påbörjats och Västerort har inventerats som första del och resultatet har lagts in i lokala vägdatabasen (LV). Under 2017 slutförs inventeringen för resten av staden. Åtgärder vidtas inom pågående och planerade projekt som rör pendlingsstråk.			
 Medverka i den europeiska trafikantveckan Mobility Week.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Den europeiska trafikantveckan Mobility Week gick under 2016 av stapeln 16-22 september. Under veckan genomfördes diverse aktiviteter, såsom cykeldagar på skolor, en bilfri dag och en kommunikationskampanj under paraplyet "Ser du möjligheterna".			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Målningar av cykelboxar, övergångställena och lastzoner ska göras för att förbättra framkomligheten och trafiksäkerheten.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Målningar har skett löpande. Ett förslag till arbetsprogram för målning av cykelbanor är upprättat. Åtgärderna kommer att prioriteras och delas upp på flera år med hänsyn till kostnaderna.			
 Pröva potentialen för leveranser av gods med lastcykel.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys I staden finns flera lastcykelåkerier som kör gods till kommersiella kunder och privatpersoner. Flera aktörer ingår i stadens nätverk och potential för lastcykel har integrerats i andra projekt, t.ex. den kommersiella samlastningscentralen. Den viktigaste åtgärd som staden kan vidta för att förbättra förutsättningarna för aktörer i denna bransch är att fortsätta arbetet med att förbättra cykelinfrastrukturen.			
 Stärka arbetet som innefattar kommunikation om hållbart resande och framkomlighetsstrategins utmaningar.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Fr.o.m. 2016 sker all kommunikation om stadens satsningar på gång-, cykel- och kollektivtrafik samt leveranstrafik inom ramen för konceptet "Ser du möjligheterna". Under året har bl.a. kommunikation kopplat till Levande Stockholm och hållbart resande genomförts. I maj genomfördes kampanjen "Gå och cykla i Stockholm", där stadens gång- och cykelsatsningar lyftes fram. Detta skedde även i kontorets utställning i Stockholmsrummet under maj-augusti som hade samma tema. I september deltog staden i europeiska trafikantveckan och under veckan genomfördes evenemanget "I stan utan min bil".			
 Ta fram underlag, kostnadsberäkningar och samhällsekonomiska bedömningar för de särskilt utpekade objekten i cykelplanen, som ännu inte har beslutats om.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Kontoret har inlett arbetet med ta fram verktyg för kostnads- och nyttoanalyser och samhällsekonomiska bedömningar av cykelinvesteringar, däribland de särskilt utpekade objekten i cykelplanen. Arbetet kommer fortsätta under 2017.			
 Tillsammans med berörda nämnder och bolag, undersöka möjligheten att reservera parkering för bilpooler på stadens tomtmark.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Kontoret har tagit fram ett underlag kring nya typer av bilanvändning inklusive bilpool men även peer-to-peer bildelning och samåknings tjänster. Syftet är att kunna förstå vilka typer av tjänster som bäst kan stödja målen i framkomlighetsstrategin och hur de bäst ska kunna främjas. Redovisning skedde för nämnden i maj och kan tjäna som underlag i diskussioner med andra nämnder och bolag inför deras beslut om reservation av bilpoolsplatser, då trafikkontoret endast rör över gatumarken och inte tomtmarken.			
 Trafiknämnden ska fortsätta sitt aktiva arbete med näringslivet, bl.a. med att ta fram riktlinjer för under vilka förutsättningar off-peak leveranser kan genomföras i innerstaden och effektivisera leveranser via det påbörjade samlastningsprojektet för kommersiella flöden.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Det aktiva arbetet för att effektivisera godstrafiken i staden har fortsatt under året och den kommersiella samlastningscentralen, belägen på Klara Norra Kyrkogata 14, tas i drift i januari. Off-peak-projektet har drivits vidare under året och kommer från 2017 att vidareutvecklas inom ramen för EU-projektet Eccentric.			
 Uppdatera och optimera trafiksignalsystemen för bättre framkomlighet för de prioriterade trafikslagen.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Tre samordnade signalsystem har setts över under året och nya tidplaner planeras att tas i drift under våren 2017. Arbetet med försök med trafikstyrda tidplaneval kommer drivas vidare under 2017.			
 Uppföra 2 000 säkra cykelparkeringsplatser.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Under året har ca 2 100 cykelparkeringsplatser anlagts.			
 Upprätta förslag till ett nytt genomförandebeslut för reinvesteringar i trafiksignaler för åren 2017-2021.	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
En plan för reinvesteringar i trafiksignaler för åren 2017-2021 antogs av nämnden i augusti och av kommunfullmäktige i december.			
 Utredda förutsättningar för att skapa laddgator med platser för normalladdning.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Förutsättningarna har utretts och presenterades för nämnden i december. Under våren 2017 kommer de första laddgatorna att uppföras för att sedan följas upp och utvärderas kontinuerligt.			
 Utredda möjligheten att reservera ett körfält för buss och tung trafik på Hornsgatan mellan Ringvägen och Långholmsgatan.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
En utredning pågår och kommer att presenteras tidigt 2017. I koppling till uppdraget finns även testprojekt där möjligheterna att köra gods i kollektivtrafikkörfält utvärderas.			
 Utredda om det är möjligt att pröva holländsk högersväng vid trafiksignal, när trafiksäkerheten medger, i utvalda korsningar i staden.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Kontoret har utrett om det är möjligt att pröva holländsk högersväng vid trafiksignal, när trafiksäkerheten medger, i utvalda korsningar i staden. Avrapportering till nämnden planeras till mars 2017.			
 Utredda, föreslå och pröva allgrönt vid lämpliga korsningar.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Kontoret har utrett huruvida allgröntfas för cykeltrafik kan ge ökad framkomlighet och trafiksäkerhet för cykeltrafiken och avrapportering till nämnden med förslag på fortsatt arbete planeras till mars 2017.			
 Utveckla informationen kring cykel- och gångbanor i hela staden, samt kommunicera kontorets åtgärder som gör det enklare och säkrare att cykla i Stockholm.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Kontoret arbetar löpande med att utveckla informationen kring gång- och cykelbanor, t.ex. på stadens webbsidor. I april lanserades nya webbsidor om trafiksäkerhet i samband med en kampanj för de förändrade hastigheterna i staden. I maj anordnades kampanjen "Gå och cykla i Stockholm", där gång- och cykelsatsningar lyftes fram. Utöver detta har kontoret medverkat i seminarier och andra publika sammanhang där kontorets åtgärder för att göra det enklare och säkrare att cykla i Stockholm har kommunicerats.			
 Utveckla metoder för mätningar av trafikflöden och resvanor för att synliggöra förändringar och utveckling av gång-, cykel- och kollektivtrafik.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
En upphandling av gångmätningsstationer har genomförts men överklagats, varför planen för driftsättning nu är april 2017. Tanken med dessa mätningar är att få en bättre bild av hur fotgängarflöden utvecklas över tid och hur de varierar beroende på t.ex. tid på dygnet, väder och årstid. Kontoret har även fått möjlighet att driftsätta sensorer för räkning av fotgängare på reklamskyltar på tio platser i innerstaden och detta arbete har påbörjats.			
Kontoret planerar även att utöka antalet platser som mäts att få en mer komplett bild av fotgängarflödena till och från cityområdet. Planer finns också på att i ytterstaden göra mätningar i närheten av olika affärs- och kommunikationscentrum och att börja mäta utpekade gångstråk.			
 Utveckla principerna för omledning av trafik vid tillfälliga avstängningar, samt stärka kontrollen av att planerade avstängningar följs.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Under året har kontrollen av planerade avstängningar stärkts. Kontoret har under hösten deltagit i ett projekt om jämställda TA-planer. Arbete med en ny policy för omledning av trafik vid tillfälliga avstängningar har påbörjats inom EU-projektet Eccentric och kommer att fortgå under 2017.			
 Utveckla systemet med lånecyklar och verka för ett regionalt system.	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys En projektledare anställdes under året för utvecklingsarbete och arbete med upphandling av ett nytt låne-cykelsystem. Nuvarande avtal går ut i oktober 2017. Det nya systemet kommer att handlas upp på ett sådant sätt att det underlättar etableringen av ett regionalt system.			
 Verka för att det ska bli möjligt att reservera fast parkering för bilpool på stadens gatumark.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Kontoret har under hösten tillskrivit Näringsdepartementet med önskemål om lagändring för att möjliggöra reserverade parkeringsplatser för bilpool på stadens gatumark.			
 Verka för att uppnå målet om ett fossilbränsleffritt Stockholm 2040, samt att påbörja implementering av åtgärder utifrån Stockholms konkretisering av Fossilfrihet på väg (SOU 2013:84).	2016-01-01	2016-12-31	
Analys En rapport är framtagen som visade att trafikarbetet behöver minska i absoluta tal från dagens nivåer.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls helt

Analys

Trafikkontoret bidrar till en hållbar livsmiljö genom att minska verksamhetens påverkan på mark och vatten samt verka för att stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt. Till grund för detta arbete ligger bl.a. stadens miljöprogram och kontorets egenkontrollprogram.

Kontoret arbetar utifrån den antagna strategin för hantering av dagvatten på den mark kontoret ansvarar för. Renoveringen av växtbäddar för gatuträden innebär utöver ett bevarande av stadens värdefulla grönstruktur även ett effektivt sätt att lokalt ta hand om dagvatten. Ett förändrat klimat med stigande medeltemperatur, ökad och mer intensiv nederbörd, förhöjda vattennivåer i sjöar och hav och förändrade flöden i vattendrag kan ge negativa effekter på samhällets funktioner. Kontoret medverkar därför i det arbete med klimatanpassning som drivs i staden och leds av stadsledningskontoret.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stockholm Vatten AB ska i samverkan med trafiknämnden miljö- och hälsoskyddsnämnden, exploateringsnämnden och Stockholm Parkering AB genomföra pilotprojekt med hållbara dagvattenlösningar.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Arbetet med pilotprojektet har påbörjats och befinner sig i planeringskedet. Under en studieresa till Köpenhamn studerades hur de har arbetat med dessa frågor.			

Nämndmål:

Genom förebyggande åtgärder och omsorgsfull drift minskar trafikens och verksamhetens påverkan på mark och vatten

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Grönstrukturen i staden förstärks.
- Föroreningarna från trafikdagvatten minskar.

Analys

Förbättrad vattenkvalitet

Riktlinjer för stadens arbete med att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag finns i Stockholms vattenprogram. Kontoret har fortsatt att leda arbetet och utvecklingen beträffande LOD, lokalt omhändertagande av dagvatten, i växtbäddar genom renovering med så kallad skelettjord. Skelettjorden bidrar till förbättrad dagvattenhantering genom att dagvattnet fördröjs eller helt tas upp av träden vilket i sin tur innebär minskad miljöpåverkan.

Förstärkt grönstruktur

De sex kommuncentrala parkerna som trafiknämnden har skötselansvar för har under året vårdats och utvecklats för att tillgodose behovet av välskötta gröna lungor i inner- och ytterstaden. Genom blomsterprogram anpassade till respektive årstid har både stockholmare och besökare kunnat njuta av vacker blomsterprakt och på så sätt fått både extra fin vårupplevelse och en härlig sommarkänsla i stadens centrala parker. Ett besök på Årstafältet kan dessutom varmt rekommenderas, där förbättringar av hundrastgårdens ytor har utförts, grillplatsen har fått nya stockbänkar, infarten till golfparkeringen från Östbergavägen har asfalterats och en ny fågelflotte har lagts ut i dammen. På Järva friområde har förbättrad städning och skötsel genomförts under sommarperioden av åtta ungdomar anställda genom ett arbetsmarknadsprojekt.

Glada stockholmare njuter av samkväm på upprustade Årstafältet

Det löpande arbetet med trädbeskrning, trädgropsrenoveringar samt ny- och återplantering av träd på gator och torg har pågått kontinuerligt. Kontoret har varit delaktigt i

kommunstyrelsens arbete med förbättrad samordning av grönstrukturfrågor och ansvarar, tillsammans med stadsdelsförvaltningarna, för stadens samtliga parkinvesteringar, för att samordna och utveckla stadsdelsförvaltningarnas stadsmiljöverksamhet samt för förvaltning av stadens gemensamma parkdatabas.

I stadens strävan att minska användningen av ändliga naturresurser och minska koldioxidutsläppen finns nu god möjlighet för långsiktigt hållbara planteringsjordar som samtidigt kan binda koldioxid. För tillverkning av planteringsjordar används normalt natursand, lera och torv som till stor del består av ändliga naturresurser. Med användning av så kallad biokol, krossad sten och kompost kan man skapa en helt ny typ av planteringsjord med mycket låg belastning på miljön som samtidigt binder koldioxid. Detta prisbelönta koncept utvecklas successivt, bl.a. tillsammans med Stockholm Vatten AB och tillämpas nu regelmässigt i kontorets växtbäddar. En upphandling av en anläggning för framställning av biokol är avslutad och bygglov har beviljats i Högdalen. I arbetet med Förbifart Stockholm arbetar kontoret för att möjliggöra lagring av uppschaktad ren jord för att säkerställa att den jord som läggs tillbaka fungerar i känsliga miljöer.

Klimatanpassning

Det är viktigt att bebyggelse, infrastruktur och tekniska försörjningssystem anpassas för att klara långsiktiga klimatförändringar och extrema väderhändelser såsom skyfall. En arbetsgrupp har bildats på kontoret som bl.a. arbetar med att implementera stadens nya dagvattenstrategi och hur klimatanpassning kan ske i planering och i befintlig miljö. Ett samarbete med Köpenhamns klimatplanerare har initierats för att utbyta kunskap och kommer att drivas vidare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel reviderade parkplaner som innehåller strategier för utveckling av ekosystemtjänster	100 %				100 %		2016
Analys							
Utfallet avser de parkplaner som har reviderats efter att indikatorn antogs i samband med tertialrapport 2.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Beakta effekter av ett förändrat klimat och bistå kommunstyrelsens arbete med klimatanpassning, t.ex. identifiera särskilt översvämningskänsliga områden i staden.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Gator som är särskilt känsliga för stora nederbörds mängder sopas extra för ökad avrinning. Vid anläggning och renovering av växtbäddar och trädgröpar tillämpas tekniker för att möjliggöra lokalt omhändertagande av vatten som annars skulle avledas via ledningsnätet. Ekosystemtjänster ingår som en naturlig del i arbetet med parkplaner och kontorets medarbetare har medverkat i möte om gröna tak. Kontoret har deltagit i workshops som arrangerats av stadsledningskontoret liksom i möten som sammankallats av stadsbyggnadskontoret. Samarbete sker även med Stockholm Vatten AB för att åtgärda problemområden och planering pågår för att utföra testprojekt under 2017.			
 Fortsätta göra Stockholm grönare genom att planera träd samt genomföra trädvårdande åtgärder i form av att anlägga växtbäddar med LOD- och biokolteknik.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Skötsel och inventering av gatuträd sker löpande, där akuta driftåtgärder prioriteras och under 2016 har ca 350 träd bytts ut.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utvecklingen av växtbäddar för att tillgodose trädens behov och utnyttja dagvattnet i passiva bevattningsystem pågår kontinuerligt och LOD- och biokolsteknik tillämpas regelmässigt. Under året har ca 450 växtbäddar byggts. Under en studieresa till Köpenhamn studerades hur de har arbetat med dessa frågor.			
 Fortsätta utreda möjliga platser där gröna övergångar i form av ekodukter över vägar och järnvägar kan byggas.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys En utredning har genomförts i samarbete med miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret. Fem möjliga platser för gröna övergångar har identifierats och rapporten avses redovisas för nämnden inom kort.			
 Fortsätta vidareutveckla Parkdatabasen för Stockholm.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Arbetet med att fortsätta vidareutveckla Parkdatabasen för Stockholm har pågått under året, bl.a. infördes en ny version i maj med nya och förbättrade funktioner. Alla snöröjningsstråk och blomsterprogrammets platser har lagts in i digitala kartor. Utbildningar i databasen för parkingenjörer och parkentreprenörer har genomförts under perioden.			
 Genomföra det fleråriga reinvesteringsprogrammet för stadens parker.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Kontorets medarbetare är stöd åt stadsdelsförvaltningarna i deras arbete med reinvesteringar i stadens parker, t.ex. i arbetet med Norra Rinkebygången i Rinkeby och Gullingeparken i Tensta. I Skärholmen har en av kontorets medarbetare deltagit i stadsdelsförvaltningens ungdomsforum beträffande önskade nya funktioner i parker. Vidare arbetar kontoret med att förstärka samverkan mellan stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna, t.ex. genom att ett avstämningsmöte anordnades i februari beträffande fördelning av parkinvesterings- och reinvesteringsmedel.			
 Implementera ett uppdaterat och utvecklat, mer konkret parkprogram, "Park Stockholm" som komplement till Översiktsplanen, för att förtydliga och konkretisera hur staden ska arbeta och samverka för att uppfylla de formulerade målen.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Dokumentet "Grönare Stockholm – Riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden" har tagits fram och har ersatt "Park Stockholm". Dokumentet har under hösten varit på remiss inom staden. Ett förvaltningsövergripande arbete för att sammanställa delar av "Park Stockholm" som kunskapsunderlag till Grönare Stockholm har inletts av kontoret.			
 Utveckla stadens parker och grönstruktur i samverkan med stadsdelarna utifrån parkplanernas strategier.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Arbetet sker löpande och utgår från framtagandet av parkplaner. Under året har arbetet med uppdaterade parkplaner för Kungsholmen, Farsta och Älvsjö pågått. I Skärholmens parker har blomsterprakten ökat när 200 000 lökar och perenner planterats i Västerholmsparken och Branten. Upprustning av parker och stråk utpekade i parkplanen för Hässelby-Vällingby pågår med program, projektering och entreprenad.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Avfall som inte hanteras på rätt sätt ger en negativ påverkan på miljön och nedskräpning minskar stadens attraktivitet. Kontoret har därför arbetat för att göra det enklare att hantera avfall i den offentliga miljön och därigenom bidra till att en större andel av stadens avfall tas om hand på ett hållbart sätt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska ta fram ett program för avfallshantering i stadens offentliga rum, tillsammans med stadsdelsnämnderna,	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten Avfall AB.			
Analys Ett program för avfallshantering i offentlig miljö har tagits fram tillsammans med Stockholm Vatten Avfall AB, miljöförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna och redovisades för nämnden i december.			

Nämndmål:

Bidra till att göra det enklare att återvinna avfall i stadens offentliga rum

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Det blir lättare för stadens invånare och besökare att återvinna avfall.

Analys

Kontoret har tillsammans med andra berörda förvaltningar och bolag tagit fram ett program för avfallshantering i offentliga rum. Syftet har varit att minska nedskräpningen genom att göra det enklare att återvinna avfall, både för stadens invånare och för besökare. Vidare har det försök som inleddes under 2015 fortsatt, då kontoret satte ut tre olika källsorteringssystem i stadens parker för att se vilket system som får bäst resultat. Kontoret genomför ett utökat försök med källsorteringsmoduler på sammanlagt 19 platser runt om i staden och i samband med tre evenemang under sommaren 2016. Försöken kommer att utvärderas och en redovisning planeras ske under våren 2017. Under hösten köpte kontoret in 80 nya skräpkorgar som är solcellsdrivna och komprimerar sitt innehåll. Dessa skräpkorgar kan därför rymma skräp motsvarande fem till sju gånger korgens storlek, innan den larmar automatiskt när det är dags för tömning. Tack vare det slutna systemet hindras dessutom fåglar och skadedjur från att komma åt innehållet.

Försök med ny källsorteringsmodul vid Hökarängsbadet.

Tillsammans med Göteborgs stad, Malmö stad och Håll Sverige Rent har kontoret arbetat fram en svensk standard för ett enhetligt system för källsortering på allmän plats och en

rekommendation lanserades under året till landets kommuner. Under Trafik- och gatudagarna, som arrangerades av Sveriges Kommuner och Landsting i Stockholm i oktober, hade kontoret en utställningsmonter med information om den nya rekommendationen. En tecknad film håller på att tas fram för att informera om källsortering i parker. Ytterligare aktiviteter för att skapa en renare stad finns under nämndmål 1.3.

Kontorets eget avfall

I kontorets lokaler finns goda möjligheter att sortera avfall såsom papper, glas, plast och farligt avfall. Kontoret för en kontinuerlig diskussion med fastighetskontoret om att utvidga möjligheten att sortera matavfall till samtliga kök och pentryn. Tekniska nämndhuset står inför en total ombyggnad och renovering och i planeringen av kontorets framtida lokaler tas stor hänsyn till möjligheten att sortera avfall på korrekt sätt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

 Uppfylls helt

Analys

Under året har kontoret fortsatt arbetet för att bidra till att stadens offentliga rum hålls giftfria, bl.a. genom löpande kontroller och genom att verka för hållbara och icke-skadliga val i samband med infrastrukturprojekt och övriga entreprenader.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB)	40 %				40 %	40 %	2016
  Andel prioriterade och relevanta avtal enligt kemikalieplanen utan avvikelse från ställda kemikaliekrav	100 %				25 %	25 %	2016

Nämndmål:

Bidra till en giftfri stadsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Kontoret arbetar för att minimera verksamhetens miljöpåverkan avseende gifter och skadliga kemikalier.
- Miljömedvetenheten ökar bland kontorets entreprenörer.

Analys

I samband med infrastrukturprojekt och andra entreprenader verkar kontoret för att gifter och skadliga kemikalier inte används. I Driftportalen, kontorets interna ärendehanteringssystem, rapporteras använda kemikalier och förbrukade mängder per ärende. Tydliga miljökrav ställs på entreprenörer och kontroller genomförs. Som exempel kan nämnas klottersanerande entreprenörer som kontinuerligt kontrolleras gällande kemikalieanvändning vid sanering och att skyddsutrustning används som hindrar att rengöringsmedel och rester av sprayfärg hamnar i dagvattenssystemet. Arbetet med att vid upphandlingar ställa miljömässiga krav beskrivs närmare under nämndmål 4.8.

Vidare har kontoret bevakat den utveckling som skett vad gäller nya hållbara material och miljövänliga alternativ, t.ex. olika typer av asfaltsbeläggningar. Försök med alternativa beläggningar har genomförts på två platser i innerstaden under året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Bevakna marknaden för nya, mer miljövänliga/energieffektiva asfaltsbeläggningar.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Kontoret bevakar kontinuerligt marknaden för mer miljövänliga och energieffektiva asfaltsbeläggningar, t.ex. genom medverkan i olika branschforum. Vid beläggningsarbetet i Söderledstunneln valdes en lågtempererad massa som är mindre belastande för miljön och skapar en bättre arbetsmiljö åt beläggningsarbetarna.			
 Fortsätta kontrollen av upphandlade entreprenörer avseende hur miljökrav i kontrakt efterlevs.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Kontroller har genomförts löpande, t.ex. genom miljörevisioner av entreprenörers fordon och av brunnsreningskontrakt. I Driftportalen rapporteras entreprenörers använda kemikalier, förbrukade mängder samt uppsamlings- eller reningsmetod för att omhänderta kemikalierester per ärende.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

 Uppfylles helt

Analys

Med många parallellt pågående infrastrukturprojekt i staden ökar risken för buller- och vibrationsproblem. Kontoret har därför arbetat för att minimera temporära störningar av detta slag, samtidigt som kontinuerliga åtgärder vidtagits för att minska det upplevda bullret vid särskilt utsatta områden. Dessa åtgärder inkluderar att lägga om beläggningar och justera brunnar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bostäder i befintliga flerbostadsfastigheter som beräknas klara 30dBA inomhus.	85 %				85 %	85 %	2016
Analys Sedan 1970 har ca 58 000 fönster i Stockholm åtgärdats genom det så kallade fönsterprogrammet. Syftet med programmet är att minska störningar från trafikbuller inomhus i bostäder. Genom programmet ska samtliga fastigheter i Stockholm med							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
en ekvivalent ljudnivå vid fasad över 62 dBA ljudnivå ha erbjudits bidrag för olika typer av fönsteråtgärder. Kravet har varit att de vidtagna åtgärderna ska ge en dämpning om minst 37 dB för att bidrag ska erhållas. Det innebär att samtliga bostäder som mottagit bidrag bör ha en ljudnivå om ca 30 dB inomhus efter åtgärd. Bostäder byggda efter 1980 ska klara 30 dBA ekvivalent ljudnivå inomhus enligt Boverkets byggregler. Mot bakgrund av detta gör kontoret en bedömning att alla fastigheter som mottagit bidrag med några få undantag samt alla bostäder byggda efter 1980 klarar kring 30 dBA inomhus idag.							

Nämndmål:

Bidra till stadens mål om en sund inomhusmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Buller- och vibrationsstörningar från trafiken minskar.

Analys

Kontoret har under året fortsatt arbetet för att i så stor utsträckning som möjligt förebygga uppkomsten och minska konsekvenserna av buller- och vibrationsstörningar från vägtrafik i enlighet med stadens åtgärdsprogram för buller som gäller för perioden 2014-2018. När kontorets erbjudanden om ekonomisk kompensation för fönsterbyten vid särskilt utsatta gator nyttjas minskar bullerstörningarna från trafiken och de boendes inomhusmiljö förbättras. En bidragande orsak till buller är användningen av dubbdäck och kontoret arbetar för att begränsa förekomsten av dubbdäck på stadens gator, något som beskrivs närmare under nämndmål 2.2.

Under 2016 inleddes arbetet med åtgärder för tystare rekreationsområden, där det första projektet var sträckan längs Lidingövägen ner mot Östermalms idrottsplats där en 168 meter lång grön bullerskärm med 28 000 planterade växter har anlagts. I bullerskärmen, som både ska dämpa ljudet och minska partiklarna i luften, finns ett koncept med blomningar i skiftande färger och belysningspaneler med grönaktigt skimmer. Färgskiftningarna ger en rytm i väggen och ökar i hastighet in mot staden då de olika färgsektionerna växlar snabbare. Med andra ord skänker bullerskärmen glädje både åt de som kan njuta av ett tystare rekreationsområde och förbipasserande trafikanter som kan njuta av den tjustiga utformningen.

I en kartläggning av trafikbuller som genomfördes av miljöförvaltningen pekades fyra skolor ut med bullerstörda skolgårdar. Skyddsåtgärder har gjorts färdigt för två av dem och påbörjats för de två andra.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal bullerskyddade rekreationsområden	1				1		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kartlägga kostnader och effekter av föreslagna åtgärder inom ramen för stadens åtgärdsprogram mot buller, med syftet att förebygga uppkomsten och minska konsekvenserna av buller och vibrationer. Möjliga kompletterande åtgärder som kan vidtas för	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
ökad ljudkvalitet i stadens utemiljöer ska ses över.			
Analys Kontoret har tillsammans med miljöförvaltningen inventerat de gator och sträckor som är mest bullerutsatta i Stockholm. Inventeringen har resulterat i att ca 4 000 fönster på de sex mest utsatta sträckorna behöver få förnyat bidrag till bullerdämpande fönsteråtgärder, samt att ca 10 km väg bör åtgärdas med mer ljuddämpande beläggning. Ytterligare aktiviteter inkluderar bl.a. en workshop kring beläggningar, inventering och utredningar kring rekreationsområden och inventering av befintliga skärmar. Ett nytt grönt bullerskydd har byggts längs Lidingövägen och över 20 000 växter planterades på den 168 meter långa bullerskärmen. En utredning har påbörjats avseende låg räckesskärm längs Liljeholmsbron för begränsning av buller i Tanto. För att nå kraftigt förbättrad ljudkvalitet i stadens utemiljöer krävs dock mer strategiska åtgärder av typen gågator och dubbdäcksförbud.			

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Trafiknämnden har bidragit till att uppnå KF:s inriktningsmål om ett ekonomiskt hållbart Stockholm genom att uppfylla underliggande nämndmål. Ett välfungerande transportsystem gör att stadens bostads- och arbetsmarknader fungerar bättre, då matchningsmöjligheterna förbättras. För att företag ska välja att etablera sig i Stockholm har kontoret bl.a. fortsatt arbetet med att förbättra leveranstrafiken, åstadkomma en så snabb och effektiv handläggning som möjligt av tillståndsärenden och vidhålla välskötta och inbjudande offentliga rum. I syfte att bidra till ökad sysselsättning har kontoret anställt både långtidsarbetslösa och sommararbetande ungdomar med uppgift att plockstäda och åtgärda brister i stadsmiljön.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

 Uppfylls helt

Analys

När staden växer ställs trafikkontoret inför nya utmaningar som kräver innovativa lösningar. Kontoret har därför fortsatt arbeta för att stärka samarbetet med högskolor och universitet, vilket är en viktig strategisk fråga för framtiden. Detta har bl.a. skett genom att flera uppsatser och examensarbeten har skrivits för kontoret. Vidare har kontinuerlig samverkan bedrivits med både lärosäten och näringsliv, t.ex. inom områden som prognosmodeller, vinterväghållning och dammbindning.

Nämndmål:

Bidra till kunskapsuppbyggnaden inom trafiksäkerhet, infrastruktur och hållbara transporter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Innovativa lösningar används oftare i verksamheten.
- En god samverkan med universitet, högskolor och forskningsinstitut.

Analys

Flera av de utmaningar som ligger i att förverkliga det växande Stockholm kräver en god omvärldsbevakning och ett konstruktivt samarbete med såväl lärosäten och forskningsinstitut som med näringslivet. Sådana samarbeten har utgjort framgångsfaktorer när det gäller t.ex. utvecklingen av biokoltekniken och teknik för dammbindning. Som ett led i utvecklandet av nya tekniker för omhändertagande av snö samarbetar kontoret med en projektgrupp som arbetar med tester av en miljövänlig snösmältningsanläggning. Frågan studerades även nyligen under en studieresa till Kanada.

För att säkra en långsiktig kompetensförsörjning förmedlar kontoret frågeställningar och uppdrag som kan ligga till grund för uppsatser. Under året har flera uppsatser skrivits för kontoret, bl.a. om kontorets ekonomiska uppföljningsprocess och om otrygghet ur ett genusperspektiv. Ett examensarbete har också gjorts i samarbete med en elev från Konstfacks industridesignlinje med målsättningen att utforma en design på källsorteringsfraktionerna som gör det lätt att sortera skräp. Kontoret har även löpande deltagit i forskning och utveckling genom att tillhandahålla data och delta i olika referensgrupper.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Samverka med högskolor, universitet och näringsliv om metodutveckling och åtgärdstekniker inom områden som prognosmodeller, vinterväghållning och dammbindning.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Utveckling och utvärdering av kostnadseffektiva och miljöanpassade vinterväghållningsmetoder sker i samarbete med VTI och inom projektet Optidrift där ett antal aktörer deltar. Kontoret har även träffat representanter för ett Vinnova-projekt som syftar till att ta fram en miljövänlig snösmältningsanläggning och bistått med hjälp att hitta plats för praktiska försök av anläggningen. Frågan har även studerats vid en studieresa till Kanada.			
 Tillhandahålla uppdrag som kan ligga till grund för uppsatser och examensarbeten.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Kontoret har tillhandahållit ett flertal uppdrag som grund för uppsatser och examensarbeten. Under våren skrev flera studenter uppsatser för kontoret, bl.a. om otrygghet ur ett genusperspektiv och om kontorets ekonomiska uppföljningsprocess.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Analys

Trafikkontoret spelar en viktig roll i att skapa en företagsvänlig stad. Ett välskött och inbjudande offentligt rum, tillsammans med god framkomlighet för människor och gods, är förutsättningar för ett attraktivt företagsklimat. Ett välfungerande transportsystem ger även positiva effekter på stadens bostads- och arbetsmarknader, eftersom det ger bättre matchningsmöjligheter. För individer innebär det att fler bostäder och arbetsplatser blir nåbara inom rimlig restid och för företagen ökar på så sätt utbudet av arbetskraft.

I takt med att befolkningen ökar tilltar också behovet av fler leveranser. Att dessa är effektiva, säkra, hållbara, pålitliga och ingår som en naturlig del av stadens transportsystem är en förutsättning för en levande och attraktiv stad. Till detta ska läggas de många investeringar och reinvesteringar i gatu- och trafikmiljön som måste genomföras med minsta möjliga

påverkan på framkomligheten och företagsamheten. För att lyckas med denna utmaning är det nödvändigt att kontoret förstår de villkor och förutsättningar under vilka företagen verkar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med trafiknämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda en gemensam hantering av satellitserveringar	2016-01-01	2016-04-30	
<p>Analys</p> <p>Inom ramen för konceptet Levande Stockholm har kontakter förts angående att tillåta att gatuparkeringsplatser under vissa förutsättningar kan omvandlas till tillfälliga uteserveringar, vilket nu är tillåtet. Kontoret har tagit fram idéskisser med mått och instruktioner.</p>			

Nämndmål:

Utveckla företagskontakterna och förståelsen för företagens villkor genom nära samverkan

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Företagen har tilltro till trafikkontoret och upplever ett gott bemötande.

Analys

Samverkan med företagsgrupper har utvecklats ytterligare under 2016 och skett på ett flertal platser runt om i staden, bl.a. Kista, Rinkeby, Akalla, Tensta, Spånga, Högdalen, Skarpnäck och Årsta. Vidare var samverkan med företagen en förutsättning för arbetet inom ramen för uppdraget om Levande Stockholm, som beskrivs närmare under nämndmål 1.3.

Kontoret driver flera samverkansforum runt om i staden. Bilderna visar före och efter upprustning av Dalens Allé som är resultatet av nära samverkan med bl.a. fastighetsägare och stadsdelsförvaltningen.

En strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017 har utarbetats i dialog med näringslivet och under 2016 har arbetet för att öka leveranstrafiksamverkan mellan staden och andra aktörer fortsatt. Kontoret har drivit olika former av nätverk inom gods- och citylogistikområdet, t.ex. genom återkommande träffar med transportörer och fastighetsägare.

I december arrangerades en resultatkonferens med ca 140 deltagare. Arbetet med leveranstrafiken beskrivs även under nämndmål 2.2.

Kontoret arbetar kontinuerligt för att utveckla processen för handläggning av tillståndsärenden och att förbättra servicenivån mot såväl företag som invånare, besökare, andra förvaltningar och bolag inom staden. I april antog kommunfullmäktige den nya upplåtelse taxa som föreslagits av nämnden och taxan infördes fr.o.m. juli. Taxan syftar till att nyansera prissättningen av upplåtelse utifrån respektive plats attraktivitet. För att kunna svara upp mot stadens ambitioner om att vara en ledande evenemangstad bildades en ny organisatorisk enhet på kontoret som fokuserar på evenemangstillstånd fr.o.m. 2016. En fördjupad förstudie för systemet "En väg in" har genomförts och kontoret arbetar nu med att färdigställa ansökan om medel från programmet för digital förnyelse för införande av systemet. Systemet kommer att underlätta för arrangörer att söka tillstånd för och att genomföra evenemang i staden. När evenemang väl genomförs arbetar kontoret i samråd med berörda parter för att minimera trafikstörningar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 NKI (Nöjd Kund Index) i Serviceundersökningen	65			65	73		2016
Analys Indikatorn mäter NKI för kontorets upplåtelseverksamhet. Utfallet är preliminärt och datainsamling pågår fortfarande. Utfallet påverkas av ett flertal faktorer, varav flera är utanför kontorets rådighet, t.ex. polisens handläggningstider. Under 2016 har dessa fortsatt varit längre än normalt, vilket troligtvis har bidragit till ett sänkt NKI. Dessutom har svarsfrekvensen varit låg vilket kan ha påverkat resultatet. Kontoret arbetar vidare för att åstadkomma en så snabb och effektiv handläggning som möjligt av tillståndsärenden							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Driva godsnätverk (Strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017).	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Kontoret driver olika former av nätverk inom gods- och citylogistikområdet, t.ex. träffar kontoret återkommande transportörer och fastighetsägare. I december arrangerades en resultatkonferens med ca 140 deltagare.			
 Initiera ytterligare samverkansforum för nya insatser i syfte att åstadkomma en renare och tryggare stadsmiljö i utvalda områden.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Kontoret har medverkat vid ett antal samarbetsmöten runt om i staden med företrädare för fastighetsägare, stadsdelsförvaltningar, näringsliv och boendeföreträdare, bl.a. i Årsta, Hässelby, Rågsved, Dalen, Östberga, Spånga, Lunda, Vinsta och samtliga stadsdelar på Järva. Totalt uppgår antalet lokala samarbetsforum till ett femtontal. I flera fall har dessa processer samordnats med arbetet ute i stadens stadsdelar med lokala utvecklingsprogram (LUP) och kontoret har även medverkat i de samråd som stadsdelsförvaltningarna initierar med anledning av arbetet med LUP. Arbetet inkluderar såväl driftsfrågor som mindre projekt för centrumtytor m.m. En lägesredovisning av ett tjugotal mindre projekt lämnades till nämnden i april.			
 Påbörja arbetet med att implementera systemet "En väg in", som ska underlätta ansökningsprocessen om att genomföra evenemang i Stockholm.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys En förstudie blev klar i april. Arbetet pågår nu med att färdigställa en ansökan om medel hos programmet för digital förnyelse.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Analys

Kontoret har under året sysselsatt långtidsarbetslösa och sommararbetande ungdomar med uppgift att plockstäda, felanmäla och åtgärda brister i stadsmiljön. Detta innebär att fler personer gavs anställning och möjlighet till utökad arbetslivserfarenhet samtidigt som kontakt med möjliga framtida arbetsgivare etablerades.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal aspiranter som fått kommunala visstidsanställningar	0 st	0 st	0 st		0 st	750	VB 2016
Analys Trafikkontoret saknar lämpliga arbetsuppgifter för att kunna erbjuda kommunala visstidsanställningar.							
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	100 st	72 st	28 st	100 st	100 st	500 st	VB 2016
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	19				10 st	10 000 st	2016
  Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	0				0 st	800 st	VB 2016
Analys Trafikkontoret saknar lämpliga arbetsuppgifter för att kunna erbjuda kommunala visstidsanställningar.							
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	204 st	102 st	102 st	200 st	200 st	8000 st	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadens nämnder och bolag utveckla ett utbud av platser för kommunala visstidsanställningar som motsvarar behoven hos aspiranterna. Stadens nämnder och bolag ska medverka i arbetet med att bereda platser för visstidsanställda.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Inom samarbetet med arbetsmarknadsförvaltningen har 100 långtidsarbetslösa sysselsatts som Stockholmsvärdar.			

Nämndmål:

Bidra till stadens mål om ökad sysselsättning

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Ökad sysselsättning för långtidsarbetslösa skapas.
- Ökad sysselsättning för sommararbetande ungdomar skapas.

Analys

Trafikkontoret har under året sysselsatt 204 sommararbetande ungdomar och 100 stockholmsvärdar. I arbetsuppgifterna har ingått att plockstäda runt om i hela staden, felanmäla och åtgärda brister i stadsmiljön. Arbetet signalerar även närvaro och synlighet, vilket på sikt kan påverka beteenden och minska nedskräpning. Ett antal studerande ungdomar har sysselsatts som timanställda operatörer på Trafik Stockholm under tider med hög belastning i syfte att öka tillgängligheten och kunna ta emot fler samtal. På så sätt har kontoret också kunnat erbjuda sysselsättning för ungdomar utanför sommaren, vilket givit möjlighet till bredare arbetslivserfarenhet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ge ungdomar bättre förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden genom att erbjuda sommaranställningar.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Under sommaren erbjöds 204 ungdomar arbete. Utöver detta anställdes 10 ungdomar mellan 20 och 28 år för att arbeta på Järvafältet. Kontoret har även givit förslag på arbetsuppgifter till Servicegruppen, ett arbetsmarknadsprojekt hos Södermalms stadsdelsförvaltning som sysselsätter ungdomar.			
 Sysselsätta 200 sommararbetande parkvärdar	2016-01-01	2016-12-31	
Analys 204 sommararbetande parkvärdar sysselsattes under sommaren 2016.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Stockholm växer kraftigt och de investeringsfrågor som kontoret behöver ta ställning till blir allt mer komplexa. Kontinuerliga omprövningar och prioriteringar av resursfördelningen är därför nödvändiga för att nå målen och nyttja resurserna så effektivt som möjligt. Vidare har kontoret drivit förbättringsarbeten av arbetsprocesser i syfte att nå en ännu effektivare verksamhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	88,51 %			85,64 %	100 %	100 %	VB 2016
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	88,5 %			85,6 %	100 %	100 %	VB 2016
  Nämndens prognossäkerhet T2	-6 %			-6 %	+/- 1 %	+/- 1 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys							
<p>Utfall för genomförd verksamhet på driftbudgeten uppgår till 1 984,9 mnkr för verksamhetens kostnader. Utfallet avviker med 5,58 % jämfört med tertialrapport 2. Utfallet för intäkterna uppgår till 1 317,6 mnkr och avviker med 0,51 % procent jämfört med tertialrapport 2. Nettoavvikelsen är 39,5 mnkr, en avvikelse på 5,58 % jämfört med tertialrapport 2.</p> <p>Jämfört med prognosen i tertialrapport 2 redovisas minskade kostnader om 32,8 mnkr och ökade intäkter om 6,7 mnkr. Det ger ett nettoöverskott för driftbudgeten om 39,5 mnkr. Större delen av avvikelsen beror på händelser som var okända vid tidpunkten för tertialrapport 2 såsom sänkning av ersättning för omhändertagande av dagvatten enligt dom, uteblivna återbetalningar av upplåtelseavgifter samt lägre kapitaltjänstkostnader med anledning av försenade investeringar, sammanlagt 25,8 mnkr.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska under 2016 i samråd med AB Stokab och trafiknämnden ta fram en strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad. Arbetet ska omfatta en kostnadsprognos för att realisera strategin.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Kontoret har deltagit i arbetet med att ta fram en övergripande strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad och ett remissärende presenterades i septembernämnden. Beslut i kommunfullmäktige väntas till våren 2017. Kontoret har också påbörjat arbetet med att ta fram en egen mer preciserad strategi som en del av den övergripande strategin.			

Nämndmål:

Resurserna styrs till nämndens huvuduppdrag och prognossäkerheten är god

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Fler arbetsprocesser är definierade och beskrivna.
- En prognossäkerhet på +/-1 % i tertialrapport 2 jämfört med bokslut.

Analys

Ekonomisk styrning och förvaltning

Kontoret har fortsatt det systematiserade arbetet med uppföljningar av ekonomiskt utfall och detta arbete har utvecklats vidare under året. Prognos för årsutfall för både drift- och investeringsverksamheten har fortlöpande lämnats till förvaltningsledning och nämnd och större avvikelser mot budget har kommenterats och analyserats per verksamhetsområde och per enskilt drift- och investeringsprojekt. Investeringar har följts upp utifrån den investeringsplan som kommunfullmäktige fastställt och som specificeras i bilaga 4. Investeringarna har kontinuerligt prioriterats i kontorets investeringsråd för att ta hänsyn till förändrade förutsättningar som t.ex. förändrade tidplaner. I en masteruppsats undersökte två studenter från Stockholms universitet under våren kontorets ekonomiska uppföljningsprocess och utifrån denna uppsats har kontoret analyserat hur processen kan utvecklas.

Utvecklade processer

Under året fortsatte kontoret att utveckla och effektivisera sina processer, t.ex. genom Lean och andra beprövade metoder. Som exempel har verksamheten för vägmarkering kartlagts och utvecklats, vilket har lett till kortare ledtider, bättre samarbete samt säkrare och effektivare

fakturahantering. En översyn av processen för dispenshantering har även påbörjats. Tillsammans med stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret har ett projekt bedrivits med finansiering från programmet för digital förnyelse för att utveckla gemensamma kartor. Resultatet av arbetet innebär minskade kostnader för kontoren och att stockholmarna möts av enhetliga kartor. Kontorets plan för digitalisering beskrivs närmare i avsnittet "Övrigt" under rubriken "IT-utveckling".

Internkontroll

Det övergripande syftet med internkontroll är att kommunfullmäktiges och nämndens mål och uppdrag uppnås samt att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och föreskrifter, policys och riktlinjer. I den risk- och väsentlighetsanalys som gjordes inför verksamhetsåret 2016 identifierades möjliga risker och nämndens internkontrollplan baseras på resultatet från analysen. Internkontrollarbetet är en viktig komponent i nämndens kvalitetsarbete.

Kontorets egna granskningar har genomförts enligt fastställd internkontrollplan. Dessa visar att det finns rutiner och processer där den interna kontrollen är tillräcklig. Det finns även exempel på rutiner som har förbättrats under året som en direkt följd av tidigare genomförda granskningar. Det finns även rutiner där den interna kontrollen kan stärkas. Resultatet av årets internkontrollgranskningar inklusive förslag på åtgärder redovisas i bilaga 9.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Bevaka aktuell EU-policy på nämndens verksamhetsområde genom att bl.a. delta i Eurocities.	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p> <p>Under våren deltog kontoret på Eurocities mobilitetsforums vårmöte med temat "The challenge of limited space in inner cities: how to best organise urban mobility?". Tjänstemän från kontoret presenterade de gemensamma miljökrav som Stockholm tagit fram tillsammans med Göteborgs stad, Malmö stad och Trafikverket. Kontoret valdes även till ordförande för en nystartad arbetsgrupp inom forumet, arbetsgruppen för Smart City Logistics and Fleet Management.</p> <p>I oktober deltog kontoret även vid mobilitetsforumets höstmöte som fokuserade på användandet av ITS, digitalisering och delningsekonomi inom citylogistik. Diskussionerna gällde bl.a. lärdomar från olika projekt och möjligheten att skala upp innovativa lösningar.</p>			
 Enligt stadens projektmetodik vidareutveckla rutiner och arbetsätt för bättre tidsplanering, riskhantering och uppföljning för projekt och prognoskänsliga områden.	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p> <p>Individuella utvecklingsplaner tas fram i samband med medarbetarsamtal och ligger till grund för utbildningsinsatser under året. En workshop för projektledare har genomförts gällande projektledning, ekonomi och tidsplanering. Kurser i upphandling och entreprenadjuridik har även hållits.</p>			
 Genomföra kontorets utvecklingsplan för IT.	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p> <p>Kontoret har följt den utvecklingsplan för IT som togs fram under hösten 2015. Några mindre omprioriteringar av aktiviteter i planen har gjorts p.g.a. förändrade förutsättningar. Vissa aktiviteter löper över flera år och fortsätter 2017.</p>			
 Utveckla verktyg för prognostisering och analys av kostnadsutveckling för drift och underhåll av nya gator och områden.	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p> <p>En modell för att kostnadsberäkna driftskostnaderna för tillkommande ytor togs fram under 2015 och har börjat tillämpas. Arbeta med att utveckla en förenklad modell för bedömning av framtida underhållskostnader utvecklas för närvarande.</p>			
 Öka kontorets digitaliseringsgrad genom att starta projekt eller aktiviteter för minst tre utvalda delar av det digitala programmet.	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys</p> <p>Projekt och/eller aktiviteter för tre utvalda delar av det digitala programmet har påbörjats och kommer att drivas vidare under</p>			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
2017. De projekt som har valts ut är att ta fram en projekthanteringsstrategi, göra en intern kartläggning och ta fram en riktlinje för kontorets dokumenthantering, samt digitalisering av arkivet.			

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Trafiknämnden har bidragit till att uppnå KF:s inriktningsmål om ett demokratiskt hållbart Stockholm genom att uppfylla underliggande nämndmål. Arbetet med att jämställdhetsintegrera kontorets verksamhet har drivits vidare genom granskningar av olika verksamhetsområden. Stockholm ska vara en stad för alla och därför har arbetet med att tillgänglighetsanpassa staden fortsatt. Vid planering och drift av de offentliga rummen har fortsatt hänsyn till mänskliga rättigheter och till barns och ungdomars perspektiv tagits. I den snabbt växande staden är det viktigt att involvera stockholmarna och etablera former för att kunna göra sin röst hörd, dels för att skapa delaktighet och förankring och dels för att kunna fatta allsidigt avvägda beslut. Arbetet med medborgardialog har därför utvecklats ytterligare under året, t.ex. i samband med framtagandet av lokala utvecklingsprogram.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

 Uppfylls helt

Analys

Det finns många kopplingar mellan trafikkontorets verksamhet och de jämställdhetspolitiska målen. Hur verksamheten bedrivs och vilka beslut som fattas påverkar förutsättningarna för hur män och kvinnor lever sina liv. Statistiken visar att det finns skillnader mellan könen, exempelvis vad gäller vanor och värderingar. Därför har kontoret under året fortsatt att integrera ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten för att säkerställa att inte något av könen systematiskt missgynnas av kontorets verksamhet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska mäta och analysera den statistik som relaterar till individer uppdelad efter kön.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Statistik som relaterar till individer mäts och analyseras uppdelad efter kön. Det gäller exempelvis data om trafikolyckor och resvanor, vilket bl.a. presenteras i de årliga uppföljningarna av trafik- respektive olycksutvecklingen i staden. I enkätbaserade undersökningar som staden beställer, t.ex. Stockholmsbussen, ingår regelmässigt kön som en bakgrundsvariabel. Kontoret kommer i ökad grad att ta fram resultatdiagram från dessa uppdelade på kön.			
  Trafiknämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av beslut och resursfördelning utifrån kön.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Alla kontorets verksamheter har haft till uppgift att under året granska minst ett område inom sin verksamhet för att synliggöra effekten av nämndens resursfördelning utifrån kön. Som exempel på åtgärder kan nämnas granskning av beviljade parkeringstillstånd för rörelsehindrade, granskning av bemötandet och servicen mot medborgare och företagare, samt fortsatta försök med jämställd snöröjning. Vidare har kunskaphöjande insatser i ämnet genomförts. Arbetet ska drivas vidare under 2017.			

Nämndmål:

Verksamheten präglas av jämställdhet, jämlikhet och mångfald

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Kontorets budget är jämställdhetsintegrerad.

Analys

Arbetet med mångfald och jämställdhet ska integreras som en naturlig del i verksamheten och bedrivs systematiskt och planmässigt. Statistik som relaterar till individer mäts och analyseras uppdelad efter kön, t.ex. data om trafikolyckor och resvanor. Kontoret har identifierat fem områden som ses som särskilt angelägna ur ett jämställdhetsperspektiv: fallolyckor, belysning, prioritering av drift och underhåll, trafiksäkerhetsåtgärder och kunskapshöjande insatser. Som exempel på åtgärd kan arbetet med jämställd snöröjning nämnas, vilket utvecklats vidare och beskrivs närmare under nämndmål 1.3.

Under 2016 fick kontorets enheter i uppdrag att granska minst ett område inom sin verksamhet för att synliggöra effekten av resursfördelningen utifrån kön. Detta blev en lärandeprocess för organisationen, där kunskap inhämtades, strukturer granskades och diskussioner fördes nära verksamheten. Syftet var att öka kunskapen bland medarbetarna om jämställdhet och genus i relation till den verksamhet kontoret utför, då alla medarbetare behöver grundläggande förståelse för att jämställdhetsperspektivet ska få genomslag i arbetet. Som exempel på områden som granskades kan nämnas beviljade parkeringstillstånd för rörelsehindrade, bemötandet och servicen mot medborgare och företagare, samt de bildval som gjorts i kontorets kommunikation. En checklista och bildpolicy har tagits fram för att säkerställa ett enhetligt arbetssätt när det gäller jämställdhet och mångfald i kontorets kommunikation. Vidare har kunskapshöjande insatser i ämnet genomförts. Arbetet med att jämställdhetsintegrera verksamheten och budgeten blir aldrig helt färdigt utan behöver fortsätta drivas under kommande år.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Trafikkontoret ska vara en arbetsplats präglad av hög kompetens, god arbetsmiljö, ständig utveckling och lärande. Inom kontoret har arbetet fortsatt med att skapa gemensam förståelse kring frågor som rör bemötande, avvägning och leverans (BAL). För att ytterligare stärka kvaliteten i verksamheten ska samtliga medarbetare kunna utvecklas och ges möjlighet att höja sin kompetens. Medarbetares olikheter och kompetens tas tillvara. Kontorets chefer och ledare har fortsatt att stärkas i sitt ledarskap och arbetet med chefsutveckling har bedrivits kontinuerligt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 				80	83	83	2016
Analys Ingen medarbetarundersökning har genomförts under 2016.							
  Index Bra arbetsgivare 						fastställs 2016	2016
Analys Ingen medarbetarundersökning har genomförts under 2016.							
  Index Psykosocial arbetsmiljö 						fastställs 2016	2016
Analys Ingen medarbetarundersökning har genomförts under 2016.							
  Sjukfrånvaro 	3,8 %	4,7 %	2,8 %	4,4 %	4,2 %	tas fram av nämnden	VB 2016
Analys Det är glädjande att kontorets sjukfrånvaro minskar. Vid närmare analys framgår att kvinnor framför allt är överrepresenterade inom den långa sjukfrånvaron. Kontoret har fortsatt det förebyggande arbetet för att sänka både kort- och långtidssjukfrånvaron. Genom att tillsammans med företagshälsovården genomföra insatser i ett tidigt skede vid sjukskrivning, upprepade frånvaro eller andra tecken på ohälsa, ökar möjligheterna till att förbättra arbetsförmågan och därmed möjliggöra en snabbare återgång till arbetet. Kompetenshöjande insatser kring rehabiliteringsansvar och sjukförsäkringsregler erbjuds kontorets chefer, där både försäkringskassan och staden deltar som utbildare och samtalspartner.							

Nämndmål:

Förvaltningen kännetecknas av tydliga uppdrag och verksamhetsutveckling genom engagemang i vardagen

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Fler medarbetare är involverade i verksamhetsutveckling.
- Samtliga medarbetare har individuella mål definierade i medarbetarsamtalen för att bidra till nämndmålen.

Analys

Trafikkontoret som arbetsgivare

Trafikkontoret ska vara en arbetsplats där alla medarbetare trivs och bidrar. Arbetet med att skapa gemensam förståelse kring frågor som rör bemötande, avvägning och leverans (BAL) har fortsatt och detta arbete har stärkt kontorets förmåga att klara de utmaningar som följer av en växande stad. Medarbetarna har fortsatt att involveras, t.ex. genom återkommande medarbetarmöten. På en medarbetardag i oktober behandlades ämnet medarbetarskap där goda exempel på verksamhetsutveckling genom medarbetarnas engagemang i vardagen lyftes.

Chefer och medarbetare i ett panelsamtal om medarbetarskap på kontorets medarbetardag i oktober.

Chefer och medarbetare har under året tillsammans tagit fram en flerårig HR-strategi för kontoret. Det strategiska HR-arbetet fortsätter under kommande år och ska leda till en attraktiv kultur med ett utvecklat ledarskap och medarbetarskap, ökad kommunikation och samarbete i det vardagliga arbetet.

Vidare har en strategi för hantering av projekt tagits fram i samarbete mellan chefer och medarbetare. Syftet är att bidra till förbättrad projekthanteringsförmåga vilket bl.a. innebär att uppnå säkrare leveranser i rätt tid, till rätt kvalitet och kostnad. Genom att bli en ännu mer professionell beställare som ställer tydliga krav kan dessutom marknaden påverkas positivt. Kontorets arbete med att ställa krav i samband med upphandlingar beskrivs ytterligare under nämndmål 4.8.

En god arbetsmiljö

För att kontorets arbetsmiljöarbete ska vara framgångsrikt har både chefer och skyddsombud löpande utbildats i arbetsmiljöfrågor. Kontorets arbetsmiljö har kontinuerligt följts upp och utvecklats i samverkan med de fackliga organisationerna. Regelbundna undersökningar av arbetsmiljön har genomförts för att skapa förbättringar där det behövs och risk- och konsekvensbedömningar har genomförts före förändringar. Inga diskrimineringsärenden har rapporterats under året.

Ett ständigt arbete äger rum för att sänka kort- och långtidssjukfrånvaron, bl.a. genom att tillsammans med försäkringskassa och stadsledningskontorets personalstrategiska avdelningsomställningsenhet utbilda och informera chefer om stadens rehabiliteringsprocess och vikten av tidiga insatser. Vid arbetsrelaterade orsaker anlitas alltid företagshälsovården. Kontoret erbjuder samtliga medarbetare ett omfattande friskvårdsprogram med subventionerad massage, friskvårdstimme, gymkort, seminarier samt aktiviteter i Tekniska nämndhusets motionshall.

Kompetensförsörjning

Rekryteringsbehovet 2016 har inte avvikit från senare års mönster. Vissa pensionsavgångar har ägt rum och nya rekryteringar har gjorts. Samtliga medarbetare ska kunna utvecklas och ges möjlighet att bredda sin kompetens för att ytterligare stärka kvaliteten i verksamheten. I det årliga medarbetarsamtalet har behov av utbildning och utveckling diskuterats och alla medarbetare har en individuell utvecklingsplan. Kontorets inriktning är att gå från hög men snäv specialistkompetens mot ökad generalist- och projektledarkompetens. Utbildningar i projektledning hålls därför regelbundet och kommer ytterligare att accentueras inom ramen för kontorets projekthanteringsstrategi. Arbetet med chefsutveckling har bedrivits kontinuerligt. Under 2017 kommer en fördjupad kompetensanalys att göras och mål för kontorets strategiska HR-arbete 2017-2022 förankras och introduceras i verksamheten.

För att marknadsföra kontoret som arbetsgivare har kontoret tagit emot praktikanter och exjobbssarbeten från universitet, deltagit på arbetsmarknadsmässor, deltagit i stadens traineeprogram och med övriga tekniska förvaltningar drivit en LinkedIn-sida med närmare 5 000 följare. Tillsammans med andra tekniska förvaltningar har även TN-Akademien startats, ett program som riktar sig till specialister, projektledare och nyckelpersoner på kontoren och som fokuserar på personlig utveckling och att skapa goda ambassadörer för verksamheten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbeta med att säkerställa en god kompetensförsörjning bl.a. genom att marknadsföra trafikkontoret som en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Kontoret har under året deltagit vid arbetsmarknadsdagarna LAVA vid Kungliga Tekniska högskolan och vid Samhällsbyggnadsdagarna som riktar sig till yrkesverksamma inom samhällsbyggnadssektorn. Syftet med kontorets deltagande vid olika arbetsmarknadsdagar är att marknadsföra kontoret och attrahera presumtiva medarbetare. Marknadsföring av kontoret sker också när praktikanter och exjobbssarbeten från högskolor tas emot. Kontoret deltar i stadens traineeprogram, som har som syfte att underlätta generationsväxlingen och marknadsföra kontoret och Stockholms stad som en attraktiv arbetsgivare. Kontoret har även anställt två ungdomar via Tekniksprånget i syfte att vara med och säkra återväxten av ingenjörer inför morgondagens Sverige. En LinkedIn-sida för de tekniska förvaltningarna har startats vilket ger kontoret bättre möjlighet att etablera kontinuerlig kontakt med studenter och andra intresserade som vill följa kontoret som arbetsgivare. Hittills har sidan närmare 5 000 följare.			
 Erbjuder ett chefs- och ledarutvecklingsprogram (TN Akademien) för unga medarbetare och blivande chefer gemensamt med övriga tekniska förvaltningar.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys I samarbete med övriga tekniska förvaltningar har ett utvecklingsprogram riktat till specialister, projektledare och nyckelpersoner på kontoret upphandlats och en första omgång av programmet startades under hösten. Syftet är att utveckla dessa medarbetares ledarskap och skapa goda ambassadörer för verksamheten.			
 Fortsätta arbetet med att utveckla kontorets förmåga när det gäller bemötande, avvägning och leverans så att de utgör en naturlig utgångspunkt i alla medarbetares förhållningssätt till varandra, omvärlden och uppdraget.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Frågorna har kontinuerligt lyfts i organisationen på enhetsnivå och utvecklingsarbete pågår. Som exempel har projekt bedrivits för att formulera värdeord, öka samverkan mellan olika kompetenser, få effektivare möten samt för att utveckla användandet av inkomna synpunkter i verksamhetsplaneringen.			
 Genom kompetensförsörjningsplaner säkerställa kontinuerliga utbildningsinsatser inom områden som upphandling, projektledning, ekonomi och tidsplanering.	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
Individuella utvecklingsplaner tas fram i samband med medarbetarsamtal och ligger till grund för utbildningsinsatser under året. En workshop för projektledare har genomförts gällande projektledning, ekonomi och tidplanering. Kurser i upphandling, entreprenadjuridik och arbetsmiljöansvar har även hållits.			
 Upprätta en HR-strategi för kontoret.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
En HR-strategi för kontoret har tagits fram under året. Under 2017 ska den förankras och börja implementeras.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Kontoret värnar mänskliga rättigheter i verksamheten. Till hjälp finns rådet för mänskliga rättigheter, som har ett samordnade ansvar för att bl.a. utbilda personal och förtroendevalda. Säkerställandet av att diskriminering inte förekommer är en viktig del både i kontorets verksamhet och i dess personalpolitik.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska inventera och succesivt avlägsna exkluderande design inom nämndens ansvarsområde.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Kontoret har följt det arbete som Södermalms stadsdelsförvaltning har genomfört inom området. Under 2017 kommer ett ärende att redovisas för nämnden om hur frågan om exkluderande design kommer beaktas i kontorets arbete framöver.			

Nämndmål:

Alla människors lika rätt genomsyrar kontorets verksamhet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- I kontorets verksamhet beaktas skyddet för mänskliga rättigheter.
- Diskriminering eller trakasserier förekommer inte.
- Kontorets rutiner för att motverka kränkande särbehandling och trakasserier är väl kända bland medarbetarna.

Analys

Kontoret har löpande arbetat för att säkerställa att mänskliga rättigheter tas till vara i det vardagliga arbetet och att diskriminering inte förekommer. Dessutom är frihet från diskriminering centralt för kontorets personalpolitik och nolltolerans råder mot kränkande särbehandling och trakasserier. Inga diskrimineringsärenden har rapporterats under året.

För att säkerställa att alla medarbetare har kännedom om skyddet för mänskliga rättigheter och vad det innebär för verksamheten hölls en föreläsning om mänskliga rättigheter som var

obligatorisk för kontorets alla medarbetare. Föreläsningen hölls av Svenska FN-förbundet och behandlade mänskliga rättigheter med fokus på lagstiftning och hur rättigheterna kan appliceras på kontorets verksamhet. Även barns rättigheter behandlades. Genom att öka medvetenheten om dessa frågor hos medarbetarna främjas arbetet med lika rättigheter och möjligheter i verksamheten, samtidigt som det förebygger att diskriminering förekommer.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Genomföra kunskapshöjande insatser om skyddet för mänskliga rättigheter och hur de påverkar kontorets verksamhet.	2016-01-01	2016-12-31	
<p>Analys Under hösten genomfördes en obligatorisk utbildningsinsats för kontorets samtliga medarbetare om mänskliga rättigheter och barnkonventionen.</p>				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

 Uppfylls helt

Analys

Barns rättigheter värnas av kontoret och barnperspektivet beaktas vid planering av nya investeringar och ombyggnationer. I arbetet med trafikmiljön runt skolor läggs stor vikt vid barns och ungdomars delaktighet och perspektiv, både vad gäller skolvägar och fria ytor i närheten av skolorna.

Nämndmål:

Barnens perspektiv tas om hand i planeringen av offentliga rum

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Barnkonsekvensanalyser genomförs och barns perspektiv är en viktig del i planeringen av offentliga rum.

Analys

Trafikkontoret har under året fortsatt att arbeta aktivt för att inhämta synpunkter från alla grupper i samhället. Det innebär att barns och ungdomars behov uppmärksammas särskilt vad gäller de fysiska miljöer där de vistas, exempelvis vid skolor, bostäder och parker. Barn och unga har rätt att vistas i trygga och kreativa miljöer som är utformade utifrån deras behov. Kontorets arbete med att föra in barnperspektivet bygger på dialog och delaktighet, där barn involveras i arbetet för att säkerställa att deras perspektiv beaktas vid analyser av platser och föreslagna åtgärder, t.ex. genom gåturer och workshops. Kunskapshöjande insatser om barns rättigheter genomfördes under hösten, vilket beskrivs närmare under nämndmål 4.3.

Arbetet med barnkonsekvensanalyser har drivits vidare genom att kontoret medverkar i den förvaltningsövergripande arbetsgruppen Staden i ögonhöjd. Denna grupp har tagit fram riktlinjer för hur staden ska arbeta med barnperspektivet vid planeringen av den fysiska miljön

i ett dokument om integrerad barnkonsekvensprocess och dialog. Riktlinjerna kommer att implementeras i framtida projekt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbetet med barnkonsekvensanalyser inför beslut ska utvecklas.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Kontoret har deltagit i den förvaltningsövergripande arbetsgruppen Staden i ögonhöjd som tagit fram ett dokument om integrerad barnkonsekvensprocess och dialog. Arbetet med att ta tillvara på barnens perspektiv kommer att drivas vidare under 2017.			
 Genomföra kunskapshöjande insatser om barns rättigheter.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Under hösten genomfördes en obligatorisk utbildningsinsats för kontorets samtliga medarbetare om mänskliga rättigheter och barnkonventionen.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Trafikkontoret spelar en viktig roll i att säkerställa att stadens offentliga rum är tillgängliga för alla, även för personer med funktionsnedsättning. Målet är att alla invånare ska kunna delta på lika villkor. Under året har kontoret därför arbetat förebyggande, följt upp att villkor för upplåtelse följts, bevakat att platser är tillgängliga under gatuarbeten samt på ett systematiskt sätt tagit bort enkelt avhjälpbara hinder.

Nämndmål:

Tillgänglighetsfrågor beaktas i planering och genomförande samt vid drift av utemiljön

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Stockholm upplevs som en mer tillgänglig stad.
- Tillgänglighetsarbetet är en naturlig del av arbetet för alla medarbetare och chefer på kontoret.

Analys

Alla ska kunna förflytta sig, vistas i och använda stadens inne- och utemiljö. Kontoret har därför fortsatt det systematiska arbetet med att förebygga att nya tillgänglighetsbrister uppkommer och att åtgärda redan befintliga brister. Arbetet med att åtgärda enkelt avhjälpbara hinder som övergångsställen och kontrastmarkeringar, samt att genomföra åtgärder som nya sittplatser och kantstenshöjningar vid busshållplatser har fortgått. Inventering av kontrastmarkeringar i trappor har genomförts och materialet kommer att användas i det fortsatta arbetet. Åtgärderna beskrivs i kontorets årliga program för tillgänglighetsarbeten.

Ett sätt att säkerställa att tillgänglighetsfrågorna är en naturlig del av arbetet för medarbetare

och chefer är att höja kunskapsnivån. För att öka förståelsen för situationen i utemiljön för personer med funktionsnedsättning genomför kontoret därför årligen insiktsutbildningar för personal och entreprenörer och har så gjort under mer än tio års tid. Kontoret följer även löpande upp att givna upplåtelser, t.ex. vid uteserveringar, följs så att inte tillgängligheten försämras. Arbetet med att övervaka och ta bort övergivna cyklar har drivits vidare och kontoret har under året flyttat ca 1 500 cyklar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Bevaka att platser är tillgängliga och framkomliga under och efter gatuarbeten	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Arbetet har bedrivits löpande, bl.a. genom platskontroller inom gatuinspektionsverksamheten.			
 Fortsätta följa upp att villkoren för givna upplåtelser följs och att upplåtna ytor inte begränsar tillgängligheten utomhus.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Arbetet har bedrivits löpande och har utvecklats genom att årets inspektioner har schemalagts och att kontoret numera genomför gemensamma inspektioner med polisen.			
 Fortsätta förebygga att nya tillgänglighetsbrister uppkommer och arbeta vidare med att åtgärda redan befintliga tillgänglighetsbrister enligt kontorets åtgärdsstrategi för enkelt avhjälpna hinder.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Nämnden antog i februari ett genomförandebeslut på 15 mnkr för tillgänglighetsåtgärder och detta arbete har genomförts under året. Åtgärderna är både resultatet av synpunkter från stockholmare och kontorets egna prioriteringar. Eftersom entreprenören i ytterstaden inte klarade av att genomföra alla åtgärder, genomfördes fler åtgärder i innerstaden. Tillgänglighetsåtgärder genomförs även som en naturlig del i kontorets övriga investeringsprojekt.			
 Fortsätta genomföra insiktsutbildningar för medarbetare och entreprenörer.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Totalt har sex insiktsutbildningar arrangerats under 2016. Två utbildningstillfällen för medarbetare på trafikkontoret, två utbildningstillfällen för deltagare i tätskiktrensningen vid Sergelts torg och två utbildningstillfällen för entreprenörer.			
 Fortsätta övervakningen av felparkerade och övergivna cyklar.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Arbetet har fortlöpt under året i samverkan med entreprenörer och arbetsmarknadsförvaltningen. En redovisning av arbetet kommer att presenteras för nämnden i mars 2017.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Uppfylls helt

Analys

Stockholmarna, företag och besökare har allt högre krav och förväntningar på både kvalitet och service. Trafikkontorets verksamhet väcker särskilt mycket engagemang eftersom den har en direkt inverkan på invånarnas vardag. Alla medarbetare är därför viktiga ambassadörer för kontoret och för Stockholms stad. Arbetet med att göra kontoret mer tillgängligt, ge ökad insyn och förbättra servicenivån har fortsatt och utvecklingen och marknadsföringen av appen Tyck till är en viktig del i detta arbete. Vidare har kontorets medverkan i stadsdelsförvaltningarnas arbete med att ta fram lokala utvecklingsprogram (LUP) bidragit till att skapa en demokratisk stad där beslut fattas nära invånaren.

Nämndmål:

Dialog och gott bemötande präglar kontakterna med invånare och företag

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Inkomna frågor från invånare och näringsliv handläggs snabbt, korrekt och med ett gott bemötande.
- Systematiskt kvalitetsarbete och bra kommunikation gentemot invånare och företag.
- Kontorets medarbetare är tillgängliga, trovärdiga och aktiva i relationen till omvärlden.
- Tyck till via mobilapp och webb utvecklas till att bli den naturliga ingången till trafikkontoret.
- Kontoret deltar i stadsdelsförvaltningarnas arbete med medborgardialog.

Analys

Kontoret har fortsatt utvecklingen av Tyck till via mobilapp och webb samt löpande förbättrat rutinerna för hanteringen av felanmälningar och synpunkter. Tyck till ska vara den naturliga vägen in till kontoret och stockholmarna ska tycka att det är lätt att komma i kontakt med kontoret. Av programmet för digital förnyelse har medel beviljats för att utveckla en funktion för återkoppling av felanmälningar och detta arbete har påbörjats och väntas vara färdigt under 2017. Vidare har det interna arbetet med bemötande- och servicefrågor drivits vidare.

Utvecklingen av stadens offentliga platser väcker stort engagemang och det är viktigt att lyssna till invånarnas åsikter och upplevelser för att nå allsidigt avvägda beslut om hur staden ska utvecklas. Kontoret inkluderar därför medborgardialog i sitt arbete, vilket kan ske i samverkan med andra förvaltningar, men även på egen hand, t.ex. i arbetet med säkra skolvägar där barns och ungdomars behov och upplevelser är utgångspunkten för arbetet.

Medborgardialog inför parkprojekt Sportfältet på Östermalm

Kontoret har fortsatt att utveckla kontakterna och samarbetet med ytterstadscentrumens företags- och föreningsliv för en renare och tryggare stad genom att medverka i en rad samarbetsforum i olika ytterstadsområden. Arbetet inkluderar såväl driftsfrågor som mindre upprustningsprojekt för centrumytor m.m. Dessa processer har i hög grad ingått i arbetet med de lokala utvecklingsprogrammen.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Fortsätta utveckla "Tyck till" för att ytterligare förbättra kontakten med invånarna och hanteringen av inkomna synpunkter.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys	<p>Arbetet med att utveckla Tyck till har fortsatt under året och två kampanjer har genomförts med syftet att öka kännedomen om mobilappen och få fler att ladda ner den. För varje kampanj som genomförs ökar antalet nedladdningar av appen. Kontoret har hos programmet för digital förnyelse beviljats medel för att utveckla en funktion för återkoppling på felanmälningar. En förstudie har genomförts och arbetet fortsätter under 2017. Det interna arbetet med att effektivisera och förbättra kontorets service och hantering av inkomna synpunkter drivs vidare.</p>			
✓	Fortsätta utvecklingen av det proaktiva kommunikationsarbetet.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys	<p>Under året har kontorets kommunikation bl.a. berört arbetet med den dagliga driften, t.ex. snöröjning och sandsopning. Syftet är att genom att belysa de prioriteringar som görs och bakgrunden till dessa skapa rätt förväntningar hos stockholmarna. Kontorets webbsidor uppdateras löpande, t.ex. genom att göra FAQ lättillgängligt. Ambitionen är att alltid informera inför, under och efter genomförda satsningar och ett antal mindre evenemang har genomförts för att t.ex. manifesteras att projekt har blivit färdiga, t.ex. cykelbanor. Kommunikationskonceptet "Ser du möjligheterna" har börjat implementeras och ska användas i all kommunikation kopplad till hållbart resande.</p> <p>Det interna arbetet med att öka kunskapen om kommunikationens betydelse för hur kontorets uppdrag tas emot av omvärlden har fortsatt och en översyn har gjorts över vilka kanaler som ska användas framåt i tiden, t.ex. sociala medier. Med utgångspunkt i bl.a. mätningen av kontorets interna kanaler har arbetet med intern kommunikation utvecklats. Inom ramen för detta ingår kommunikation kopplad till strategiskt HR-arbete och projekthantering.</p>			
✓	Informera trafikkontorets medarbetare om rutiner för att tillhandahålla information för personer med funktionsnedsättning.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys	<p>Kontorets medarbetare har under hösten informerats om stadens rutiner för att tillhandahålla information för personer med funktionsnedsättning.</p>			
✓	Inkludera medborgardialog i arbetet med att utveckla offentliga platser, t.ex. genom att delta i dialogprojekt tillsammans med exploaterings- och stadsbyggnadskontoren och med stadsdelsförvaltningarna.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys	<p>Kontoret har medverkat vid ett antal samarbetsmöten runt om i staden med företrädare för fastighetsägare, stadsdelsförvaltningar, näringsliv och boendeföreträdare, bl.a. i Årsta, Hässelby, Rågsved, Dalen, Östberga, Spånga, Lunda, Vinsta och samtliga stadsdelar på Järva. Totalt uppgår antalet lokala samarbetsforum till ett femtontal. I flera fall har dessa processer samordnats med arbetet ute i stadens stadsdelar med lokala utvecklingsprogram (LUP) och kontoret har även medverkat i de samråd som stadsdelsförvaltningarna initierar med anledning av arbetet med LUP. Arbetet inkluderar såväl driftsfrågor som mindre projekt för centrumytor m.m. En lägesredovisning av ett tjugotal mindre projekt lämnades till nämnden i april.</p> <p>Medborgarsynpunkter har använts som underlag till utredningar och rapportverktyg är under utveckling för att ge möjlighet till mer tidseffektiva och bättre underlag.</p>			
✓	Tillsammans med stadsdelsförvaltningarna genomföra olika trygghets- och attraktivitetsskapande projekt i stadens ytterstadsområden inom ramen för medborgar- och företagsdialoger.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys	<p>Kontoret har medverkat vid ett antal samarbetsmöten runt om i staden med företrädare för fastighetsägare, stadsdelsförvaltningar, näringsliv och boendeföreträdare, bl.a. i Årsta, Hässelby, Rågsved, Dalen, Östberga, Spånga, Lunda, Vinsta och samtliga stadsdelar på Järva. Totalt uppgår antalet lokala samarbetsforum till ett femtontal. I flera fall har dessa processer samordnats med arbetet ute i stadens stadsdelar med lokala utvecklingsprogram (LUP) och kontoret har även medverkat i de samråd som stadsdelsförvaltningarna initierar med anledning av arbetet med LUP. Arbetet inkluderar såväl driftsfrågor som mindre projekt för centrumytor m.m. En lägesredovisning av ett tjugotal mindre projekt lämnades till</p>			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
nämnden i april.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

Trafikkontoret upphandlar årligen varor och tjänster för ca 1,5-2,0 miljarder kronor. Under året har detta arbete utvecklats ytterligare för att säkerställa att upphandlingarna optimeras, formerna för upphandlingarna utvecklas och erfarenhetsutbytet med marknadens aktörer stärks. Arbetet med att ställa miljömässiga krav vid upphandlingar har fortsatt och tillsammans med Trafikverket, Malmö stad och Göteborgs stad har gemensamma miljökrav tagits fram. På detta sätt kan kontoret minska stadens egen miljöpåverkan och ge signaler till marknaden om att styra mot en mer hållbar produktion och handel. Ett kontinuerligt arbete har bedrivits med att analysera och utveckla kontorets upphandlingar och under året har tre upphandlingar utvärderats särskilt noggrant för att generera kunskapsåterföring och identifiera eventuella förbättringar.

Nämndmål:

Upphandlingar genomförs innovativt, hållbart och kvalitetssäkrat

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Beställarrollen är kvalitetssäkrad.
- Upphandlingsarbetet bedrivs så att kontoret optimerar sina upphandlingar.
- Upphandlingsformerna utvecklas och ett erfarenhetsutbyte sker med marknadens aktörer.
- Rutiner för avtalsuppföljning är dokumenterade för alla verksamheter.

Analys

I egenskap av beställare kan kontoret ställa krav på hållbarhet vid upphandlingar och därigenom ge signaler till marknaden. Kontoret samarbetar därför med miljöförvaltningen för att utveckla de gemensamma kraven vid upphandling till att även inkludera klimataspekter. Stadsledningskontorets arbete med vita jobb-modellen har följts.

I syfte att minimera störningar i trafiken arbetar kontoret för att utveckla upphandlingsformer och incitament för entreprenörer att genomföra åtgärder på kortast möjliga tid, samtidigt som kontoret behöver förhålla sig till gällande arbetsmiljölagstiftning. Kontoret har t.ex. arbetat vidare med att hitta projekt som lämpar sig som totalentreprenader, där entreprenörer både projekterar och bygger själva, vilket skapar förutsättningar för snabbare projektgenomförande. Även andra möjligheter att förkorta entreprenadtiden ses över såsom styrning av arbetstider genom skiftarbete och olika typer av bonussystem. Föreberedelser har även pågått under året inför införandet i januari 2017 av Agrossos nya modul för effektiva inköp.

Kontoret söker löpande efter lämpliga projekt där innovationsupphandling kan tillämpas.

Svårigheten med att handla upp en entreprenad med funktionskrav är att kontoret har mycket precisa krav på utförandet. Detta beror i sin tur på att det som byggs i befintlig miljö är föremål för hårt styrda krav på funktion och utformning, vilket minskar utrymmet för innovation från entreprenörens sida.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta arbetet med att ställa och följa upp miljökrav vid upphandlingar.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Arbetet med att ställa och följa upp miljökrav vid upphandlingar har pågått löpande under året. T.ex. har miljökontroller kopplade till brunnsrensning och klotter genomförts.			
 Förbättra uppföljningsarbetet genom att analysera och utvärdera minst tre av kontorets upphandlingar inom olika områden efter projektavslut.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Arbetet med att analysera och utvärdera lämpliga upphandlingar har skett under hösten. Tre projekt har interngranskats för kunskapsåterföring och eventuella förbättringar.			
 I samband med upphandling av driftentreprenad och anläggningsarbeten arbeta med att ställa krav på lösningar med låg klimatpåverkan och minskad användning av fossila drivmedel.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Kontoret har tillsammans med Trafikverket, Malmö stad och Göteborgs stad tagit fram gemensamma miljökrav som är del av samtliga förfrågningsunderlag vid upphandling.			
 Implementera vita jobb-modellen vid kontorets upphandlingar.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Lagstiftning och stadens interna arbete med riktlinjer har ännu inte resulterat i tillämpningsbara anvisningar. Kontoret avser att följa de riktlinjer som tas fram av stadsledningskontoret.			
 Skapa en väl fungerande gatudatabas som ger underlag för planering och upphandling av drift och underhåll av stadens anläggningar.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Arbetet med att skapa och utveckla en gatudatabas har drivits vidare under året, bl.a. genom projektet Gatudata som syftar till att underlätta planering och upphandling av drift- och underhållsinsatser. En metod för bedömning av kostnader för drift av nya ytor har etablerats under året och upphandling av konsultstöd blev klar innan sommaren. Genomgång av befintliga system och arbetsprocesser genomförs nu.			
 Utveckla kontorets upphandlingsmodeller genom att bl.a. tillämpa fler totalentreprenader, genomföra fler innovationsupphandlingar samt skapa upphandlingsformer och incitament för att få kortare projektider.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Kontoret har arbetat vidare med att hitta projekt som lämpar sig för att genomföra som totalentreprenader. Ett utkast till mall för administrativa föreskrifter har tagits fram. Även andra möjligheter att förkorta entreprenadtiden har setts över såsom styrning av arbetstider, skiftarbete och olika typer av bonussystem, samtidigt som kontoret behöver förhålla sig till gällande arbetsmiljölågstiftning.			

Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Kontoret redovisar, jämfört med justerad budget, minskade kostnader om 53,3 mnkr och ökade intäkter om 33,2 mnkr. Det ger ett nettoöverskott för driftbudgeten om 86,5 mnkr. Främsta anledningen till avvikelsen är minskade kostnader för dagvattenavtal 11,3 mnkr,

lägre kostnader för återbetalning av upplåtelser 7,8 mnkr, lägre kapitaltjänstkostnader 16,1 mnkr samt ökade intäkter för upplåtelser 8,7 mnkr och trafikanordningsplaner 9,4 mnkr.

Prognossäkerhet

Totalt uppgår kostnaderna för genomförd verksamhet inom driftbudgeten till 1 984,9 mnkr. Utfallet på kostnadssidan avviker med 1,62 procent jämfört med tertialrapport 2. Totala intäkter uppgår till 1 317,6 mnkr vilket avviker med 0,51 procent jämfört med tertialrapport 2. Nettoavvikelsen är 667,3 mnkr, en avvikelse på 5,58 procent jämfört med tertialrapport 2.

Jämfört med prognosen i tertialrapport 2 redovisas minskade kostnader om 32,8 mnkr och ökade intäkter om 6,7 mnkr. Det ger ett nettoöverskott för driftbudgeten om 39,5 mnkr. Större delen av avvikelsen beror på händelser som var okända vid tidpunkten för tertialrapport 2 såsom sänkning av ersättning för omhändertagande av dagvatten till följd av en dom, uteblivna återbetalningar av upplåtelseavgifter samt lägre kapitaltjänstkostnader med anledning av försenade investeringar, sammanlagt 25,8 mnkr.

Kommentarer per verksamhetsområde

I tabellen nedan redovisas utfallet per verksamhetsområde jämfört med justerad verksamhetsplan och prognosen i tertialrapport 2.

Verksamhetsområde Minskade kostnader/ökade intäkter (-)	Bokslut 2015	Justerad VP 2016	Prognos T2 2016	Bokslut 2016	Avvikelse mot VP	Avvikelse mot T2
Driftkostnader						
Fysisk och teknisk planering	62,1	68,2	66,9	68,3	-0,1	-1,5
Gator och vägar	655,6	642,9	654,3	628,4	14,5	25,9
Varav:						0,0
Gator och trafikanordningar	174,2	151,7	166,6	152,8	-1,0	13,8
Gång- och cykelbanor	24,0	29,0	32,0	31,7	-2,7	0,3
Broar och viadukter	61,9	59,0	59,6	61,5	-2,5	-1,9
Trafiksignaler	27,6	29,8	30,6	30,4	-0,6	0,2
Belysning	138,0	140,3	139,0	138,1	2,2	0,9
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)	43,0	41,7	45,3	51,1	-9,4	-5,8
Offentliga rum	45,4	51,0	43,4	40,3	10,7	3,1
Avtal	93,5	98,0	98,2	85,4	12,6	12,8
Klotter och kampanjer	20,9	16,8	14,3	8,6	8,2	5,7
Trafikstyrning	27,1	25,6	25,4	28,6	-3,0	-3,2
Vinterväghållning	148,0	188,5	147,9	152,6	35,9	-4,7
Barmarksrenhållning	171,4	168,9	186,3	183,1	-14,2	3,2
Parkering	225,2	242,1	240,3	237,2	4,9	3,1
Parker, träd och grönområden	34,0	30,3	34,7	35,8	-5,5	-1,2
Markupplåtelser, torghandel m.m.	52,1	39,1	39,1	28,0	11,1	11,1
Förvaltningsledning, stab	11,4	9,5	6,0	5,8	3,6	0,2
Förvaltning, administration	49,1	48,4	49,0	49,5	-1,1	-0,5
Arbeten åt andra	114,8	109,4	109,4	118,2	-8,8	-8,7
Summa kostnader drift- och underhåll	1 523,7	1 547,3	1 533,9	1 507,0	40,3	27,0
Avskrivningar	319,4	357,6	355,2	350,9	6,7	4,3
Räntor	110,8	133,3	128,5	126,96	6,3	1,5
Summa kostnader inkl. kapitalkostnader	1 953,9	2 038,2	2 017,6	1 984,9	53,3	32,8

Verksamhetsområde	Bokslut 2015	Justerad VP 2016	Prognos T2 2016	Bokslut 2016	Avvikelse mot VP	Avvikelse mot T2
Minskade kostnader/ökade intäkter (-)						
Intäkter						
Fysisk och teknisk planering	-1,5		-1,4	-1,5	1,5	0,2
Gator och vägar	-123,9	-120,9	-128,5	-135,5	14,6	7,0
Varav:						
Gator och trafikordningar	-55,7	-54,9	-56,0	-62,4	7,5	6,4
Gång- och cykelbanor	0,0	0,0	0,0	-0,0	0,0	0,0
Broar och viadukter	-1,8		-0,1	-0,9	0,9	0,8
Trafiksignaler	-3,1	-3,5	-3,5	-3,0	-0,5	-0,5
Belysning	-4,1	-9,9	-9,9	-4,6	-5,3	-5,3
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)	-20,5	-17,8	-20,0	-20,5	2,7	0,5
Offentliga rum	-0,1	-0,8	-0,8	-0,7	-0,1	-0,1
Avtal	-9,3	-9,7	-9,7	-9,9	0,2	0,2
Klotter och kampanjer	-3,1	-1,0	-1,0	-0,9	-0,1	-0,1
Trafikstyrning	-26,2	-23,3	-27,6	-32,7	9,4	5,1
Vinterväghållning	-4,6	-4,5	-4,6	-4,7	0,2	0,1
Barmarksrenhållning	-0,8	0,0	-0,3	-0,5	0,5	0,2
Parkering	-905,3	-855,2	-857,0	-852,0	-3,2	-5,0
Parker, träd och grönområden	-1,7	-1,4	-1,3	-1,4	0,0	0,1
Markupplåtelse, torghandel m.m.	-186,1	-178,1	-190,1	-186,8	8,7	-3,3
Förvaltningsledning, stab	-3,4	-3,4	-3,4	-3,4	0,0	0,0
Förvaltning, administration	-12,2	-11,6	-11,8	-11,4	-0,3	-0,4
Arbeten åt andra	-115,1	-109,4	-109,4	-117,4	8,0	7,9
Summa intäkter drift- och underhåll	-1 354,6	-1 284,4	-1 307,7	-1 314,5	30,1	6,8
Avskrivningar investeringsbidrag	-2,3		-3,2	-3,1	3,1	-0,1
Summa intäkter inkl. kapitalkostnader	-1 356,9	-1 284,4	-1 310,9	-1 317,6	33,2	6,7
Netto	597,0	753,8	706,7	667,2	86,6	39,5

I bilaga 1 redovisas en mer detaljerad beskrivning över avvikelser jämfört med justerad budget. Nedan följer kommentarer till större avvikelser inom respektive verksamhetsområde:

Fysisk och teknisk planering

För verksamhetsområdet redovisas ökade kostnader om 0,1 mnkr och ökade intäkter om 1,5 mnkr. Medel har omfördelats till andra verksamhetsområden.

Gator och vägar, broar, signaler, belysning, större avtal m.m.

För verksamhetsområdet redovisas sammantaget minskade kostnader om 14,5 mnkr och ökade intäkter om 14,6 mnkr. Nedan följer kommentarer på de större skillnaderna jämfört med budget. För mer detaljerad information se bilaga 1.

Gator och trafikordningar

Den ersättning kontoret får från ledningsdragande bolag för ledningar i mark har ökat.

Gång- och cykelbanor

Kontoret har utfört ett ökat antal åtgärder för att öka säkerheten för cyklister t.ex. genom att ta bort hindrande vegetation vid cykelleder samt utökad vinterväghållning.

Broar och viadukter

Medel har omfördelats till löpande underhåll av mindre bergsutrymmen och driftutrymmen som kontoret ansvarar för samt kontroll och utredning av bärighet för att ha korrekt

information vid dispensärenden för tung trafik genom staden.

Belysning

Kostnader för skador på belysningsanordningar har inte kunnat vidarefaktureras till försäkringsbolagen i den takt kontoret prognostiserat med anledning av resursbrist hos polisen som är en bedömande instans. Julbelysning i ytterstaden har utförts inom investeringsbudgeten i stället för driftbudgeten.

Tunnlar

Medel har omfördelats till att anskaffa ett nytt drift- och underhållssystem för bil- och ledningstunnlar samt till löpande underhåll av bl.a. Söderledstunneln, Klaratunneln och Blekholmstunneln.

Intäkterna har ökat med anledning av att Fortum och Stockholm Gas valt att lägga ut fler ledningar i stadens tunnlar.

Offentliga rum

Kostnaderna avviker främst med anledning av att medel har omfördelats till säkerhetshöjande åtgärder vid gång- och cykelbanor samt att kontoret återredovisar medel för projektet ”Medborgardialog” där åtgärder utförts inom investeringsbudgeten.

Avtal

Dom har utfallit till Stockholm Vatten ABs nackdel i tvist om uttag av taxa för omhändertagande av dagvatten. Tvisten har drivits av Trafikverket, men påverkar även staden. Trafikkontoret betalar 7 mnkr i dagvattentaxa i stället för 18 mnkr för år 2016, vilket Stockholm Vatten AB informerade om i slutet av december.

Klotter och kampanjer

Ett nytt entreprenadsavtal har slutits med väsentligt lägre priser per åtgärdat klotter. Till följd av inkörningssvårigheter med den nya entreprenören har tidigare genomförda ronderingar inte kunnat genomföras fullt ut som planerat.

Trafikstyrning

Verksamhetsområdet redovisar ökade intäkter i samband med evenemang, trafikanordningsplaner samt grävning i gata.

Vinterväghållning

För verksamhetsområdet redovisas minskade kostnader om 35,9 mnkr och ökade intäkter om 0,2 mnkr.

Inledningen av 2016 var mild med endast ett fåtal plogpådrag och ingen snö som behövdes forslas bort. Det milda vädret gjorde det möjligt för kontoret att i tertialrapport 1 sänka de prognostiserade vinterkostnaderna från 184,0 mnkr till 147,0 mnkr och återföra medel till barmarksrenhållning och gatuunderhåll.

Snöfallet som kom den 9 november var rekordstort, det största i november på 111 år enligt SMHI. Tack vare att snöfallet i december var måttfullt kunde kostnaderna för november inrymmas i prognostiserat utfall.

De årliga kostnaderna för vinterväghållningen varierar kraftigt mellan olika år, vilket kan ses i

tabellen nedan, där utfallet för åren 2008-2016 redovisas.

Mnkr/år	År 2016	År 2015	År 2014	År 2013	År 2012	År 2011	År 2010	År 2009	År 2008
Bokfört	148	144	136	192	224	238	265	146	130

Barmarksrenhållning

För verksamhetsområdet redovisas ökade kostnader om 14,2 mnkr och ökade intäkter om 0,5 mnkr.

Det milda vintervädret under första månaderna 2016 möjliggjorde en omfördelning i tertialrapport 1 från vinterväghållning till barmarksrenhållning. Denna omfördelning har inneburit att barmarksrenhållningen har bedrivits på en normal nivå 2016.

Ett extra behov har funnits av renhållning och städning där utsatta EU-medborgare uppehåller sig dag- och nattetid, främst i centrala innerstaden men även i andra stadsdelar. Åtgärderna har bestått av att, genom anlitate entreprenörer, genomföra extra renhållnings- och städinsatser vid ett flertal platser i stadens olika delar till en kostnad om 8,1 mnkr. Renhållningen har inte alltid kunnat utföras i den utsträckning som det skulle ha behövts, då närvaro av polis ibland har krävts.

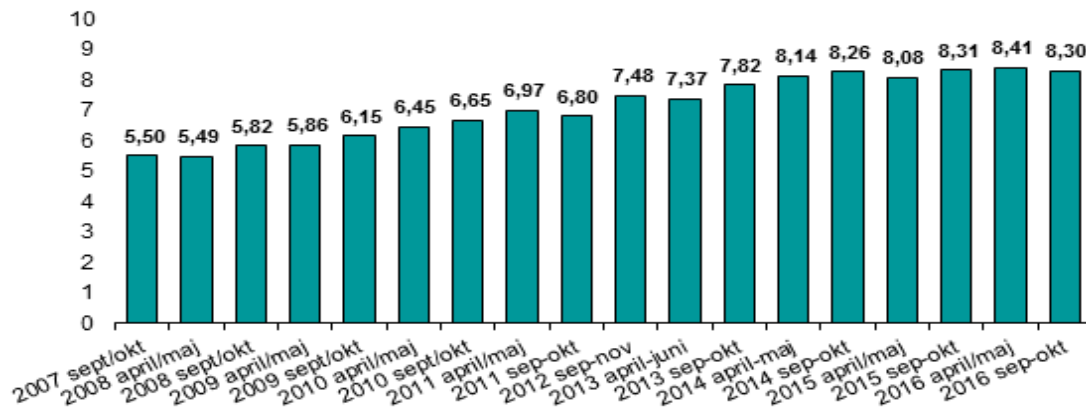
Sammanlagt 4,2 mnkr har omfördelats till arbetet med Stockholmsvärdar och för arbetet med Eurovision Song Contest 2016 omfördelades 1,0 mnkr. Till följd av behov av utökad papperskorgstömning, plockstädning och vanlig barmarksrenhållning omfördelades ytterligare 2,6 mnkr till detta.

Parkeringsverksamhet

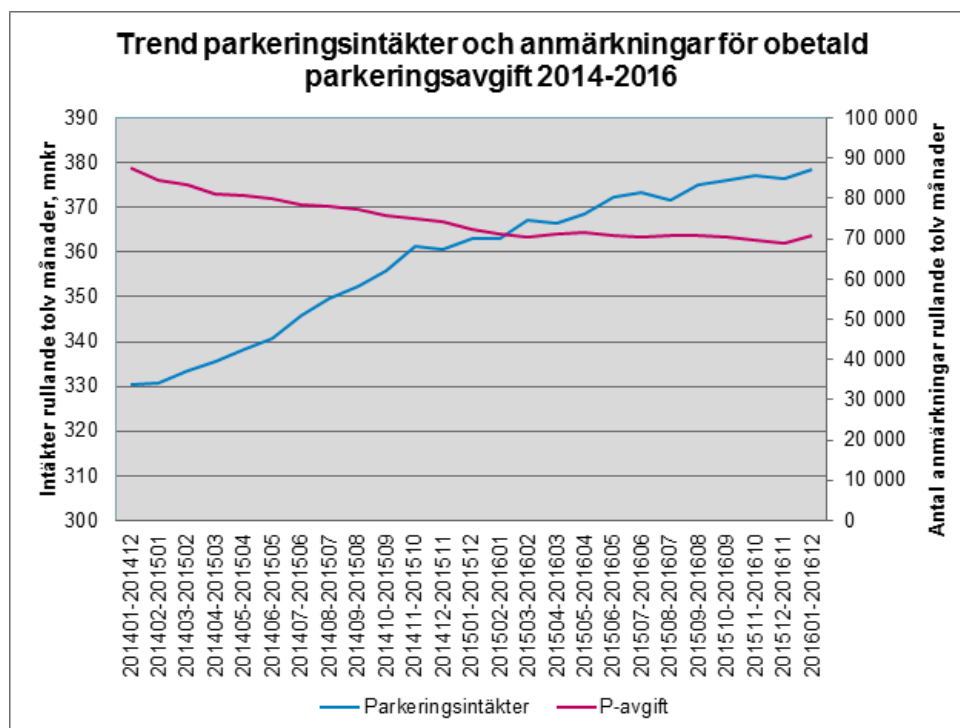
För verksamhetsområdet redovisas minskade kostnader om 4,9 mnkr och minskade intäkter om 3,2 mnkr. De minskade intäkterna beror på att antal utfärdade felparkeringsanmärkningar minskat vilket förklaras närmare nedan. De minskade kostnaderna beror främst på att kostnaderna för mynthantering minskat då mynt under året avskaffats som betalmedel i parkeringsautomaterna.

Parkeringsintäkter

För parkeringsintäkter från parkeringsautomater och betalsystem redovisas ett överskott på 14,0 mnkr jämfört med budget. Detta beror dels på att rättparkeringsgraden där fler betalar för sig fortsatt har varit hög, vilket framgår av diagrammet nedan, och dels på att arbetet med att införa parkeringsavgift i nya områden i samband med parkeringsplanen har fortskridit i något snabbare takt än planerat.

Andel rätt parkerade fordon av 10 i innerstaden, 2007 - 2016

Anmärkningarna för obetalda parkeringsavgifter har minskat samtidigt som parkeringsintäkterna har ökat under samma period vilket också tyder på att fler betalar för sig och färre parkerar fel.

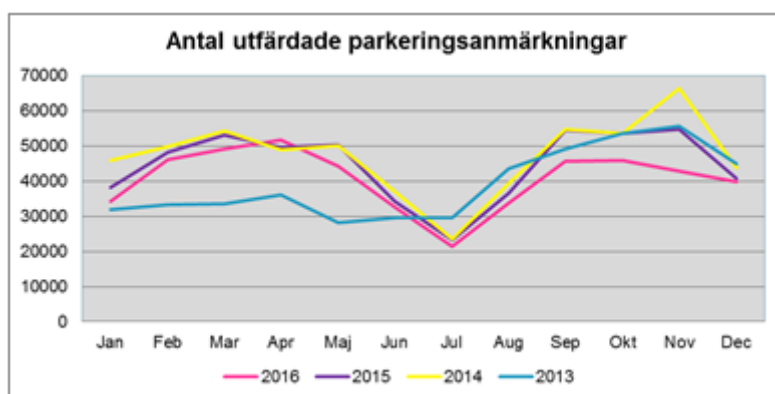

Boendeparkeringsintäkterna har under året minskat med 2,0 mnkr jämfört med budget. Intäkterna för boendeparkering minskade fram till att parkeringsplanen började införas i september, då månadsavgiften i innerstaden höjdes med 200 kr. Under hösten har även nya områden avgiftsbelagts vilket medfört att boendeparkeringsintäkterna har ökat. Effekten är dock inte tillräcklig för att motverka minskningen i början av året.

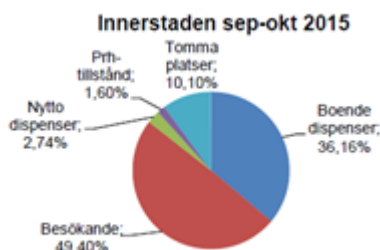
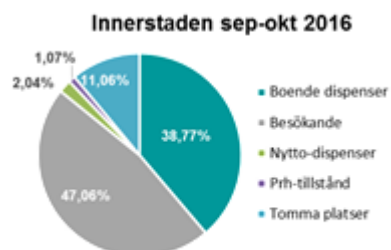
Felparkeringsintäkter

Intäkterna för felparkering uppgår till 314,0 mnkr vilket är en minskning med 16,0 mnkr jämfört med justerad budget. Detta beror på en fortsatt hög rättparkeringsgrad, där fler

parkerar rätt och därför inte får någon anmärkning. Införandet av parkeringsplanen och snömängden i november har även det påverkat intäkterna. I samband med att parkering införts i nya områden har parkeringsövervakningsentreprenörer lagt tid på upplysningsinsatser vilket inneburit mindre tid för övervakning av befintliga områden. Stockholm drabbades även av en ovanligt snörik november vilket försvårade övervakningen. Under veckan med mest snö mer än halverades antalet utfärdade anmärkningar jämfört med samma period året innan. Under 2016 har knappt 490 000 anmärkningar utfärdats vilket kan jämföras med närmare 540 000 år 2015, en minskning med 9 procent.

Nyttjandegradsundersökningen visar en del förändringar jämfört med 2015. Antalet tomma platser har ökat med ca 1 procent, antalet som parkererar med boendedispens har ökat med cirka 2,5 procent och antalet besökande har minskat med närmare 2,5 procent. Boendeparkerare är generellt bättre på att parkera rätt och antalet lediga platser ökar vilket gör det lättare att hitta en parkeringsplats.

Parkeringsplanen

Införandet startade i taxeområde 4 där Ekhagen, Traneberg och Hammarbyhöjden blev första deletappen och dessa områden är i princip klara. Införandet av parkeringsplanen har sedan fortsatt i resterande delar av taxeområde 4 där även Stora Essingen, Årsta och Enskede börjar bli klart. Under våren 2017 förväntas taxeområde 4 bli helt klart och nästa steg blir taxeområde 1, 2 och 3 följt av aktiv taxa 5 som planeras bli klar 2018. Införandet av parkeringsplanen har fortskridit i något snabbare takt än enligt ursprunglig planering, vilket lett till högre intäkter än beräknat. Intäkterna för 2016 uppgick till närmare 16,0 mnkr i stället för 6,0 mnkr som beräknat.

Markupplåtelse

För verksamhetsområdet redovisas minskade kostnader om 11,1 mnkr och ökade intäkter om

8,7 mnkr. Framför allt är det upplåtelseintäkter för uteserveringar, reklam (nytt reklamavtal tecknades under 2015 som fått helårseffekt under 2016) och containrar som har ökat. Under året har kommunfullmäktige antagit en ny taxa som började gälla från 1 juli 2016. Beslutet innebar införande av vissa nya kategorier av upplåtelser som exempelvis "tillfälliga parker" respektive "digitala vitriner", men också förändringar för att förenkla handläggningen och minimera riskerna för olikheter vid avgiftssättning. Även indelningen av avgiftsnivåerna har ändrats i syfte att ge en mer flexibel avgiftssättning som bättre avspeglar de fördelar en verksamhetsutövare får av att nyttja en viss offentlig plats. Den nya taxan innebär inte i sig att upplåtelseintäkterna har ökat.

Arbeten på uppdrag av andra förvaltningar

Kontoret utför, inom sitt expertområde och på beställning, arbeten åt framför allt exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningarna för 118,2 mnkr, vilket är en ökning om 8,8 mnkr jämfört med justerad budget. Detta redovisas som en omslutningsökning d.v.s. lika höga kostnader som intäkter.

Nämnd, förvaltningsledning, stab och administration

För områdena redovisas minskade kostnader om 2,5 mnkr och minskade intäkter om 0,3 mnkr. Största avvikelserna är för projekt "Ett tillgängligt gångvägnät för alla" som finansieras via Digital förnyelse.

Räntor och avskrivningar

För avskrivning av avslutade investeringsprojekt inklusive avskrivning av investeringsbidrag redovisas en sammanlagd lägre kostnad om 16,1 mnkr med anledning av förseningar i planerade investeringsprojekt.

Särskilda satsningar

Avfallshantering i offentliga rum

Extramedlen har använts till att ta fram ett program för avfallshantering i stadens offentliga rum. Försök med källsortering pågår i tre parker, där kontoret ansvarar för tömning och skötsel av dessa moduler. Kontoret gör även ett utökat försök med källsorteringsmoduler på sammanlagt 19 platser runt om i staden. Kontoret gjorde också tre olika försök med källsorteringsmoduler vid evenemang under sommaren. Formgivning och framtagning av en ny källsorteringsmodul har skett i samarbete med Nordic Parks. Ett examensarbete har gjorts i samarbete med en elev från Konstfacks industridesignlinje, där målsättningen var att utforma en design på källsorteringsfraktionerna som gör det lätt att sortera skräpet rätt. Dessutom har kontoret utarbetat en svensk rekommendation för källsortering tillsammans med Håll Sverige Rent, Göteborgs stad och Malmö stad, samt håller på att ta fram en tecknad kommunikationsfilm kring källsortering. Medlen har även använts till att mäta andelen rätt sorterat avfall två gånger under sommaren och driftkostnad avseende sopsug vid Mariatorget.
Budget: 5 mnkr Utfall: 4,8 mnkr

Levande Stockholm

Under sommaren gjordes delar av Swedenborgsgatan, Skånegatan och Rörstrandsgatan om till sommargångator. Restauranger på Rörstrandsgatan mellan St Eriksgatan och Birkagatan skapade uteserveringsplatser på parkeringsplatser. Vägmarkes- och möbleringsplaner togs fram under våren. Boende, näringsidkare och fastighetsägare informerades genom brev samt

på Rörstrandsgatan genom besök hos näringsidkare och verksamheter. Informationsmöten med polisen och brandförsvaret har hållits. Startmöte, tillsammans med polisen, för näringsidkare som sökt markupplåtelse för uteserveringar på gågatorna hölls i maj. Snickare rustade upp och målade om möbler. Utöver möbler har träd, buskar, växter, konstgräs, cykelställ och farthinder placerats på någon av eller flera av sommargågatorna. Under sommaren gjordes även en del av Humlegårdsgatan om till popup-park i samverkan med en fastighetsägare och på Sergels torg och Soltorget placerades möbler. Mellan augusti och oktober anlades stadens första ”parklet” på Pipersgatan, där en parkeringsyta gjordes om till en tillfällig park. Levande Stockholm har kommunicerats genom annonser i lokalpress och på stadens webbsidor. En redovisning av Levande Stockholm 2016 samt plan för 2017 behandlades i decembernämnden.

Budget: 3 mnkr. Utfall: 4 mnkr

Medborgardialog

Kontoret har fortsatt sin medverkan runt om i staden med företrädare för fastighetsägare, stadsdelsförvaltningar, näringsliv och boendeföreträdare, bl.a. i Årsta, Hässelby, Rågsved, Dalen, Östberga, Spånga, Lunda, Vinsta, Skärholmen, Vårberg och samtliga stadsdelar på Järva. Totalt uppgår antalet lokala samarbetsforum till ett femtontal. I flertalet fall samordnas dessa processer med arbetet med lokala utvecklingsprogram (LUP). Kontoret har där medverkat i såväl framtagande av programmen som i konkreta åtgärdsinsatser inom driften samt mindre projekt för centrumtor m.m. En lägesredovisning av ett tjugotal mindre projekt lämnades till nämnden i april.

Budget: 4 mnkr Utfall: 1,8 mnkr

Trädåtgärder

Skötsel av gatuträd har skett löpande där akuta driftåtgärder prioriterats. Andra arbetsområden är uppbyggnadsbeskrining och fnasning (borttagande av vattenskott) samt beskrining av de ca 35 000 träd som finns planterade på gatumark runt om i staden. Inom kontorets investeringsverksamhet har även träd återplanterats och nya träd planterats.

Budget: 3 mnkr Utfall: 3,3 mnkr

Ambitionshöjning cykelpendlingsnätet

Sopsaltning på 155 km prioriterade cykelbanor har utförts under vintern 2015/2016 och under vintern 2016/2017 har den särskilda driften utökats ytterligare, till 185 km. Samtliga sträckor för pendlingsnätet har också inventerats med avseende på belägningsstatus och hinder. Avstämning har skett löpande mot anmälningar inkomna via Tyck till, Synpunktsportalen och Driftportalen. Kontoret har fortsatt att klassificera cykelvägnätet och därigenom fastlägga en drift som utgår från respektive sträckas användning, karaktär och potential. Kontoret har löpande arbetat med att kontrollera att vegetation runt stadens gång- och cykelbanor röjs.

Budget: 7 mnkr Utfall: 7 mnkr

Trafiksäkerhet

Extramedlen har använts till att stärka arbetet med trafiksäkerhet, t.ex. har arbetet med skolor fortsatt genom beteendepåverkande åtgärder vid ca 15 skolor. Kontoret har utvecklat en välfungerande arbetsmetod för att stödja och uppmuntra attityd- och beteendeförändringar för hållbart resande till och från stadens skolor. Tidplanen för att utveckla en metodik för prioritering mellan skolor aktuella för fysiska åtgärder har förskjutits något med anledning av tillkommande huvudgator inom hastighetsplanen.

Olycksstatistiken har analyserats och olycksdata från STRADA har lagts in i lokal vägdata (LV), vilket nu gör det möjligt att översiktligt se olycksstatistiken. Resultatet har sammanställts till kartor över särskilt olycksdrabbade platser. Riktlinjer för gångfartsområden har tagits fram för att stödja fordonstrafikanter att hålla gångfart. Inom ramen för detta projekt har två pilotprojekt studerats: Henriksdalsallén och Pippi Långstrumps gata.

Budget: 3 mnkr Utfall: 3,4 mnkr

Hållbart resande

Extramedlen har använts till olika projekt för att främja hållbart resande: Samordning av kontorets arbete för att öka andelen cyklister och göra det enklare och säkrare att cykla, utredningar av allgrönt och holländsk högersväng, inventering av trafiksignaler på cykelpendlingsstråk, utvärdering av projektet Testplats cykel, utredningar av cykling i naturreservat och förutsättningarna för cykelgarage i kollektivtrafikhärlägen, samt uppdaterad och förbättrad digitalisering av pendelstråksnätet för att enklare lämna ut korrekt och aktuell cykeldata.

Budget: 2 mnkr Utfall: 2,1 mnkr

Framkomlighet stombuss

Extramedlen har använts till ett flertal projekt för att främja framkomligheten för stadens stombussar, t.ex. ny handlingsplan för stombussarna 2017-2021 som antogs i novemberberedningen. Framkomlighetsåtgärder för kollektivtrafiken har genomförts, såsom vägmålningar och skyltning vid kollektivkörväg i ytterstaden. Även försök med breda busskörväg, utredning av reserverat körväg för buss och tung trafik på Hornsgatan och effektivare signalstyrning är genomfört.

Budget: 5 mnkr Utfall: 6 mnkr

Utökat dubbdäcksförbud

Dubbdäcksförbud infördes den 1 januari 2016 på Fleminggatan och delar av Kungsgatan och en utvärdering av detta förbud redovisades på septemberberedningen. Extramedlen har använts till konsultstöd, skyltning, dispenshantering, medborgarfrågor och utvärdering.

Budget: 1 mnkr Utfall: 0,6 mnkr

Julbelysning ytterstaden

Julbelysning i ytterstaden är att betrakta som en investering och har utförts inom investeringsbudgeten.

Budget: 1,5 mnkr Utfall: 0 mnkr

Investeringar

För investeringar redovisas totalt minskade nettoutgifter om 59,1 mnkr jämfört med justerad budget för 2016. Den redovisade nettoavvikelsen består av minskade utgifter om 12,9 mnkr och ökade inkomster om 46,2 mnkr.

Större projekt som har pågått under året är bl.a. fortsatt upprustning av tätskiktet vid Sergels torg, byte av bro för Västberga allé, fortsatta arbeten vid Norra Länken, Söderledstunnelns trafikstyrningssystem, åtgärder inom cykelplanen samt fortsatta åtgärder inom beslutade reinvesteringsprogram för belysning, trafiksignaler, gatuytor och mindre konstbyggnader.

I tabellen nedan redovisas utfallet totalt för utgifter och inkomster jämfört med justerad budget 2016 samt prognos i tertialrapport 2. Budget och prognos redovisas uppdelad på

långsiktig plan och utökad plan.

Investeringar totalt	Budget 2016	Justerad budget	Prognos T2	Bokslut 2016	Avvikelse jämfört med	
					Justerad budget	Prognos T2
Långsiktig plan						
Utgifter	801,9	801,9	873,5	795,0	6,9	78,5
Inkomster	-61,9	-61,9	-133,5	-103,3	41,4	-30,2
Netto	740,0	740,0	740,0	691,7	48,3	48,3
Utökad plan						
Utgifter	210,6	325,5	310,0	319,5	6,0	-9,5
Inkomster	-12,6	-33,5	-26,0	-38,3	4,8	12,3
Netto	198,0	292,0	284,0	281,2	10,8	2,8
Investeringsplan, totalt						
Utgifter	1 012,5	1 127,4	1 183,5	1 114,5	12,9	69,0
Inkomster	-74,5	-95,4	-159,5	-141,6	46,2	-17,9
Netto	938,0	1 032,0	1 024,0	972,9	59,1	51,1

Enligt kommunfullmäktiges budget 2016 uppgick nämndens långsiktiga investeringsplan till 740,0 mnkr, inklusive utökning avseende cykelplanen. Inom den långsiktiga planen redovisas minskade nettoutgifter om totalt 48,3 mnkr. Större avvikelser jämfört med budgeten består bl.a. av ökade utgifter för Västberga allé, reinvestering mindre konstbyggnader och Söderledstunnelns trafikledningssystem, samt minskade utgifter för projekt inom cykelplanen, slutreglering av E18-projektet, bro mellan Rinkeby och Stora Ursvik samt reinvestering gator.

Inom nämndens utökade plan, som efter budgetjusteringar uppgår till 292,0 mnkr, ingår budget för tätskiktet vid Sergels torg, klimatinvesteringar för gång, cykel m.m., en satsning på träd samt Park Järvafältet. Under året utökades nämndens budget med 90,0 mnkr netto avseende tidigare lagda utgifter för Sergels torg samt klimatmedel om 4,0 mnkr för skräpkorgar. Totalt för projekten inom utökad plan redovisas minskade nettoutgifter om 10,8 mnkr. Avvikelsen består främst av minskade utgifter inom gångplanen.

Jämfört med prognosen i tertialrapport 2 har de totala nettoutgifterna minskat med 51,1 mnkr, vilket motsvarar en prognossäkerhet om cirka 5 procent. Avvikelsen jämfört med tertialrapport 2 består bl.a. av senarelagda inkomster inom projektet Norra Länken, minskade utgifter inom cykelplanen på grund av projekt som av olika skäl har senarelagts, samt ökade utgifter för Västberga allé.

Förslag till budgetjusteringar

För projekt inom gångplanen redovisas minskade utgifter om 8,2 mnkr. Förskjutningen innebär ökad omfattning för gångåtgärder under 2017, vilket med nuvarande planering bedöms svårt att inrymma inom nämndens budget. Kontoret föreslår att återredovisade medel om 8,2 mnkr avseende gångplanen ombudgeteras 2017.

Prognos per verksamhetsområde

I tabellen nedan redovisas beräknad prognos och avvikelse per verksamhetsområde jämfört med justerad budget för 2016 och prognosen i tertialrapport 2.

Investeringar per Verksamhetsområde <i>mnr</i> Minskade kostnader/ökade intäkter (-)	Bokslut 2015	Justerad budget VP 2016	Prognos T2 2016	Bokslut 2016	Avvikelse mot VP	Avvikelse mot T2
Utgifter						
Gator och vägar	884,5	1 108,3	1 126,3	1 061,5	46,8	64,8
Varav:						
Gator och trafikanordningar	443,8	462,7	444,9	460,4	2,3	-15,5
Gång- och cykelbanor	129,6	295,1	254,2	167,7	127,4	86,5
Broar och viadukter	99,3	154,5	193,2	209,3	-54,8	-16,1
Trafiksignaler	30,3	31,9	35,6	31,7	0,2	3,9
Belysning	92,2	65,6	71,5	71,0	-5,4	0,5
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)	37,0	40,3	58,1	56,3	-16,0	1,8
Offentliga rum	48,7	53,3	67,3	64,6	-11,3	2,7
Trafikstyrning	3,6	4,9	1,5	0,5	4,4	1,0
Vinterväghållning	1,0	0,0	1,0	0,7	-0,7	0,3
Barmarksrenhållning	0,0	4,0	4,0	4,3	-0,3	-0,3
Parkering	6,2	18,0	14,7	14,0	4,0	0,7
Parker och grönområden	15,5	12,8	6,8	4,7	8,1	2,1
Träd	33,9	30,9	30,6	29,2	1,7	1,4
Förvaltning, administration	3,4	0,0	0,1	0,1	-0,1	0,0
Erfarenhetsmässig förskjutning	0,0	-46,6	0,0	0,0	-46,6	0,0
Summa utgifter	944,5	1 127,4	1 183,5	1 114,5	12,9	69,0

Investeringar per Verksamhetsområde <i>mnr</i> Minskade kostnader/ökade intäkter (-)	Bokslut 2015	Justerad budget VP 2016	Prognos T2 2016	Bokslut 2016	Avvikelse mot VP	Avvikelse mot T2
Inkomster						
Gator och vägar	-53,0	-95,4	-159,5	-139,9	44,5	-19,6
Varav:						
Gator och trafikanordningar	-27,4	-38,2	-79,1	-75,1	36,9	-4,0
Gång- och cykelbanor	-11,2	-26,7	-39,6	-32,2	5,5	-7,4
Broar och viadukter	-2,4	-12,7	-9,7	-11,6	-1,1	1,9
Trafiksignaler	-0,1	-0,3	-3,9	-1,6	1,3	-2,3
Belysning	-1,3	0,0	-1,1	-1,1	1,1	0,0
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)	-10,6	-17,5	-25,0	-18,0	0,5	-7,0
Offentliga rum	0,0	0,0	-1,1	-0,4	0,4	-0,7
Trafikstyrning	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	-0,1
Vinterväghållning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Parkering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Parker och grönområden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Träd	-1,6	0,0	0,0	-1,7	1,7	1,7
Förvaltning, administration	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa inkomster	-54,6	-95,4	-159,5	-141,6	46,2	-17,9
Netto	889,9	1 032,0	1 024,0	972,9	59,1	51,1

I *bilaga 4* redovisas en specifikation av nämndens investeringar.

I *bilaga 5* finns en sammanställning över beslutsläget i större investeringsprojekt och i *bilaga 6* redovisas planerade cykelåtgärder under året.

I *bilaga 7* redovisas slutredovisning av investeringsprojekt som har avslutats hittills under året.

Reinvesteringsprogram

I verksamhetsplanen för 2016 avsattes sammanlagt 173,9 mnkr för genomförande av de

beslutade reinvesteringsprogrammen för belysning, trafiksignaler, gatuytor och mindre konstbyggnader. I prioriteringen inför verksamhetsplanen minskades omfattningen till viss del jämfört med angivna volymer i besluten för att inrymma bland annat senarelagda cykelåtgärder och byte av bro för Västberga allé. Utrymmet kunde dock utökas något under året, och totalt redovisas ökade utgifter om 8,8 mnkr jämfört med budget. Ökade utgifter redovisas främst för belysnings- och mindre konstbyggnadsåtgärder. Minskade utgifter redovisas för reinvestering gatuytor, bl.a. på grund av att medel omfördelats till andra prioriterade gatuprojekt. Jämfört med prognosen i tertialrapport 2 innebär bokslutet ökade utgifter om 2,1 mnkr.

Reinvesteringsprogram - bokfört 2012-2015, netto	Tidigare bokfört					VP 2016	T2 2016	Bokfört 2016	Avvikelse jmf med VP	Avvikelse jmf med T2
	2011	2012	2013	2014	2015					
Belysning	15,5	36,7	36,9	34,7	53,5	28,0	31,7	35,5	-7,5	-3,8
Energibesparande armaturbyte	24,8	25,3	24,3	27,8	18,1	18,5	19,6	19,6	-1,1	0,0
Trafiksignaler	18,1	28,8	29,6	23,6	26,9	28,5	26,5	24,7	3,8	1,8
Mindre konstbyggnader	0,0	0,0	0,0	21,4	55,8	15,0	29,1	35,4	-20,4	-6,3
Gatuytor	0,0	0,0	85,6	91,5	87,9	83,9	73,7	67,5	16,4	6,2
Summa reinvesteringssprogram	58,4	90,8	176,4	199,0	242,2	173,9	180,6	182,7	-8,8	-2,1

Nedan lämnas kommentarer till större avvikelser per verksamhet jämfört med justerad budget 2016.

Gator och vägar

Gator och trafikordningar

Inom verksamheten gator och trafikordningar ingår större projekt som tätskiktet vid Sergels torg, Norra Länken, kollektivtrafikåtgärder, trafiksäkerhetsåtgärder, huvuddelen av reinvesteringsprogrammet för gator, gångplanen samt övriga gatuprojekt. För verksamheten beräknas minskade nettoutgifter om 39,2 mnkr jämfört med justerad budget. Avvikelsen består främst av ökade inkomster i samband med slutreglering av E18-projektet samt minskade utgifter för reinvestering gator och åtgärder inom gångplanen. För Sergels torg, exklusive glasobelisken som redovisas inom offentliga rum, redovisas ökade utgifter om 10,9 mnkr.

Sergels torg

I budget 2016 ingick 167,0 mnkr för projektet, inklusive upprustning av glaspelaren. I samband med beslut om tertialrapport 1 utökades budgeten med 90,0 mnkr till totalt 257,0 mnkr på grund av tidigarelagda utgifter inom projektet. I bokslutet redovisas ökade utgifter om totalt 2,4 mnkr jämfört med budget och prognoser under året. För den del av projektet som ingår i verksamheten gator och trafikordningar redovisas ökade utgifter om 10,9 mnkr, vilket till största delen täcks genom minskade utgifter om 8,7 mnkr för upprustning av glaspelaren inom verksamheten offentliga rum.

En första etapp av upprustningen av Sergels torgs tätskikt slutfördes 2013. Det fortsatta arbetet startade i oktober 2014 och beräknas vara klart 2018. Nya etappstarter sker kontinuerligt enligt planerade skeden i projektet, och fram till sommaren 2016 har cirka 50 procent av tätskiktsbytet utförts i sju olika etapper som genomförts parallellt. En stor del av gatuutrymmet på Klarabergsgatan till Sergels torg och Hamngatan har nu åtgärdats.

Under året har vissa fördyringar uppstått på grund av samordning mot andra fastighetsägares entreprenadområden, samt tidigarelagda utgifter för återställning av gångbanor till färdigt skick. Bl.a. har återställning av gångbanan utanför Orgelpipan 6 samordnats med Jernhusens

arbeten med hotellet och Citybanan.

Den totala prognosen för projektet beräknas i nuläget inte avvika från genomförandebeslutets totala budget om 1 483,0 mnkr.

Norra Länken

Vissa kvarstående arbeten har genomförts på trafikplats Värtan under 2016. Dessa arbeten avslutas under 2017, och relationshandlingar kommer att överlämnas till staden under våren. Ett gränsdragningsavtal för Norra Länken mellan Trafikverket och staden har tecknats, och ett avtal avseende VA för Norra Länken håller på att tas fram.

För projektet redovisas ökade utgifter om 0,8 mnkr och minskade inkomster om 4,0 mnkr jämfört med justerad budget. Jämfört med prognoser under året innebär bokslutet ökade nettoutgifter om 20,2 mnkr. Prognosen i tertialrapport 2 förutsatte att en dagvattenanläggning som har byggts inom projektet skulle överföras till Stockholm Vatten AB, och att bolaget skulle ersätta trafiknämnden med cirka 17,7 mnkr under 2016. De avtal som reglerar överföringen kommer att tecknas först under våren 2017, varför överföringen har senarelagts.

E18 – överdäckning av lokalgata

Slutreglering av projektet har gjorts under 2016, och endast mindre utgifter har redovisats. Överlämning av de anläggningsdelar där staden ska vara väghållare har utförts under maj-juli. Projektet är till största delen avslutat och kommer att slutredovisas under första kvartalet 2017.

Under 2009-2010 erhöll kontoret avtalad ersättning från Trafikverket avseende förväntade utgifter mot tredje man samt ersättning för mark som inte kan exploateras för andra ändamål. Ersättningen har därefter bokförts som förutbetalda inkomster och har löpande balanserats i boksluten efter att utgifter som har varit kopplade till ersättningen har avräknats.

De faktiska utgifterna för markåtkomsten har blivit betydligt lägre än förväntat vid projektets start, varför en balanspost avseende påverkan på tredje man inte har behövt utnyttjas i den omfattning som beräknats i avtalet med Trafikverket. I bokslutet redovisas ett överskott om 22,2 mnkr för projektet, varav cirka 17,1 mnkr avser slutregleringen.

Åtgärder enligt gångplanen

För åtgärder enligt gångplanen avsattes 10,0 mnkr inom nämndens utökade investeringsplan. Gångåtgärder har genomförts inom ett flertal gatuprojekt, men för projekt direkt knutna till gångplanen redovisas minskade utgifter om 8,2 mnkr jämfört med budget. Under året har planering påbörjats för gångstråk från Medborgarplatsen till Norrtull, längs Drottninggatan samt från Hornstull till Telefonplan. Genomförande av projekten beräknas kunna påbörjas under 2017, och kontoret föreslår att återredovisade medel om 8,2 mnkr ombudgeteras 2017.

Gång- och cykelbanor

Inom verksamheten gång- och cykelbanor ingår projekt som helt eller till övervägande del avser cykelåtgärder, dvs. även de delar av cykelprojekten som bedöms vara gatuåtgärder och avräknas vid avstämning mot cykelmiljarden. Här ingår även reinvesteringsåtgärder på cykelbanor som i budgeten avser särskilda klimatmedel samt övriga cykelåtgärder som bl.a. skyltning, cykelparkering och mätstationer. För verksamheten totalt beräknas minskade utgifter om 132,9 mnkr netto jämfört med justerad budget. Jämfört med tertialrapport 2 har

utgifterna minskat med 79,1 mnkr.

Under året har ett stort antal projekt pågått, och även planering av kommande projekt. Större projekt som har pågått under året är bl.a. breddning av cykelbanan längs Rålambshovsleden och Norr Mälarstrand, enkelriktade cykelbanor längs Långholmsgatan, ny dubbelriktad cykelbana på östra sidan av Ågesta Broväg mellan Ågestabron och Magelungsvägen samt breddning av gång- och cykelbanor på Västerbronedfarten med en bättre koppling mot Gjörwellsgatan.

Investeringar inom cykelmiljarden - bokfört 2012-2016, netto	Bokfört					Summa bokfört
	2012	2013	2014	2015	2016	
Utbyggnad av pendlingsstråk	40,1	60,4	127,9	85,6	94,9	408,9
Utbyggnad av huvud- och lokalstråk	13,6	20,7	5,4	8,5	20,0	68,2
Övriga åtgärder framkomlighet, trygghet, säkerhet	0,4	1,0	6,6	3,9	2,4	14,3
Parkering, vägvisning, pumpar	3,4	6,3	19,0	9,6	8,6	46,9
<i>Avgår ej cykelåtgärder i blandprojekt</i>	-2,3	-12,8	-39,9	-22,1	-18,6	-95,7
Summa cykelinvesteringar	55,2	75,6	119,0	85,5	107,3	442,6

Enligt verksamhetsplanen planerades åtgärder för 218,5 mnkr netto inom cykelmiljarden, exklusive de delar av blandprojekt som inte bedöms vara cykelåtgärder. Under året har budgeten justerats till 220,7 mnkr. Enligt bokslutet uppgår nettoutgiften inom cykelmiljarden till 107,3 mnkr under 2016, vilket innebär minskade utgifter om 113,4 mnkr jämfört med justerad budget, och en minskning jämfört med prognosen i tertialrapport 2 med 70,3 mnkr. De minskade utgifterna beror på att planerade cykelprojekt av olika skäl har skjutits framåt i tiden. Större avvikelser redovisas bl.a. för åtgärder på Lidingövägen, där projektet försenades p.g.a. att upphandlingen fick göras om, Gamla Huddingevägen, där hänsyn fick tas till kabelarbeten som utfördes på samma sträcka, Värtavägen, där underlaget fick omarbetas och byggstarten försenades, Bällstavägen, som genomförs av exploateringskontoret, Ågesta Broväg, som försenats p.g.a. sprängningsarbeten och problem vid projektering, och Långholmsgatan där entreprenören inte hade tillräckliga resurser under sommaren. Jämfört med tertialrapport 2 har utgifterna inom cykelmiljarden minskat med 70,3 mnkr. Verksamhetsplanen för 2017 baserades dock på en justerad prognos där hänsyn togs till drygt hälften av den slutliga avvikelser.

Läget i cykelprojekten och kommentarer till större avvikelser redovisas i *bilaga 6*.

Broar och viadukter

Inom verksamheten ingår bl.a. reinvestering av mindre konstbyggnader, ny bro mellan Rinkeby och Stora Ursvik samt byte av broar för Västberga allé. För verksamheten redovisas ökade nettoutgifter jämfört med justerad budget om sammanlagt 55,9 mnkr. Avvikelsen består dels av ökade utgifter för Västberga allé samt en utökning av reinvesteringsprogrammet för mindre konstbyggnader som möjliggjorts genom omfördelning från andra projekt. För ny bro mellan Rinkeby och Stora Ursvik medför förskjutning inom projektet minskade utgifter om 11,4 mnkr.

Västberga allé

Projektet startade i slutet av 2015 och bron över järnvägen beräknas kunna tas i drift i slutet av april 2017. Järnvägstunneln vid östra landfästet för nya bron har förstärkts och den gamla

bron över järnvägen har rivits. I spårområdet har ställningar för montage av nya bron och skyddsportaler, som skydd mot elolycksfall, uppförts. Ändrade förutsättningar för arbetet i spårområdet, som innebar att avtalet kring spårtider inte följdes, medförde att projektet kraftigt fördröjades. Jämfört med verksamhetsplanen, där budgeten för projektet fördelades över tre år, redovisas ökade utgifter om 51,9 mnkr, vilket också innebär ökade utgifter jämfört med prognosen i tertiärrapport 2 med 16,5 mnkr. Osäkra förutsättningar för det fortsatta arbetet inom spårområdet medför att totalprognosen för projektet, som för närvarande överstiger genomförandebeslutet, kan komma att revideras under 2017.

Ny bro mellan Rinkeby och Stora Ursvik

Broförbindelsen är ett samarbetsprojekt mellan Stockholms stad och Sundbybergs stad. Entreprenaden pågår, och under våren 2016 genomfördes den första av två större trafikomläggningar när arbetet med farbanan påbörjades. Omläggning i en andra etapp genomfördes under hösten. Under året har diskussioner förts med Sundbybergs stad om öppnande av bron då arbeten på Ursvikssidan ligger senare i tiden. En förskjutning av tidplanen har skett och en större del av entreprenaden kommer att utföras under 2017 än tidigare planerat. För projektet redovisas minskade nettoutgifter om 11,4 mnkr jämfört med budget.

Trafiksignaler

Huvuddelen av projekten inom verksamheten ingår i reinvesteringsprogrammet för trafiksignaler. Under året har reinvesteringsåtgärder genomförts för sammanlagt 24,7 mnkr. För trafiksignaler totalt redovisas minskade nettoutgifter om 1,5 mnkr jämfört med justerad budget. För reinvesteringsprogrammet redovisas minskade utgifter om 3,8 mnkr, och för framkomlighetsåtgärder och övriga åtgärder redovisas ökade nettoutgifter om 2,3 mnkr.

Belysning

Inom verksamheten ingår bl.a. reinvestering av belysningsanläggningar, energibesparande åtgärder, trygghetsbelysning samt julbelysning. För belysningsåtgärder redovisas totalt ökade nettoutgifter om sammanlagt 4,3 mnkr jämfört med justerad budget. Under året har en utökning av reinvesteringsprogrammet kunnat göras med cirka 7,5 mnkr genom omfördelning från andra projekt. För övriga belysningsprojekt redovisas minskade utgifter om 3,2 mnkr.

Tunnlar

Inom verksamheten ingår bl.a. nytt trafikstyrningssystem (MCS) i Söderledstunneln samt de projekt inom reinvesteringsprogrammet för mindre konstbyggnader som avser åtgärder i tunnlar. För verksamheten beräknas ökade nettoutgifter om totalt 15,5 mnkr. Avvikelsen avser bl.a. ökade utgifter om 5,6 mnkr för tunnelprojekt inom reinvesteringsprogrammet jämfört med planering i verksamhetsplanen, samt tidigare lagda utgifter om 10,3 mnkr för trafikstyrningssystemet.

Offentliga rum

I verksamheten offentliga rum ingår bl.a. upprustning av glaspelaren inom Sergels torgsprojektet, förberedelser för publika toaletter, tillgänglighetsåtgärder, reinvestering av små platser och torg samt upprustning av Brunkebergstorg.

För verksamheten redovisas ökade nettoutgifter om 10,9 mnkr jämfört med justerad budget. I avvikelsen ingår minskade utgifter om 8,7 mnkr för upprustning av glaspelaren på Sergels

torg. Därutöver redovisas bl.a. ökade utgifter om 4,7 mnkr för publika toaletter, 3,2 mnkr för bergbanan i Skärholmen, samt tillkommande utgifter om 3,7 mnkr för upprustning av Brunkebergstorg och åtgärder som har initierats i samband med medborgardialoger om 4,1 mnkr.

Trafikstyrning

Inom verksamheten trafikstyrning ingår främst projekt som avser verksamheten inom Trafik Stockholm. För trafikstyrning redovisas minskade utgifter om 4,3 mnkr, vilket främst orsakas av senareläggning av projekt avseende Trafik Stockholms lokaler.

Vinterväghållning

Ökade utgifter om 0,7 mnkr avser markvärmeanläggningar inom reinvestering av mindre konstbyggnader.

Barmarksrenhållning

I samband med beslut om verksamhetsplanen utökades nämndens budget med 4,0 mnkr avseende klimatåtgärder för skräpkorgar med solcellskomprimering. Skräpkorgarna är inköpta till en utgift om 4,3 mnkr. Utplacering pågår, och kommer att slutföras i början av 2017. Försök och utvärdering kommer att göras under 2017, och därefter kommer projektet att slutredovisas. En uppföljning av projektet redovisas i *bilaga 10*.

Parkering

Inom verksamheten ingår bl.a. medel för genomförande av parkeringsplanen. Upprustning av uppställningsplatsen i Lunda industriområde har avslutats under året, och under hösten har omskyllning och utsättning av parkeringsautomater för genomförande av parkeringsplanen påbörjats. För verksamheten redovisas minskade utgifter om 4,0 mnkr bl.a. på grund av lägre kostnader än beräknat för parkeringsautomater.

Parker

Parker och grönområden

Inom park och grönområden ingår kommuncentrala parker, bl.a. åtgärder i Kungsträdgården och Järvafältet, samt övriga grönytor inom kontorets ansvar. För verksamheten beräknas minskade utgifter om 8,1 mnkr jämfört med justerad budget. Minskningen avser till stor del senarelagd upprustning av Kungsträdgården.

Träd

Inom verksamheten ingår trädåtgärder inom reinvesteringsprogrammet för park och stadsmiljö, samt särskilda medel för trädplantering inom utökad plan. För verksamheten redovisas minskade nettoutgifter om 3,4 mnkr.

Direktör och stab

För verksamheten redovisas ökade utgifter om 0,1 mnkr för växtväggar.

Erfarenhetsmässigt beräknad förskjutning

I verksamhetsplanen ingick en erfarenhetsmässigt beräknad generell nedrundning av utgifter inom projekten om 46,6 mnkr. Fr.o.m. tertialrapport 2 bedöms en generell nedrundning inte längre behövas.

Betydande projekt som inte är investeringar

Slussen

Under året arbetade kontoret med att vidmakthålla konstruktionen i avvaktan på stadens ombyggnad av platsen. Arbetet bedrivs i samråd med projektet Nya Slussen. Budget: 10,0 mnkr. Utfall: 2,2 mnkr.

Ombudgeteringar

Investeringar

Inom nämndens utökade investeringsplan ingick 20,0 mnkr för klimatinvesteringar, där 10,0 mnkr avsåg åtgärder inom gångplanen. För projekt inom gångplanen redovisas minskade utgifter om 8,2 mnkr. Förskjutningen innebär ökad omfattning för gångåtgärder under 2017, vilket med nuvarande planering bedöms svårt att inrymma inom nämndens budget. Kontoret föreslår att återredovisade medel om 8,2 mnkr avseende gångplanen ombudgeteras 2017.

Analys av balansräkning

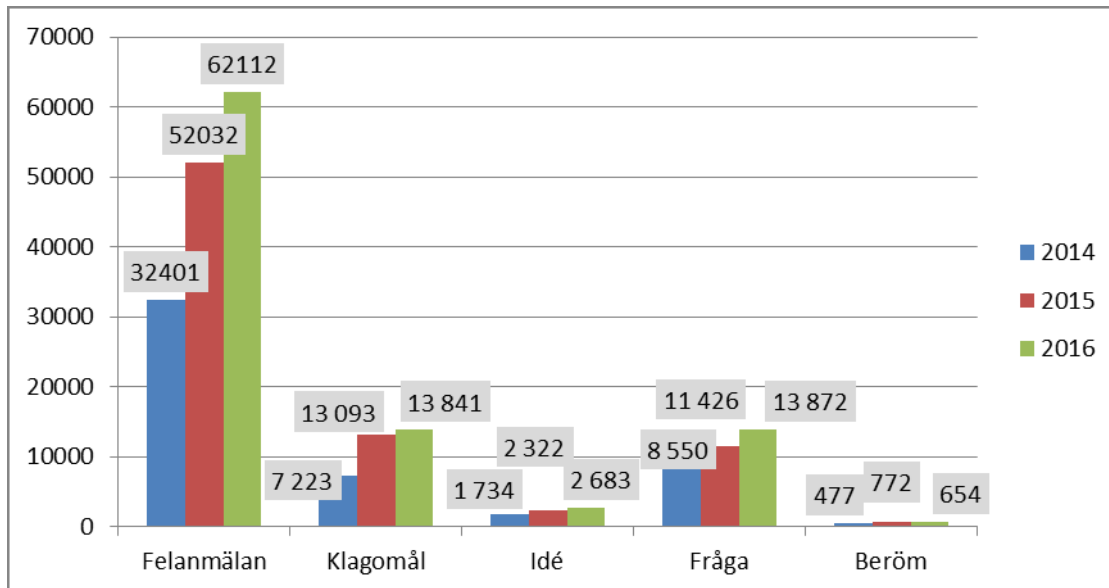
Se bilaga 3 för analys av balansräkningen.

Synpunkter och klagomål

Antalet inkomna synpunkter och klagomål till trafikkontoret har ökat kraftigt sedan ett nytt webbformulär driftsattes 2013 på stockholm.se och en mobilapp togs i drift 2014 där stockholmarna kan felanmäla eller lämna synpunkter på stadens trafik- och utemiljö. 2016 inkom 93 162 ärenden, vilket kan jämföras med 79 645 ärenden år 2015 och 50 385 år. På två år har antalet ärenden således ökat med 85 %.

Under 2016 har en majoritet, 81 %, inkommit via formuläret och mobilappen ”Tyck till”. Synpunkterna registreras med automatik i verksamhetssystemet Synpunktsportalen, där de sedan har besvarats och handlagts. En mindre del av synpunkterna inkommer till kontorets officiella e-postadress och dessa ärenden registreras manuellt i Synpunktsportalen. Under 2016 har två kampanjer om mobilappen genomförts. Vid dessa tillfällen har antalet inkomna synpunkter och felanmälningar ökat för att därefter åter sjunka något.

Fördelningen av synpunkterna och klagomålen för perioden 2014-2016 framgår av diagrammet nedan:

Felanmälningar som inkommer till kontoret skickas vidare till Trafik Stockholm för handläggning. Övriga synpunkter, d.v.s. klagomål, idéer, frågor och beröm, handläggs av kontorets medarbetare och under 2016 har flera nya medarbetare anställts för att handlägga synpunkterna.

Kontoret har under året gjort månadsvisa mätningar av svarsfrekvenserna. Svarsstatistiken för 2016 visar att andel svar som lämnas inom tre arbetsdagar uppgår till 59 % och samma andel för tio arbetsdagar uppgår till 79 %. Andelen ej besvarade ärenden uppgår till 15 % och resterande 6 % fick återkoppling efter tio dagar. Vid en jämförelse med motsvarande period föregående år framgår att andelen lämnade svar inom tre dagar har ökat med två procentenheter, inom tio dagar har ökat med en procentenhet och andelen ej besvarade ärenden har sjunkit med fyra procentenheter.

Vad synpunkterna rör är kopplat till årstiderna. På vintern inkommer t.ex. många synpunkter om vinterväghållning och på hösten inkommer synpunkter om lövröjning. Under året har stockholmarnas synpunkter lett till ett stort antal utredningar och till löpande förbättringar för Stockholmstrafiken. De har även använts i enskilda projekt där synpunkterna har tagits tillvara både under projekts gång och i dess utvärdering.

Övrigt

IT-utveckling

Digitalisering

Det IT-program som kommunfullmäktige antog den 29 april 2013, ”Ett program för digital förnyelse”, är styrande för kontorets arbete med verksamhetsutveckling med hjälp av IT. I Vision 2040 och i budget 2016 höjdes stadens ambitionsnivå ytterligare vad gäller digitalisering. Digitalisering och verksamhetsutveckling med hjälp av IT ska förenkla, vilket kräver en aktiv dialog mellan IT och verksamhet.

Under 2014 initierades ett arbete med ett digitalt program för att fånga upp områden som projektplats, system för hantering av ritningar, enkel koppling till digital arkivering, digitala

gränssnitt för externa samarbetspartners och digital dokumenthantering.

Under året har kontoret beviljats medel hos programmet för digital förnyelse för projekten ”Ett tillgängligt gångnät för alla” och ”Återkoppling av felanmälan”. Arbetet med ”Ett tillgängligt gångnät för alla” har pågått under hösten och fortsätter 2017 och för ”Återkoppling av felanmälan” har en förstudie påbörjats.

Öppen data

Även inom området öppen data höjs ambitionsnivån inom staden. Kontoret har under de senaste åren arbetat med att utveckla tjänster för att öka insyn och tillgänglighet i verksamheten. Fokus under 2016 har varit att arbeta med publicering i stadens geodataportal och att kvalitetssäkra befintlig publicerad data.

E-tjänster

Kontoret fortsätter sitt arbete med att göra vardagen för privatpersoner och företag enklare. I detta ligger också att stödja medborgardialog och digital delaktighet. Synpunktsportalen, kontorets e-tjänst där invånare kan felanmäla och lämna synpunkter på trafik- och gatumiljö, har fortsatt att utvecklas och förvaltas, liksom mobilappen Tyck till. I och med att Synpunkts- och Driftportalerna vid årsskiftet 2015-2016 flyttades till en annan teknisk plattform har stabiliteten och kvaliteten förbättrats.

Gemensam IT-service (GSIT 2.0)

Kontoret har deltagit i workshops och olika arbetsgrupper i samband med den upphandling av en ny leverantör av gemensam IT-service, GSIT 2.0, som har slutförts under året. Överföring till ny leverantör kommer att påbörjas under 2017. Befintligt avtal löper t.o.m. 2018-12-31.

IT-system

Ett ständigt arbete pågår med att vidareutveckla, anpassa och ersätta kontorets IT-system så att de bättre stödjer verksamhetens behov. Lokal vägdata (LV), kontorets nav vad gäller geografisk information, har fortsatt att utvecklas med bl.a. integration mot ytterligare verksamhetssystem för att öka nyttan och nyttjandet. 3D-höjning av LV-nätet har utförts. Kartan är en viktig komponent i många av kontorets IT-system. Ett arbete har pågått med att förbättra och stabilisera den gemensamma karttjänstemotorn för att möta verksamhetens önskemål och behov.

Utveckling av ett inventeringssystem för mobila enheter i en första etapp har slutförts. Med stöd av kartdata och företeelser från exempelvis LV kommer datafångst ute på fält att underlättas. De inventerade uppgifterna överförs sedan direkt till aktuellt verksamhetssystem.

Kontoret driver ett centralt finansierat projekt under namnet Gatuvyer. Detta projekt startade 2014 och sträcker sig över flera år. Projektet handlar bl.a. om att etablera lagringsutrymme för 360°-bilder och laserortofoto, samt bildhanteringsprogram och integration med GIS-verktyg. Datasamling har pågått under året.

Driftportalen, ett internt ärendehanteringssystem med ett antal moduler för olika verksamheter inom kontoret, fortsätter att utvecklas. Ny funktionalitet har tillförts, t.ex. ett nytt förbättrat gränssnitt för entreprenörer. En förstudie för ett rapportverktyg, som även ska stödja framtagande av rapporter från Public 360°, har gjorts och planen är att ett verktyg för rapporter ska vara infört under nästa år. Public 360° har under året fått en ny leverantör för

förvaltnings- och vidareutvecklingsaktiviteter.

En upphandling har genomförts och införande av ett nytt IT-stöd för belysningsverksamheten är i det närmaste klart. Kontorets införande av det stadsgemensamma systemet för effektiva inköp har förberetts under året. Systemet ska börja användas i januari 2017.

Smart city

Stadens vision är att Stockholm ska bli världens smartaste stad, som underlättar vardagen för invånare och företag med modern och heltäckande IT-infrastruktur och hög innovationsgrad. Kontoret har deltagit i arbetet med att ta fram en övergripande strategi för staden. Efter nämndremiss är nästa steg beslut i kommunfullmäktige under våren 2017. Kontoret har också påbörjat arbetet med att ta fram en egen mer preciserad strategi som en del av den övergripande strategin.

IT-infrastruktur

För att följa stadens tekniska roadmap och den allmänna tekniska utvecklingen för IT-infrastruktur har ett antal, mer omfattande aktiviteter genomförts under året. Dessa omfattar bl.a. uppgradering till Oracle version 12.1 SQL 2012 samt uppgraderingar av operativsystemet hos våra servrar. Public 360° har uppgraderats till SharePoint 2013 och ett inledande arbete har påbörjats för uppgradering av Drift-och Synpunktportalerna till SharePoint 2013. Vidare har en förstudie genomförts som beskriver de åtgärder som behöver vidtas för att uppdatera och säkerställa kontorets tekniska nät. Arbete har inletts i enlighet med förstudiens förslag.

Stockholms stads miljöprogram 2016-2019

Ett nytt miljöprogram antogs av kommunfullmäktige i april 2016. Programmet innehåller 30 delmål, varav trafiknämndens verksamhet berörs av 21 av dessa. Arbetet för att uppfylla dessa delmål har integrerats i verksamhetsplanen och verksamhetsberättelsen är på så vis även en uppföljning av kontorets arbete enligt miljöprogrammet. I ILS-webb har kontoret specificerat vilka av kontorets mål, aktiviteter och indikatorer som syftar till att uppfylla delmålen i miljöprogrammet. På så sätt kan en samlad bild av kontorets arbete med att uppfylla de olika delmålen fås. Kontoret arbetar för att samtliga delmål ska nås under programperioden och det planerade arbetet har fullföljts under året. En slutlig bedömning av måluppfyllelse kan dock bäst göras av de nämnder som fått uppföljningsansvar. Trafiknämnden är uppföljningsansvarig för sju delmål och i samband med underlag för budget 2018 med inriktning 2019 och 2020 kommer kontoret återkomma med en grundlig redogörelse av uppfyllelsen för dessa sju delmål.

Trafiknämndens arbete under 2016

Trafiknämnden har under 2016 haft följande sammansättning:

Ledamöter

Daniel Helldén (MP) ordförande
Cecilia Brinck (M) vice ordförande
Jan Valeskog (S)
Anna Wedenlid (S) t.o.m. 2016-08-30
Bawer Kevir (S)

Ersättare

Martin Engman (S)
Maja Zachrisson (S) t.o.m. 2016-09-26
Roland Eliasson (S)
Inger Lagerman (S) fr.o.m. 2016-10-17
Petra Schagerholm (MP)

Ledamöter

Kristina Öberg (S)
Maja Zachrisson (S) fr.o.m. 2016-09-26
Lorentz Tovatt (MP)
Lorena Delgado (V) t.o.m. 2016-09-05
Sara Stenudd (V) fr.o.m. 2016-09-26
Bo Arkelsten (M)
Peter Jönsson (M)
Eva Ekmehag (M)
Patrik Silverudd (L)
Karin Ernlund (C)

Ersättare

Viveca Wallqvist (MP)
Zakarias Zouhir (V)
Malin Ericson (Fi)
Anette Hellström (M)
Jonas Lilleberg Eriksson (M)
Erik Persson (M)
Jan Erik Leijon (M)
Jill Eriksson (L)
Mikael Valier (KD)

Personalföreträdare

Ordinarie Luis Lopez, Vision

Ersättare Carina Ericsson, Vision

Trafiknämnden har haft tio ordinarie sammanträden under 2016. Därutöver har nämnden träffat rådet för funktionshinderfrågor vid ett tillfälle.

Under året har ledamöter deltagit i:

- Studieresa till Amsterdam, den 31 augusti till den 2 september 2016.

Årets verksamhet i övrigt framgår av redovisningen nedan:

Nämnden har behandlat ett stort antal lokala förbättringar av vägnät däribland gång- och cykelbanor samt ett flertal upphandlingar, remisser, utredningar och motioner i olika ärenden. Samt verksamhetsplanen och underlag för budget för 2017 med inriktning för 2018 och 2019, tertialrapporter och ekonomiska månadsrapporter.

Bland de frågor som nämnden behandlat under året kan nämnas:

- Levande Stockholm. Beslut om sommargångator 2016. Svar på uppdrag från kommunfullmäktige
- Swedenborgsgatan sträckan mellan Mariatorget och Södra station som gångata på försök under juni – augusti 2015. Redovisning av försöket
- Avtal för markarbeten i gata och park 2016. Upphandling
- Förstärkning av befintligt vägnät i anslutning till ombyggnation av Slussen. Genomförandebeslut
- Renovering av Tantobergets sandsilo. Genomförandebeslut
- Projekt inom Medborgardialoger m.m. 2016. Lägesrapport
- Reinvesteringsåtgärder på cykelbanor under 2016-2018. Inriktningsbeslut för åren 2017-2018 och genomförandebeslut för 2016
- Förlängning av samarbetsavtal med Kungliga Djurgårds-förvaltningen t.o.m. 31/12 2016 för skötsel och underhåll av Kungliga Djurgården. Genomförandebeslut
- Utveckling av Brunkebergstorg, upprustning och samfinansiering.

Genomförandebeslut

- Jämställd snöröjning. Svar på uppdrag från kommunfullmäktige. Lägesrapport
- Vägmarken, räcken och gatujour. Upphandling av årsavtal
- Årsavtal för plantering av träd 2017. Upphandling
- Årsavtal för trädvård i stadens parker och gaturum 2017. Upphandling
- Årsavtal för vinterväghållning och barmarksrenhållning av gatumark inom stadsdelsområde Enskede-Årsta-Vantör, samt del av Älvsjö. Upphandling
- Reinvesteringsåtgärder på trafikleder under 2017-2018. Genomförandebeslut
- Blomsterprogram för stadsdelarna i Västerort. Upphandling
- Program för avfallshantering i det offentliga rummet. Slutrapport
- Levande Stockholm 2016. Redovisning av uppdrag från kommunfullmäktige
- Levande Stockholm. Förslag till platser 2017 och fortsatt utveckling
- Grönare Stockholm – Förslag till nya riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden. Svar på remiss från kommunstyrelsen
- Järva friområde. Svar på uppdrag från kommunfullmäktige samt Parkskötsel och vård av friområdet. Upphandling
- Tillgänglighetsarbeten 2016. Genomförandebeslut
- Trafiksäkerhetsprogrammets åtgärdsplan 2016. Genomförandebeslut
- Cykelpendlingsstråk Gullmarsplan-Tegelbacken-Odenplan. Redovisning av uppdrag från kommunfullmäktige
- Framkomlighetsåtgärder gällande stombusslinje 2 och 3. Genomförandebeslut
- Gångstråk Medborgarplatsen-Norrtull. Svar på uppdrag från kommunfullmäktige
- Plan för säkra och trygga skolvägar i Stockholm. Godkännande
- Trafikutveckling i Stockholm 2015. Årsrapport
- Lägesrapport av kontorets arbete med bilpooler. Svar på uppdrag från kommunfullmäktige
- Cykelplan. Utbyggnad av pendlingsstråk. Inriktningsbeslut 4
- Översyn av hastighetsgränser i Hässelby-Vällingby, Liljeholmen, Skärholmen, Södermalm, Älvsjö, Norrmalm, Östermalm, Bromma, Rinkeby-Kista, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck. Beslut om remiss
- Reinvesteringsprogram för trafiksignalanläggningar 2017-2021. Genomförandebeslut
- Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUF5 2050, ett samrådsförslag. Svar på remiss från kommunstyrelsen
- Regionalt trafikförsörjningsprogram för Stockholms län. Svar på remiss från kommunstyrelsen
- Gemensam handlingsplan för bättre framkomlighet för innerstadens stombussar 2012-2016. Slutredovisning samt ny handlingsplan för stombussar 2017-2021. Antagande
- Breddad gångbana på Fridhemsplan vid kvarteret Väktaren. Genomförandebeslut
- Hastighetsplaner. Teststräckor längs Rålambsvägen på Kungsholmen samt Bäckvägen/Sparbanksvägen. Genomförandebeslut
- Stockholms miljöprogram 2016-2019. Svar på remiss från kommunstyrelsen
- Revidering av Program för hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden
- Renovering av Klaratunneln. Utredningsbeslut
- Reinvesteringsprogram för mindre åtgärder avseende broar, tunnlar och övriga konstbyggnader. Genomförandebeslut

- Gamla Huddingevägen, cykelåtgärder. Genomförandebeslut
- Renovering av Nordsydaxeln. Slutredovisning
- Trygghetsskapande belysning 2016-2020. Genomförandebeslut
- Utredning av depålokalisering för utbyggd tunnelbana. Anmälan av svar på remiss från kommunstyrelsen
- Citybanan. Lägesrapport
- Utbyggnad av cykelbana längs Ulvsundavägen. Genomförandebeslut
- Åtgärder efter jordskred i Ekhagen. Slutredovisning
- Pendlingsstråk för cykel och återställning efter citybanan på Torsgatan. Inriktningsbeslut
- Förstärknings- och cykelåtgärder längs Söder Mälarstrand. Reviderat inriktningsbeslut
- Spårväg city delen Västra Trädgårdsgatan-Hamngatan –Sergels torg-Klarabergsgatan. Genomförandeavtal
- Utbyggnad av tunnelbanan till Barkarby, till Arenastaden via Hagastaden samt till Nacka och söderort. Genomförandeavtal
- Miljömål M 2942-16 angående Trafikverkets ansökan om tillstånd till vattenverksamhet för reinvesteringsåtgärder av järnvägssträckan mellan Stockholm Södra och Stockholm Central för att bibehålla järnvägssträckans nuvarande funktion. Anmälan av svar på remiss från kommunstyrelsen
- Gång och cykelbro över Roslagsvägen mellan Bellevue-parken och Albanoområdet. Utredningsbeslut
- Byte till energisnålare gatubelysning 2017-2018. Genomförandebeslut
- Taxa för upplåtelse av offentlig plats. Revidering
- Parkeringsstrategi och plan för gatuparkering. Antagande
- Investeringar för genomförande av plan för gatuparkering. Genomförandebeslut
- I stan utan min bil 18 september 2016. Bilfri dag i delar av Norrmalm och Gamla stan. Genomförandebeslut
- Erfarenheter från etablering av publik laddinfrastruktur i Stockholm 2014-2015. Slutrapport
- Boendeparkering i delar av ytterstaden samt boende-parkering för fordonsägare som både har bil och MC/moped klass I
- Upphandling av klimatsmarta parkeringsautomater. Genomförandebeslut
- Är dispensen för boendeparkering förenlig med ett växande Stockholm? Svar på uppdrag från kommunfullmäktige
- Miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar i stadens planer och program. Yttrande över revisionsrapport
- Investeringsprojektet Tätskikt Sergels Torg. Yttrande över revisionsrapport
- Riktlinjer för Stockholms stads sociala investeringsfond. Svar på remiss från kommunstyrelsen
- Godkännande av deltagande enheter i kvalitetsutmärkelsen och förnyelsepriset 2016
- Personalpolicy för Stockholms stad. Svar på remiss från kommunstyrelsen
- Revisionskontorets årsrapport 2015 för trafiknämnden. Yttrande över revisionsrapport
- Strategi och riktlinjer för hantering av fordon för kommunkoncernen Stockholms stad. Svar på remiss från kommunstyrelsen
- Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad. Svar på remiss från

kommunstyrelsen

- Hur står det till med den personliga integriteten? (SOU 2016:41). Svar på remiss från kommunstyrelsen
- Reviderat program för kvalitetsutveckling. Svar på remiss från kommunstyrelsen
- Om- och tillbyggnad av Tekniska nämndhuset, Klamparen 7. Inriktningsbeslut

Rådet för funktionshinderfrågor vid trafiknämnden och Stockholms stads Parkering AB

Samtliga stadens nämnder och bolag ska ha ett råd för funktionshinderfrågor knutet till sig. Råd för funktionshinderfrågor ska bland annat vara rådgivande i frågor som har handikappaspekter. I staden verkar 30 handikappföreningar. Genom råden för funktionshinderfrågor kanaliseras värdefull kunskap och erfarenhet från dessa föreningar till stadens verksamhet. Råden tar initiativ till förbättringar för personer med funktionsnedsättningar i alla åldrar. Det gemensamma rådet för funktionshinderfrågor vid trafiknämnden och Stockholms stads parkering AB har under verksamhetsåret 2016 haft följande sammansättning:

Förtroendevalda ledamöter:

Ulrika Voghera, ordförande	Hörselskadades riksförbund, HRF (HSO)
Sven Hallberg, vice ordförande	Ångestföreningen i Stockholm, ÅSS (HSO)
Amir Amirrazi	Delaktighet, Handlingskraft, Rörelsekraft (DHR) t.o.m. 2016-03-31
Lena Huss	Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, RSMH (HSO)
Gunilla Anegren	Reumatikerföreningen Stockholm (HSO)
Anders Carlsson	Personskadeförbundet, RTP (HSO)
Gunnar Slätt	Hörselskadade och döva barn och familjer, FHDBF (HSO)

Trafiknämnden och Stockholms stads Parkering ABs gemensamma råd för funktionshinderfrågor har hållit tio ordinarie sammanträden under 2016. Rådet har därutöver träffat nämnden en gång och nämndens presidie en gång. Rådets ledamöter har varit delaktiga i arbetet med verksamhetsplanen för 2017.

På rådets sammanträden har aktuella frågor avseende tillgänglighet inom verksamhetsområdena för både trafiknämnden och Stockholms stads Parkerings AB behandlats.

Under året har ledamöter i rådet deltagit i:

- Temakväll om aktuella funktionshinderfrågor, den 7 mars 2016

Bland de ärenden som rådet varit delaktiga i under året för trafiknämndens räkning kan nämnas:

- Förslag till parkeringsstrategi och förslag till plan för gatuparkering
- Framkomlighetsåtgärder för stombusslinje 2 och 3
- Levande Stockholm 2016. Uppdrag från kommunfullmäktige

- Trygghetsskapande belysning 2016-2020. Genomförandebeslut
- Låt fler forma framtiden (SOU 2016:5). Remiss
- Utvärdering av Stockholm – En stad för alla. Stockholms stads program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011 – 2016
- Regionala utvecklingsplanen, RUF5 2015. Remiss
- Publika toaletter och andra nyttigheter. Upphandling
- Cykelprojekt avseende omdaning på Vasagatan
- Projekt Jämställd trafikanordningsplan säkrande av skyddade trafikanter
- Grönare Stockholm – Förslag till riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden
- Stockholms stads program för evenemang. Remiss
- Trafiksäkerhetsprogrammets åtgärdsplan 2017. Genomförandebeslut
- Tillgänglighetsåtgärder 2017. Genomförandebeslut
- Trafiknämndens verksamhetsplan 2016

Åse Geschwind och Petra Berglund från nämndsekretariatet har varit rådets sekreterare under 2016. Fredrik Söderholm från Stockholms stads Parkering AB har varit rådets kontaktperson hos dem.